SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.

Accredited By NAAC with 'A' Grade

Revised Syllabus For

B.A. Part-III

Sociology

Syllabus to be implemented from

June, 2020 onwards.

Shivaji University, Kolhapur.

REVISED SYLLABUS OF B. A. III SOCIOLOGY

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – V, DSE – E66 SOCIOLOGY – VII

WESTERN SOCIOLOGICAL THINKERS

(June, 2020 onwards)

A)Course Objectives

Objective of teaching sociological Thinkers to undergraduate students is to enable them to apply theory to their own everyday life experiences.

This requires that students develop their sociological imagination and the capacity to read each situation sociologically and then to think about it theoretically.

To this end, it is imperative that sociological theory courses demonstrate the applicability of theory to students.

B) Course Learning Outcomes:

- 1. Understanding the grand foundational themes of sociology.
- 2. Application of theories and concepts from classical sociological theories to develop intellectual openness and curiosity.
- 3. Appreciation of the classical concepts and theories to develop awareness of the limits of current knowledge.

Module	Topic and Sub-Topic	Teaching	Credits
		Hours	
Module -I	AUGUSTE COMTE	15	1
	A) Law of Three Stages		
	B) Concept of Positivism.		
	C) Social Statics and Social Dynamics.		
Module -II	KARL MARX	15	1
	A) Dialectical Materialism		
	B) Theory of Class Conflict		
	C) Theory of Alienation		
	,		

Module -III	EMILE DURKHEIM	15	1
	A) The Study of Social Facts		
	B) Theory of Division of Labour		
	C) Theory of Suicide		
Module -IV	MAX WEBER	15	1
	A) The Ideal Type		
	B) Theory of Social Action		
	C) Types of Authority.		

D) Teaching Learning Process:

- 1. The students are encouraged to read the original texts and the teacher often participates in the reading process. Thereby the teacher engages in active, rather than passive, pedagogy.
- 2. It is important that the classroom sessions, initiated either by the student or the teacher, would encourage teamwork and draw students towards learning, yet there are other means available now which add to that. The use of digital/ICT generated techniques (audio-visual aids).

E) Assessment Methods:

- 1. Class assignments/term papers, theme(s) of which are chosen following teacher student discussion, is one of the ways of assessing the subject and writing skill of the students.
- 2. Tutorial discussion oral presentations and viva-voce, short individual/team led field studies/projects and seminars/workshops are other modes of assessment. These are included in the Internal Assessment (IA) system.
- 3. Mid-semester examination is another mode of assessment. Here again, the topic(s) on which the students are to be examined are chosen through teacher-student consultation. Mid-semester examination tests the students on the grasp of the topic(s) in particular and the discipline in general.
- 4. The end-semester examination is conducted by the university and the student is tested and evaluated on the basis of the entire paper (syllabus). S/he is expected to have a full knowledge of the paper and prescribed readings.

NOTE: Visit to University Library	
-----------------------------------	--

F) REFERENCES:

- 1. Abraham Francis Modern sociological Theory, Delhi Oxford University press,1982
- 2. Abraham Francis 'Sociological Thought', Madras Macmillan, 1991
- 3. Aron Raymond Main Currents In Sociological Thought, Vol. I & II
- 4. Coser A.Lewis 'Masters of Sociological Thought' Rawat publications Jaipur 1996
- 5. Delaney Tim 'Contemporary Social Theory, Investigation and Application'
- 6. Haralambos & Holborn Sociology : Themes and Perspectives Published by Harper Collins Publishers Ltd.London W6 8JB 2008
- 7. Ritzer George Classical Sociological Theory, 4th edition, Nework, Mc-grawhill publication. 1996.

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – V, DSE – E67 SOCIOLOGY – VIII

METHODS OF SOCIAL RESEARCH (Part-I)

(June, 2020 onwards)

A) Course Objective:

1. The course is a general introduction to the methodologies of sociological research. It will provide the student with elementary knowledge of the complexities and philosophical underpinnings of research.

B) Course Learning Outcomes:

- 1. Students are introduced to the concept of conducting research, which is inclusive of formulating research designs, methods and analysis of data. Some knowledge of elementary statistics is also provided to the students to acquaint them with quantification of data.
- 2. The thrust of the course is on empirical reasoning, understanding and analysis of social reality, which is integral to the concepts of quantitative research. Students learn to differentiate between qualitative and quantitative aspects of research in terms of collection and subsequent analysis of data.
- 3. Through the competing theoretical perspectives and methodologies, students are able to understand that social reality is multi-faceted, heterogeneous and dynamic in nature.
- 4. By imparting the knowledge of theory and praxis of research, students are prepared to arrive at a critical understanding of the course. It also equips them with necessary skills for employment in any social research organization.

Module	Topic and Sub-Topic	Teaching Hours	Credits
Module-1	Introduction to social Research		
	a. Philosophy of social science	15	01
	b. Meaning and objectives of social research		
	c. Scientific Steps in Social Research		
	d. Relation between theory and fact		
Module -2	Research Design		
	a. Meaning and Nature of Research Design		
	b. Explorative	15	01
	c. Descriptive		
	d. Experimental		
Module -3	Basic Elements of Social Research		
	a. Concepts-meaning and characteristics		

	b. Variable- meaning and Types	15	01
	c. Hypothesis- meaning and Sources		
Module -4	Modes of Enquiry		
	a. Quantitative Research: meaning and		
	characteristics	15	01
	b. Qualitative Research: meaning and		
	characteristics		
	c. Importance of Quantitative and Qualitative		
	Reaserch		

D) Teaching - learning process:

- a. A research methods course will require a robust class room discussion on various aspects of the course leading to a clearer understanding of concepts and research methods and the production of knowledge.
- b. Interactive classroom sessions contribute to the development of group skills including listening, brainstorming, communicating and negotiating with peers.
- **E) Assessment Methods:** Assessment for this course will be based on written assignments, projects, project designs and presentations.

NOTE: Organise One Day Workshop on Research Methodology

F) Reference Book:

Durkheim, E. 1958, The Rules of Sociological Method, New York: The Free Press

Weber, Max. 1949, The Methodology of the Social Sciences, New York: The Free Press

Radcliffe □ **Brown, A.R.** 1958, Methods in Social Anthropology, Delhi: Asia Publishing Corporation

Beiteille, A. 2002, Sociology: Essays on Approach and Method, New Delhi

Goode, W. E. and P. K. Hatt. 1952. Methods in Social Research. New York: McGraw Hill.

Srinivas, M.N. et al 2002(reprint), The Fieldworker and the Field:Problems and Challenges in Sociological Investigation, New Delhi

Bryman, Alan. 2004, Quantity and Quality in Social Research, New York: Routledge

Merton, R.K. 1972, Social Theory & Social Structure, Delhi: Arvind Publishing House

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – V, DSE – E68 SOCIOLOGY – IX

POLITICAL SOCIOLOGY

(June, 2020 onwards)

_____

A) Course Objective:

This course aims to acquaint the students with the major concepts, theoretical approaches and perspectives of political sociology. It seeks to prepare the students to apply these concepts and approaches to the understanding of the nature of the political processes and institutions in India. The course also exposes the students to the emerging perspective on the polity-society relationship in contemporary times.

B) Course Learning Outcomes:

- 1. An ability to comprehend the embeddedness of political and the social in each other.
- **2.** Familiarity with different theoretical and conceptual issues in political sociology and a capacity to use them to grasp political phenomena in a cross-cultural and comparative perspective
- **3.** Be able to understand and appreciate the diversity of ways in which politics operates historically and spatially to generate a more expansive notion of the realm of the political.
- **4.** Be able to understand the relationship between state and society in shaping politics in India both historically and analytically.
- **5.** Be able to generate hypotheses and research questions within the theoretical perspectives and ethnographic contexts in political sociology.

	Topic and Sub-Topic	Teaching	Credits
		Hours	
Module - I	Nature of Political Sociology		
	A) Definition and Subject Matter of Political		
	Sociology		
	B) Emergence of Political Sociology	15	1
	C) Importance of Political Sociology		

Module - II	Basic Concepts in Political Sociology		
	A) Power: Meaning and Nature		
	B) State: Meaning and Nature	15	1
	C) Civil Society: Meaning and Nature		
Module - III	Study of Perspectives to Political Sociology		
	A) Perspectives on Power:		
	Weberian, Marxist and Ambedkarian		
	B) Perspectives on State:	15	1
	Liberal, Pluralist, Power-elite, Post-modernist		
	Political parties in India		
	 A) Political parties: characteristics and social composition. 		
Module - IV	B) Pressure groups and Interest groups:		
	characteristics and political significance.		
	C) Major Political Parties and Their Principles		
		15	1

D) Teaching-Learning Process:

Teaching learning process in this paper has to be interactive and reflective as majority of students are more often disinterested in questions concerning the political. Teachers should encourage students to read the daily newspaper and peruse electronic journals which would animate the conceptual and analytical aspects of the course with real socio-political events from the students' immediate contexts. Use of audio-visual resources, mainly documentaries will be made an integral part of learning in this course.

E) Assessment Methods:

Assessment in this paper will be in the form of written assignments, book reviews, film reviews, class presentations, projects, and class test.

F) Keywords:

Power, Authority, Resistance, Politics, Elite, State, Democracy, Citizenship, Rights, Para-Political Systems, Post-Colonialism

NOTE: 1) Visit to Vidhansabha / Vidhanparishad

2) Visit to any Gram Sachivalaya / Corporation

G) Reference Book(s)

- 1. Bendix, R. and S. M. Lipset (Eds.). Class, Status and Power. London: RKP, 1966.
- 2. Bhargava, R. Secularism and its Critics. New Delhi: OUP, 1999.
- 3. Bottomore, T. Elites and Society. Harmondsworth: Penguin, 1966.
- 4. Chakravarty, A. Contradiction and Change. Delhi: OUP, 1975.
- 5. Dahl, R. Who Governs? New Haven: Yale University P, 1961.
- 6. Desai, A.R. State and Society in India: Essays in Dissent. Bombay: Popular Publication, 2000
- 7. Gerth, H.H. and C.W. Mills (Eds.). From Max Weber: Essays in Sociology. London: RKP, 1948.
- 8. Key, V.O. Politics, Parties and Pressure Groups. NY: Crowell, 1964.
- 9. Kohli, A. *India's Democracy: An Analysis of Changing State-Society Relations*. Princeton: Princeton University P, 1990.
- 10. Kohli, A. *The State and Poverty in India: The Politics of Reform.* Cambridge: Cambridge University P, 1999.
- 11. Kothari, R. Caste in Indian Politics. Delhi: Orient Blackswan, 2008.
- 12. Laclau, E. *Politics and Ideology in Marxist Theory*. London: Verso, 2012.
- 13. Miller, D. On Nationality. Oxford: Clarendon Press, 1995.
- 14. Mills, C.W. The Power Elite. NY: OUP, 2000.
- 15. Nash, K. Contemporary Political Sociology. Massachusetts: Blackwell Publishers, 2000.
- 16. Robinson, M. S. Local Politics: the Law of the Fishes. Delhi: OUP, 1988.
- 17. Runciman, W.G. Social Science and Political Theory. Cambridge: CUP, 1969.
- 18. Taylor, G. *The New Political Sociology: Power, Ideology and Identity in an Age of Complexity.* London: Palgrave Macmillan, 2010.
- 19. Vora, R. and S. Palshikar (Ed.) *Indian Democracy*, Delhi: Sage, 2004.
- 20. Weber, M. Economy and Society. Berkeley: University of California P, 1978.

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – V, DSE – E69 - SOCIOLOGY – X

HUMAN RIGHTS

(June 2020 onwards)

A) OBJECTIVES:-

- 1.To Provide the conceptual understanding about the human rights.
- 2. To understand the nature and role of Human Rights in India.
- 3. To understand violation of Human Rights in India.

B) Course Learning Outcomes:

After completion of program students will able to-

- 1)Conceptual understanding about the Human Rights
- 2)Identify issues and problems relating to the realization of human rights
- 3)Understand the nature & role of human rights in India
- 4) Contribute to the resolution of human rights issues and problems
- 5) Educate the society about the human rights and duties in order to create responsible citizenry

		Teachi	Credits
	Topic and Sub-Topic	ng Hours	
	HUMAN RIGHTS		
Model - I	A) Meaning and Characteristics of Human Rights		
	B) History of Human Rights in India		
	(Ancient Period to After Independent Period)	15	1
	C) Perspectives of Human Rights.		
	(Sociological Perspective and Modern Perspectives -Jeromi		
	J.Shestoak)		
	UNITED NATIONS ORGANIZATIONS AND HUMAN		
Model - II	RIGHTS		
	A)Universal Declaration of Human Rights, 1948	15	1
	B)International Covenant on Economic ,Social and cultural		
	Rights,1966		
	C) International Covenant on civil and Political Rights, 1966		
	HUMAN RIGHTS IN INDIA		
Model - III	A)Indian Constitutions and Human Rights		
	B) National Human Rights Commission in India (Structure		
	and Role)	15	1
	C) Function of National Scheduled Castes and Scheduled		
	Tribe commission in India		
	VIOLATION OF HUMAN RIGHTS IN INDIA		
Model - IV	A)Human Trafficking		
	B)Mob Lynching	15	1
	C)Honor Killing		

D) Teaching-Learning Process:

Teaching learning process in this paper has to be interactive and reflective as majority of students are more often disinterested in questions concerning the human rights. Teachers should encourage students to read the daily newspaper and peruse electronic journals which would animate the conceptual and analytical aspects of the course with real sociological Perspective events from the students' immediate contexts. Use of audio-visual resources, mainly documentaries will be made an integral part of learning in this course.

E) Assessment Methods:

Assessment in this paper will be in the form of written assignments, book reviews, film reviews, class presentations, projects, and class test, Seminar.

F) Keywords:

Human Rights, Castes ,Tribe ,Political Rights, Violation ,Human Trafficking Moab Lynching, Honor Killing S

NOTE: 1) Visit to Old Age Home, Orphanage, etc

G) REFFRENCE:

Anthony M.J	Social action through courts ,ISI ,New Delhi ,1997.
Bhatia K.L	Law and social change Towards 21st Century, Deep and Deep
	,New Delhi ,1994
Bose A.B	Social Security for the old myth and reality ,Center for
	Public& Governance Institute of applied Manpower Research
	by Concept Pub. Company .New Delhi,2006
Crampton Helen	Social welfare :Institution and Process,Random and Keiser
M.	Keneth K. House Inc ,New York,1970
	Social Policy and Social Development in India
Kulkarni P.D	Social Policy and social Development in
	India,ASSWI,Madras,1979
Pathak s.	Social; An Evolutionary and Development Perspective, Welfare
	McMillan ,Delhi,1981.
Patil	The Economics of Social Welfare in India, Somayya,
	Bombay,1978
कोतापल्ले लक्ष्मण	भारतातील सामाजिक कल्याण, प्रशासन आणि समाज कार्य, विद्या
	प्रकाशन, औरंगाबाद
जी.एल.शर्मा	सामाजिक मुद्दे, रावत पब्लिकेशन्स, २०१५
	<u> </u>
य.च.म.मु.वि.नाशिक	मानवी हक्क आणि भारतीय राज्यघटना
य.च.म.मु.वि.नाशिक	मानवी हक्क आणि अंमलबजावणी यंत्रणा

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – V, DSE – E70 SOCIOLOGY – XI

SOCIOLOGY OF RELIGION

(June, 2020 onwards)

A) COURSE OBJECTIVE

- 1. This course exposes students to the distinctiveness of the sociological approach to the study of religion.
- 2. The individual and the group encounter religion and/or religious phenomenon in myriad ways be it through custom, ritual, beliefs or other practices. Students will be familiarized with the basic theoretical and methodological perspectives on the study of religion and also exposed to ethnographic texts on various aspects of religious phenomenon.
- 3. The last section of the course touches upon some aspects of religion in contemporary times such as secularization and multiculturalism.

B) COURSE LEARNING OUTCOMES:

- 1. Students will be acquainted with representative texts that symbolize the development of knowledge in the field of Sociology of Religion. They will be able to identify different theories, approaches and concepts that make up the study of religion, distinguish between them and also use terms specific to the field in specific context.
- 2. Students will be able to make a link between texts and paraphrase their arguments and use these to communicate their ideas in research papers, projects and presentations.
- 3. By encompassing contemporary developments the course enables students to think about linkages between religion and society at various levels.

Module	Topic and Sub-Topic	Teaching Hours	Credits
Module -I	Understanding Religion A) Sociology of Religion: Meaning, Scope and Subject matter B) Religion: Definition and Characteristics C) Basic Concepts in Religion 1) Belief and Rituals 2) The Sacred and Profane	15	1
Module -II	Perspectives to Study of Religion A) Perspectives of Religion: Durkheim and Weber B) Perspectives of Religion in India: Mahatma Phule and Dr. B. R. Ambedkar	15	1

Module -III	Religions in India		
	A) Hinduism, Islam	15	1
	B) Buddhism, Christianity		
	C)Jainism, Sikhism		
	D) Satya Dharma and Shiv Dharm		
Module -IV	Religion and Social Change		
	A) Socio- Religious Movements		
	B) Religion and Violence	15	1
	C) Religion and Commercialization		
	D) Secularism and National Integration		

D)Teaching -Learning Process:

Teaching learning process in this paper has to be interactive and reflective. Teacher should encourage students to utilize print and electronic media for acquiring knowledge regarding recent status and trends of religion.

E) Assessment Methods:

Assessment in this paper will be from of written assignments, seminars and class test.

F)Key Words;

Religious Belief, Rituals, Scared, Profane, Magic, Violence, Secularism, National Integration.

NOTE: Visit to Any Religious place and Understand its Structure and Functioning

G)Reference Books

- 1. Baird, Robert D. "Religion in Modern India". Manohav, Delhi,1995.
- 2. Madan, T.N.(Ed), Religion in India", Oxford University Press, New Delhi, 1992.
- 3. Muzumdar, H.T. "India's Religious Heritage", Allied New Delhi, 1996.
- 4. Roberts, Keith A. "Religion in Sociological Perspective", Donsey Press, New Delhi, 1984.
- 5. Prabhu, Pandharinath H. "Hindu Social organization: A Study in Socio-Psychological and ideological Foundations", Popular Prakashan, Bombay, 1963.
- 6. Dsouza, Leela. "Sociology of Religion".
- 7. Pias, Richard. "Sociology of Religion".
- 8. Salve, R.N. "Buddhism and Education", Shruti, Jaipur, 2008.
- 9.डॉ.विधाधार प्ंडलिक ."धर्माचे समाजशास्त्र" कॉनटीनेटल प्रकाशन २००३,
- 10.डॉ. प्रदीप आगलावे . " समाज्शास्त्र संकल्पना आणि सिंद्धांत " साईनाथ प्रकाशन नागपुर २००९
- 11.डॉ. दा . धो . काचोळे . " भारतीय समाजरचना " कैलाश प्रकाशन औरंगाबाद १९९८
- 12.डॉ. बी . एम .कऱ्हाडे "समाजशास्त्र मुलभूत संकल्पना "पिंपळापुरे प्रकाशन , नागपूर २०११
- 13.मंगला आठलेकर "धर्म आणि हिंसा "राजहंस प्रकाशन पुणे २०१७
- 14.डॉ. ज्योती डोईफोडे "भारतीय समाज "विद्या प्रकाशन औरंगाबाद

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – VI, DSE – E191 SOCIOLOGY – XII

INDIAN SOCIOLOGICAL THINKERS

(June 2020 onwards)

______

A) Course Objectives

Objective of teaching Indian Sociological Thinkers to undergraduate students is to enable them to apply theory to their own Indian Social life experiences. This requires that students develop their sociological imagination and the capacity to read each situation sociologically and then to think about it theoretically. To this end, it is imperative that sociological theory courses demonstrate the

applicability of theory to students.

B) Learning Outcomes:

1. Understanding the characteristics and dynamics of the social world, and how postclassical

sociologists attempt to understand the social world.

- 2. Appreciating the relevance and limits of the contemporary theories or theoretical approaches to make sense of social reality.
- 3. Understanding the basic methodological approaches of the thinkers, through some original texts and their role in building sociological knowledge.

Module	Topic and Sub-Topic	Teaching Hours	Credits
Module -I	G.S.GHURYE		
	A) Ideas on National Unity and Interaction	15	1
	B) Study on Caste		
	C) Study on Indian Tribes		
Module -II	A.R.DESAI		
	A) Study of Village Structure in India	15	1
	B) Study of Indian Nationalism		
	C) Analysis of Indian Society through Marxian		
	Perspective		

Module -III	M. N. SRINIVAS			
	A) Concept of Sanskritization	15	1	
	B) Concept of Westernization			
	C) Concept of Dominant Caste			
Module -IV	IRAWATI KARVE			
	A) Concept of Kinship Relations	15		
	B) Hindu Culture: An Interpretation			
	C) Views on Maharashtra			

D) Teaching learning process:

The students are encouraged to read the original texts and the teacher often participates in the reading process. Thereby the teacher engages in active, rather than passive, pedagogy.

It is important that the classroom sessions, initiated either by the student or the teacher, would encourage teamwork or draw students towards learning, yet there are other means available now which add to that. The use of digital/ICT generated techniques (audio-visual aids).

E)Assessment Methods:

- 1. Class assignments/term papers, theme(s) of which are chosen following teacherstudent discussion, is one of the ways of assessing the subject and writing skill of the students.
- 2. Tutorial discussion oral presentations and viva-voce, short individual/team led field studies/projects and seminars/workshops are other modes of assessment. These are included in the Internal Assessment (IA) system.
- 3. Mid-semester examination is another mode of assessment. Here again, the topic(s) on which the students are to be examined are chosen through teacher-student consultation. Mid-semester examination tests the students on the grasp of the topic(s) in particular and the discipline ingeneral.
- 4. The end-semester examination is conducted by the university and the student is tested and evaluated on the basis of the entire paper (syllabus). S/he is expected to have a full knowledge of the paper and prescribed readings.

NOTE: Visit to University Library

F) REFERENCES:

- 1. Nagala B.K. 'Indian Sociological Thought' '
- 2. V.S.Upadhyay and Gaya Pandey 'History of Anthropological Thought'
- 3. Narendra K. Singh 'Theory and Ideology in Indian Sociology'
- 4. T. K. Ommen and P.N. Mukharjee 'Indian Society: Reflections and Introspections'
- 5. A.R. Desai 'Social Background Of Indian Nationalism'
- 6. A.R. Desai 'Rural India In Transition'
- 7. T. N. Madan 'Western Sociologists on Indian Society'
- 8. Yogendra Singh 'Indian Sociology: Social Conditioning and Emerging Concerns'
- 9. S.K. Pramanik 'Sociology of G.S. Ghurye'
- 10. Devdas Pillai 'Indian Sociology Through Ghurye: A Dictionary'
- 11. A.R. Momin 'The Legacy Of G.S. Ghurye'
- 12. M.N. Srinivas 'Social Change In Modern India'

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – VI, DSE – E192 SOCIOLOGY – XIII

METHODS OF SOCIAL RESEARCH (Part-II)

(June, 2020 onwards)

A) Course Objectives

- 1. The course provides an introductory, yet comprehensive engagement with social research
- 2. Through theoretical and practical knowledge students are acquainted with the different stages of the research process like creation of research design, methods of data collection and analysis.
- 3. The imparted knowledge and training will enable students to develop a sound understanding of both quantitative and qualitative research.

B) Course Learning Outcomes:

- 1. Students are introduced to the concept of conducting research, which is inclusive of formulating research designs, methods and analysis of data. Some knowledge of elementary statistics is also provided to the students to acquaint them with quantification of data.
- 2. The thrust of the course is on empirical reasoning, understanding and analysis of social reality, which is integral to the concepts of quantitative research. Students learn to differentiate between qualitative and quantitative aspects of research in terms of collection and subsequent analysis of data.
- 3. Through the competing theoretical perspectives and methodologies, students are able to understand that social reality is multi-faceted, heterogeneous and dynamic in nature.
- 4. By imparting the knowledge of theory and praxis of research, students are prepared to arrive at a critical understanding of the course. It also equips them with necessary skills for employment in any social research organization.
- 3. Periodic tests/mid-semester examination of the covered syllabus is also undertaken by the students during the academic session. End-semester examination is conducted by the University of Shivaji.

Module	Topic and Sub-Topic	Teaching	Credit
		Hours	S
Module -1	Sampling and Data collection		
	a. Meaning and Purpose of Sampling		
	b. Types of sampling		
	c. Advantages and Limitation of Sampling	15	01
	d. Primary and secondary Data collection		
Module -2	Observation		
	a. Observation: Meaning and characteristics		
	b. Types of Observation	15	01
	c. Advantages and limitations of observation		

Module -3	Interview and Questionnaire		
	a. Interview-meaning and Types	I	
	b. Advantages and limitations of interview	I	
	c. Questionnaire- meaning and Types	15	01
	d. Advantages and limitations of Questionnaire		
Module -4	Data Analysis and Report Writing		
	a. Use of computer in data analysis	I	
	b. Statistical methods	15	01
	c. Report Writing		

D) Teaching-Learning Process:

- 1. Classroom lectures interlink the sociological theories previously taught with the methods and techniques of data collection. Students are encouraged to construct questionnaires and conduct interviews, use technology like online surveys to develop practical research skills.
- 2. The use of statistics enables the students to understand both qualitative and quantitative aspects of social research.
- 3. Alternative pedagogical techniques like outdoor learning through field trips and research projects, audio-visual technology in classrooms provides them with both research related knowledge and experience.

E) Assessment Methods:

- 1. Tutorials are given regularly to students after the completion of a topic. The objective is to assess the understanding of the student regarding the covered topic.
- 2. Students are expected to submit individual/team project reports, along with making oral presentations of the same in class.

NOTE: Organise Guest Lecture/Seminar on Social Research Methodology

F)Books for References:

Ahuja Ram: Research Methods, Rawat Publication, Jaipur 2015

Ghosh B.N.: Scientific Methods and Social Research, Sterling Publishers, New Delhi,1982

Kothari C.R.: Research methodology: Methods and Techniques, Wiely Eastern, New Delhi, 1992

Lal Das D.K: Designs of social Research, Rawat Publication, Jaipur, 2008

Young P.V.: Scientific Social Surveys and Research, Prentice -Hall of India, New Delhi, Fourth edition fifteen Reprint,2003

संदर्भा साठी ग्रंथ (मराठी)

आगलावे प्रदीप : संशोधन पद्धती: शास्त्र व तंत्रे, विद्या प्रकाशन, नागपूर घाटोळेरा.ना.: सामाजशास्त्रीयसंशोधन -पद्धती आणि तत्त्वे, मंगेश प्रकाशन नागपूर,

बोधनकर सुधीर : सामाजिक संशोधन पद्धती,साईनाथ प्रकाशन,नागपूर रानडे पुष्पा : प्राथमिक सांखिकी आणि संसोधन पद्धती,डायमंड प्रकाशन, पुणे, २०१५

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – VI, DSE – E193 SOCIOLOGY – XIV

SOCIAL ANTHROPOLOGY

(June, 2020 onwards)

______

- 1. To provide the conceptual understanding about anthropology
- 2. To understand the social aspects of tribal's in India.

	Торіс	Teaching Hours	Credits
Model - I	INTRODUCTION TO SOCIAL		
	ANTHROPOLOGY		
	A) Social Anthropology: Meaning and	15	1
	Characteristics		
	B) Relation Between Social Anthropology		
	and Sociology		
	C) Field work Method and its Characteristics		
	D) Importance of Social Anthropology		
Model – II	TRIBAL SOCIETY IN INDIA		
	A) Tribal Society: meaning and		
	Characteristics	15	1
	B) Social life: Family, and Marriage -		
	Characteristics		
	C) Economic Life: Characteristics		
	D) Religious Life : Beliefs and practices		
Model –	TRIBAL PROBLEMS		
III	A) Poverty and Indebtedness		
	B) Land Alienation	15	1
	C) Illiteracy and Exploitation		
	D) Religious Crisis		
Model - IV	Tribal Community in Maharashtra:		
	Pardhi	15	1
	A) Socio-Cultural life: Tradition and		
	Change		
	B) Economic life: Tradition and Change		
	C) Religious life: Tradition and Change		
	D) Social Movements for Development of		
	Pardhi Community		

NOTE: Visit to Any Tribal and Nomadic Tribe Community

REFERENCE:-

Vidyarthi L.P. Tribal Culture of India, Concept Publishers, New Delhi, 1976.

E.E. Evans Pritchard Social Anthropology and Other Essays, The free Press, NewYork, 4962.

Mujumdar D.N. and Madam T.N An Introduction to Social Anthropology, Asia Publishing House, Bombay, 1973.

संगते तिलास सामाजिक माजवशास्त्र, पॉप्युटार प्रकाशन, मुंबई, १९६९. नाडगोंडे गुरुनाथ भारतीय आदिवासी, कॉन्टीनेंटल प्रकाशन, पूणे, १९९८.

संगवे विलास आदिवासीचे सामाजिक जीवन ए पॉप्युटार प्रकाशन, मुंबई

K. S. Tribal Situation in India, Indian Institute of Advanced Study, Simla, 1972.

S.L. Doshi & P. C.Jain

Social Anthropology Rawat Publication, 2001.

Mane Lximan ,Vimuktayan ,Yashvantrav chavan prtishthan,Satara 1994(Marathi)

Prabhune Girish, Pardhi, Rajhans Prakashan, pune. 2006 (Marathi)

Pawar Deepak, Pardhi Samajache Antrang,

Shree Sainath Prakashan, Nagapur. 2014 (Marathi)

Chavan Ramnath,Bhatakya vimukantanchi Jatpanchayat,Deshmukh ani company Pune.2006(Marathi)

Journals:

- i) *हाकारा* (Hakara)
- ii) Social Change (New Delhi)
- iii) Man in India (Ranchi)
- iv) Tribal research bulletin (Marathi and English)

Tribal Research Institute Pune.

v) Human Ecology: Journal of manenvironmental relationship Kamlaraj,

Enterprises Delhi.

Ritzer George Sociological Theory, Tata Mcgraw Hill, 1996

Morrison, Ken Marx,

Durkheim, Weber

Formation of Modern Social Thoughts, Sage london 1995.

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester – VI, DSE – E194 SOCIOLOGY – XV

RURAL SOCIOLOGY

(June, 2020 onwards)

A) Course Objectives:

- 1. To communicate Agriculture as the foundational material practices at the heart of the formation of social collectivities and make sense of South Asian societies agrarian formations.
- 2. To familiarize students with rural situation past and present with the help of necessary theories and categories.
- 3. To make sense of rural communities, their structure, transformation and trials and tribulations in modern world.
- 4. To introduce students to the rich legacy of theoretical and empirical work in rural sociology and its continued relevance.

A) Course Learning Outcomes:

- 1. An empathy for and ability to engage rural communities as living societies and understand grasp they condition as human condition.
- 2. An appreciation of rural world and familiarity with the trajectory of theoretical conversation on rural issues and their social, political and policy implications.
- 3. An understating of emerging as well as enduring issues of concern in Indian rural society
- 4. To be ready for a range of academic and professional roles that may require a knowledge of rural societies.

Module	Topic and Sub-Topic	Teaching Hours	Credits
Module -1	Introduction to Rural Sociology A) Meaning of Rural Sociology B) Origin, Scope and Subject Matter of Rural Sociology C) Importance of Rural Sociology with the reference of India	15	01
Module-2 Indian Rural Community A) Village studies in India B) Classification of Indian Villages C)Changing Nature of Rural Community in India		15	01

Module -3	Social Institutions in Rural Society A) Marriage, Family and kinship Institution B) Caste and Balutedari C)Political life: structure and change	15	01
Module-4	Changing Indian Agrarian Society A) Rural Cooperative and Rural Industry B)Markets, Land Reforms and Green Revolution C)The Agrarian Issues	15	01

D) Teaching Learning Process:

The teaching learning for this course involves lectures, tutorial conversations around contemporary issues of concern for agrarian societies and extensive usage of imaginative literature and films that makes the lived world of peasantry and rural communities come alive to the students.

E) Assessment Methods:

Recommended evaluation would be an assignment that tests the conceptual grasp of the students and a project that prompts students to engage in research about a historical or contemporarily rural issue.

NOTE: Visit to village and Grampanchayat and Understand its Structure and Rural Development Programs

F) References:(English)

BeteilleAndre: Caste, Class and Power, Oxford University press, (India), New Delhi, (2012).

Beteille Andre: 'The Study of Agrarian Systems: An Anthropological Approach', from Marxism and Class Analysis, New Delhi: Oxford. 2007.

Bandopadhyay: 'Reflections on Land Reform in India since Independence' from T. V. Satyamurthy (Ed.) Industry and Agriculture in India Since Independence, Delhi: Oxford University Press.

Desai A.R.: Rural Sociology in India Popular Prakashan, Bombai, (1969 reprint 2009).

Dhanagare, D. N.: 'Green Revolution and Social Inequalities in Rural India' from, Economic and Political Weekly, Vol. 22, No. 19/21, Annual Number (May, 1987),

Dube SC: Indian Village, Routledge, New York, (Second edition 2018)

Mukherjee Ramkrishna: The Dynamics of a Rural Society, Akademie - Verlag, Berlin, (1957)

OOmmen T.K.: Green Revolution and AgarinConflicts, Economics and Political weekly, Vol.-6,Issue-26(1971)

Shah, A.M.: Changes in the Indian Family: An Examination of Some Assumptions', in The Family in India: Critical Essays, New Delhi: Orient Longman (1998)

Srinivas M.N.: India: Social Structure, Hindustan Publishing Corporation, Delhi (1980)

मराठी ग्रंथ

जयपूर(२००९).

Choice Based Credit System (CBCS)

Semester - VI, DSE - E195 SOCIOLOGY - XVI

URBAN SOCIOLOGY

(June, 2020 onwards)

A)Course Objectives:

- 1. Urbanization is an important aspect of modern society. This course is will provide an Exposure to key theoretical perspectives for understanding urban phenomena in historical and contemporary contexts.
- 2. It also reflects on vital concerns of urban living while narrating the subjective experiences of urban communities. With case studies from India and other parts of the world this course will help students understand and relate to the complexities of urban living.
- 3. The course seeks to evolve critical thinking and develop a policy perspective on the urban.

B)Course Learning Outcomes:

- To appreciate the significance of the city and the process of urbanization and its
   Consequences across the globe, through cross disciplinary texts and ethnographic studies.
- 2. To understand the urban in the historical as well as modern contexts the idea of Urbanism and urban space and the intersections in these of institutions, processes and Identities. This is to be achieved by exposing students to critical theoretical debates which help them to gain a deeper understanding of city life and urban environment which can Also help them understand their own social environment better.
- 3. To learn about key urban processes such as migration, displacement and urban slums, as

Well as critical contemporary issues such as resettlement and rehabilitation and also engage in issues of public policy, urban transformation and change. Knowledge of such Themes will help students pursue further studies in academic areas such as development and also engage in research on public policy, urban transformation and change.

4. To develop critical thinking and a reflective perspective through exposure to multicultural Thought; to enhance disciplinary knowledge, research-related skills and develop a problem-solving competence.

Module	Topic and Sub-Topic	Teaching Hours	Credits
Module I	Introduction to Urban Sociology		
	A) Definition, Meaning &	15	01
	Nature of Urban Sociology.		
	B) Subject Matter of		
	Urban Sociology.		
	C) Importance of the Study of Urban Sociology		
Module II	Major Concepts in Urban		
	Sociology.		
	A)Urban	15	01
	Community.		
	B)Urbanism.		
	C)Rural- Urban		
	differences- continuum		
Module III	Process of Urbanization		
	A) Meaning and		
	Nature of Urbanization	15	01

	B) Causes of		
	Urbanization.		
	C) Consequences of		
	Urbanization		
Module IV	Urban Social Structure.		
	A) Urban Family :		
	Characteristics and Change	15	01
	B) Urban Social		
	stratification: Caste & Class.		
	C) Urban Occupations:		
	Characteristics and Change		

D) Teaching Learning Process:

The sociology of the urban is simultaneously theoretical and yet deeply experiential. The teachinglearning for this course necessarily has to be deliberative, drawing from the multicultural exposure to city living. There will be an emphasis on blended learning supported by debates and discussions. Classroom lectures shall be supplemented by power point presentations and film screenings onvarious contemporary urban issues. Invited lectures by policy makers, activists, practitioners and other stake holders would be integral to the curriculum. Students wouldbe encouraged to set out into the field to grasp issues with greater clarity. City walks will be encouraged to enrich the experiential understanding of the urban. Learning would also involve a multi-disciplinary perspective, collaborating with other social sciences that engage with the urban as well as the disciplines of urban planning and architecture, in order to enhance problem solving and critical thinking ability.

E) Assessment Methods:

Assessment for this paper would be in the form of tests, written assignments, projects' reports and presentations.

F) Key Words:

NOTE: 1) Visit to any Slum Area in City and Understand their Problems

2) Visit to any City and Observe its Ecosystem

G) References:-

1. Wilson R.A & Schlutz David : Urban Sociology, Prentice Hall, England, 1978

2. Rao M.S.A. : Urban Sociology in India, Orient Longman

New Delhi, 1974.

3. D Souza Alfred : The Indian city: Poverty Ecology and Urban

Development, Manohar, New Delhi, 1978.

4. Dube K.K. and Singh A.K. : Urban Environment in India, Inter India, New Delhi

1980.

5. Mitra, Ashok et.al. : Indian cities, abhinav, New Delhi,1980.

6. Berge E.E. : Urban Sociology, Free Press, New York,1962

7. Bose, Ashish : Studies in India's Urbanisation, Tata McGraw Hill,

New Delhi,1973

8. Singh Pramod : Ecology and Urban India, Vol.II Ashish, New

Delhi, 1987.

9. Urban Sociology : Rajendra K. Sharma Atlantic Publishers &

Distributers, New Delhi, 1997

10. Urbanization : Concept & Growth: A.K. Shrivastava,

H.K.Publishers and Distribtors, New Delhi,1989

B.A. Sociology Outcome

Sociology is the most contemporary and versatile of the Social Sciences. It trains students to grasp social structures, understand social processes map the dynamics of social change, decipher social interactions and make sense of individual and collective experiences in their social, historical and cultural context. Sociology is at once critical and constructive; conceptual and applied; theoretical and empirical. It is a science that cohabits comfortably with literary flair, speculative sensibility, historical imagination and statistical rigour. It is incessantly reflexive about its methods, demanding about its research techniques and standards of evidence. Sociology is ever so subtle about the conceptual distinctions it draws and zealous about its disciplinary boundaries and identity. At the same time, sociology is the most open and interdisciplinary of social sciences. The Pursuit of sociology is a systematic effort at recovering, mapping and making sense of our kaleidoscopic collective self under the sign of modernity. It is both historical and comparative. Sociology as an academic discipline is committed to the ideal of generating public knowledge and fostering public reason. It embodies best of enlightenment virtues: scientific reason, tolerance of diversity, humanistic empathy and celebration of democratic ideals. It is the science of our times.

Teaching Learning Process

Multiple pedagogic techniques are used in imparting the knowledge both within and outside the classrooms. Listed below are some such techniques:

- > Lectures
- > Tutorials
- Power-point presentations
- Project work
- Documentary Films on relevant topics
- > Debates, Discussions, Quiz
- > Talks /workshops

- > Interaction with experts
- ➤ Academic festivals
- Classics and other sociologically meaningful films
- > Excursions and walks within the city
- > Visit to the museums
- ➤ Outstation study tours ..... Survey designs
- > Internships

A note on Assessment Methods

Besides the formal system of University exams held at the end of each semester as well as mid-semester and class tests that are held regularly, the students are also assessed on the basis of the following:

- > Written assignments
- Projects Reports
- Presentations
- > Participation in class discussions
- ➤ Ability to think critically and creatively to solve the problems
- ➤ Application of classroom concepts during fieldwork
- ➤ Reflexive Thinking
- > Engagement with peers
- ➤ Participation in extra and co-curricular activities
- > Critical assessment of Films /Books etc.

A note on career trajectories for Sociology Graduates and (for) Prospective employers:

Students with a grounding in Sociology have contributed immensely to the following

fields:

- > Academics
- > Bureaucracy
- Social Work
- > Law
- > Journalism both print and visual
- Management
- Policy Making
- Developmental Issues
- Designing and Conducting surveys
- > Human Resource Development
- Competitive Examinations
- Advocacy
- Performing Arts
- Research in contemporary issues of Gender, Development, Health, Urban Studies,

Criminology etc.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

Revised syllabus for Bachelor of Arts (Part – III)

SEMESTERV & VI

ECONOMICS

Syllabus to be implemented from June 2020 onwards

Equivalance B.A.III Economics Sem- V

Sem	Paper	Title of Old Paper	Sem	Discipline	Title of New Paper
No.	No.		No.		
V	VII	Micro Economics	V	Economics	Principles of Micro
				Course - 7	Economics- I
V	VIII	Research Methodology in	V	Economics	Research Methodology in
		Economics (Part I)		Course- 10	Economics- I
V	IX	History of Economic	V	Economics	History of Economic
		Thoughts (Part I)		Course - 11	Thoughts- I
V	X	Economics of Development	V	Economics	Economics of
				Course - 8	Development
V	XI	International Economics	V	Economics	International Economics- I
		(Part I)		Course - 9	

Equivalance B.A.III Economics Sem- VI

Sem	Paper	Title of Old Paper	Sem	Economics	Title of New Paper
No.	No.		No.	Course	
VI	XII	Market and Pricing	VI	Economics	Principles of Micro
				Course- 12	Economics- II
VI	XIII	Research Methodology in	VI	Economics	Research Methodology in
		Economics (Part II)		Course- 15	Economics- II
VI	XIV	History of Economic	VI	Economics	History of Economic
		Thoughts (Part II)		Course- 16	Thoughts- II
VI	XV	Economics of Planning	VI	Economics	Economics of Planning
				Course- 13	
VI	XVI	International Economics	VI	Economics	International Economics-
		(Part II)		Course- 14	II

Structure of Course Revised syllabus of B.A. Part III (Economics)

Sr. No.	Semester	Title of the Paper	Discipline	Distribution of Credit	Workload	Total Credits	Theory Marks	Term work seminar
1	V	Principles of Micro Economics- I	Economics Course- 7	4	4 Lectures / week		40	10
2	V	Economics of Development	Economics Course- 8	4	4 Lectures / week		40	10
3	V	International Economics- I	Economics Course- 9	4	4 Lectures / week	20	40	10
4	V	Research Methodology in Economics- I	Economics Course- 10	4	4 Lectures / week		40	10
5	V	History of Economic Thoughts- I	Economics Course- 11	4	4 Lectures / week		40	10
Sr. No.	Semester	Title of the Paper	Discipline	Distribution of Credit	Workload	Total Credits	Theory Marks	Term work Group Project
6	VI	Principles of Micro Economics- II	Economics Course- 12	4	4 Lectures / week		40	10
7	VI	Economics of Planning	Economics Course- 13	4	4 Lectures / week		40	10
8	VI	International Economics- II	Economics Course- 14	4	4 Lectures / week	20	40	10
9	VI	Research Methodology in Economics- II	Economics Course- 15	4	4 Lectures / week		40	10
10	VI	History of Economic Thoughts- II	Economics Course- 16	4	4 Lectures / week		40	10

B. A. III Economics (Semester V) (CBCS Pattern)

Principles of Micro Economics- I

(Elective Course-7) DSE E-71

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Explain what economics is and explain why it is important
- Understand consumer decision making and consumer behaviour
- Define the concept of utility and satisfaction
- Derive revenue and cost figures as well as curves
- Understand producer decision making and producer behaviour

Module- I Introduction to Micro Economics

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Meaning, nature and scope
- 1.2 Importance and limitations
- 1.3 The Economic Problem- Scarcity and Choice; concept of opportunity cost
- 1.4 Framework of economic analysis- Concept, module, parameters

Module- II Consumer's Behaviour

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Utility- concept, total and marginal utility
- 2.2 Cardinal utility approach: law of diminishing marginal utility
- 2.3 Ordinal utility approach: meaning and properties of indifference curve
- 2.4 Consumer's equilibrium and consumer's surplus

Module- III Demand and Supply Analysis

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Law of demand, demand function, determinants of demand
- 3.2 Elasticity of demand: price, income, cross and substitution
- 3.3 Measurement and importance
- 3.4 Law of supply, supply function and elasticity

Module- IV Theory of Production

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Law of variable proportions and law of returns to scale
- 4.2 Economies and diseconomies of scale
- 4.3 Revenue- total, marginal and average revenue
- 4.4 Cost concepts and their relationship, cost curves- short run and long run

BASIC READING LIST:

- 1. Dominic Salvator (2012) Principles of Micro Economics, 5th edition, Oxford University Press, Oxford.
- 2. John B. Taylor & Akila Weerapana, (2011) 'Principles of Economics', 7th Edition, Cengage Learning, India, New Delhi.

- 3. Koutsoyiannis, A. (1979), Modern Microeconomics, 2nd Edition, Macmillan Press, London.
- 4. Lipsey Richard G., (latest edition), An Introduction to Positive Economics, Weidenfeld & Nicolson, London.
- 5. Lipsey, R.G. and K.A. Chrystal (latest edition), Principles of Economics (IX Ed.), Oxford University Press, Oxford.
- 6. Mankiw, N. Gregory (2008), Principles of Microeconomics, 5th Edition, Cengage Learning India, New Delhi.
- 7. Mansfield, E (latest edition), Microeconomics (9th Ed) W.W. Norton and Company, New York.
- 8. Pindyek and Rubinfield (latest edition)- Micro Economics, Pearson Education, New Delhi.
- 9. Ray, N.C. (latest edition), An introduction to Microeconomics, Macmillan company of India Ltd.
- 10. Samuelson, P.A. and W.D. Nordaus (latest edition), Economics, Tata McGraw Hill, New Delhi.
- 11. Stonier, A.W. and D.C. Hague (latest edition), A Textbook of Economic Theory, ELBS and Logman Group, London.
- 12. Varian, Hall (1992): Microeconomic Analysis, Third Edition, W. W. Norton & Company, Inc, New York.

B. A. III Economics (Semester V) (CBCS Pattern) Economics of Development

(Elective Course- 8) DSE – E - 72

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Identify the dimensions of development
- Distinguish the fundamental and contemporary development debate
- Know the theories of economic development
- Realise the role of state in economic development

Module- I: Basic concepts of economic development (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Meaning of economic development- Distinction between economic development and growth
- 1.2 Indicators of economic development
- 1.3 Obstacles to economic development
- 1.4 Sustainable and green development

Module- II: Developing and developed countries

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Underdevelopment and characteristics
- 2.2 Factors affecting economic development
- 2.3 Features of economic growth
- 2.4 Developmental status of Indian economy

Module- III: Theories of economic development

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Classical approach to development- Ricardian Theory
- 3.2 Myrdal's theory of economic development
- 3.3 Rostow's stages of economic growth
- 3.4 Theory of balanced and unbalanced growth

Module- IV: Resources for economic development (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Capital formation, Technology and economic development
- 4.2 Human capital and economic development
- 4.3 FDI, FIIs, Portfolio and Aid
- 4.4 Role of state in economic development

- 1. Adelman, Irma (1962), *Theories of Economic Growth and Development*, Stanford University Press, Stanford.
- 2. Behrman, S. and T.N. Srinivasan (1995), *Handbook of Development Economics*, Vol. 1to 3, Elsevire, Amsterdam. Economics 31
- 3. Ghatak, Subrata (1986), Introduction to Development Economics, Allen and Unwin, London
- 4. Hayami, Yujiro and Yoshihisa Godo (1997), *Development Economics*, Oxford University Press, New York.
- 5. Higgins, Benjamin (1980), Economic Development, Norton, New York.

- 6. Kindleberger, C.P. (1965), Economic Development, 3e, McGraw Hill, New York.
- 7. Meier, Gerald M. and James E. Rauch (2005), *Leading Issues in Economic Development*, 6e, Oxford University Press, New Delhi.
- 8. Myint, Hla (1965), The Economics of Underdeveloped Countries, Preager, New York.
- 9. Myint, Hla (1971), *Economic Theory and Under Developed Countries*, Oxford University Press, New York.
- 10. Thirlwal, A.P. (1999), (6th Edition), Growth and Development, Macmillan, London.
- 11. Bhagwati, J. and P. Desai (1970), *India: Planning for Industrialization*, Oxford University Press, London.
- 12. Boserup, Ester (1981), *Population and Technological Change : A Study of Long Term Change*, Chicago University Press, Chicago.
- 13. Brahmananda, P.R. and C.N. Vakil (1956), *Planning for an Expanding Economy*, Vora and Co., Bombay.
- 14. Puri V. K. And S. K. Misra (2016), *Economics of Development and Planning*, Himalaya Publishing House.
- 15. Datta Gaurav and Ashwini Mahajan (2016), *Indian Economy*, S. Chand Publishing, New Delhi
- 16. Todaro Michael P. And Stephen C. Smith (2017), *Economic Development*, Pearson Education.
- 17. Chakravarti, Sukhamoy (1982), *Alternative Approaches to the Theory of Economic Growth*, Oxford University Press, Delhi.
- 18. Chakravarty, Sukhamoy (1987), Development Planning: The Indian Experience, Clarendon Press, Oxford.
- 19. Jhingan, M.L. (2005) *The Economics of Development and Planning*, Vrinda Publications Ltd. Delhi
- 20. Lekhi, R.K. (2005) Economics of Development and Planning, Kalyani Publishers, Delhi.
- 21. Patil, J. F. (et al) (2005) *Economics of Growth and Development* (Marathi), Phadake Publishers, Kolhapur.
- 22. Patil, J.F. & Tamhankar, P.J. (1990) *Economics of Development and Planning* (Marathi), Continental Publishers, Pune.
- 23. Kavimandan (1975), *Economics of Development and Planning* (Marathi), Mangesh Prakashan, Nagpur

B. A. III Economics (Semester V) (CBCS Pattern) International Economics- I

(Elective Course- 9) DSE – E 73

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Explain international trade
- Understand the measurement of gains from international trade
- Distinguish different rates of exchange
- Measure the terms of trade

Module- I: Trade and Trade Theories

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Importance of the study of International Economics
- 1.2 Inter-regional and international trade: similarities and dissimilarities.
- 1.3 Ricardian theory of international trade
- 1.4 Hecksher Ohlin Theory

Module- II: Gains from International Trade

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Gains from international trade and their measurement
- 2.2 Trade as an engine of economic growth.
- 2.3 Terms of trade: meaning, concepts and application
- 2.4 Factors affecting terms of trade

Module- III: Exchange Rate

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Meaning of exchange rate, Purchasing Power Parity theory
- 3.2 Fixed Exchange Rate meaning, merits and demerits
- 3.3 Flexible Exchange Rate meaning, merits and demerits
- 3.4 Floating Exchange Rate meaning, merits and demerits

Module- IV: Tariffs and Ouotas

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Free Trade: meaning, arguments for and against
- 4.2 Trade Protection Policy: meaning, arguments for and against.
- 4.3 Tariffs:meaning, types and effects
- 4.4 Quotas: meaning, types and effects.

- 1 Aggarwal, M. R. (1979), Regional Economic Cooperation in South Asia, S. Chand and Co., New Delhi.
- Bhagwati, J. (Ed.) (1981), International Trade, Selected Readings, Cambridge University Press, Mass.
- 3 Crockett. A. (1982), International Money: Issue and Analysis, ELBS and Nelson, London.

- 4 Greenaway. D. (1983), International Trade Policy, MacMillan Publishers Ltd., London.
- 5 Heller, H. R. (1968), International Monetary Economics, Prentice Hall. India.
- 6 Joshi V. and I.M.D. Little (1998), India's Economic Reforms, 1999-2001, Oxford
- 7 Kenan, P.B. (1994), The International Economy, Cambridge University Press, London.
- 8 Kindlberger, C. P. (1973), International Economics, R.D. Irwin, Homewood.
- 9 Krugman, P. R. and M. Obstgeld (1994), International Economics: Theory and Policy, Glenview, Foresman.
- Mithani D.M. (Reprint-2009) International Economics, Himalaya Publishing House, New Delhi.
- Nayyar, D. (1976): India's Exports and Export Policies in the 1960s, Cambridge University Press, Cambridge.
- Panchmukhi, V. R. (1978), Trade Policies of India: A Quantitative Analysis, Concept University Press, Delhi.
- Patel, S. J. (1995), Indian Economy Towards the 21st Century, University Press Ltd., India.
- RuddarDatt& K.P.M. Sundaram, (2018), Indian Economy, S. Chand & Co. Ltd., New Delhi
- Salvatore, D. L. (1997), International Economics, Prentice-Hall, Upper Saddle River, N. J.
- Singh, M. (1964), India Export Trends and the Prospects for Self-sustained Growth, Oxford University Press, Oxford.
- 17 Sodersten, Bo (1991), International Economics, MacMillan Press Ltd. London

B. A. III Economics (Semester V) (CBCS Pattern)

Research Methodology in Economics- I

(Elective Course- 10) DSE – E 74

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Get acquainted with the basic concepts of research and its methodologies.
- Select and define appropriate research problem and parameters.

Module- I: Introduction to research in economics (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Meaning, definitions and objectives of research
- 1.2 Types of research
- 1.3 Significance of research
- 1.4 Areas of economic research

Module- II: Literature review and research design (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Literature review- meaning, need, how to carry out a literature review?
- 2.2 Research design- steps in research design
- 2.3 Features of good research design
- 2.4 Importance of research design

Module- III: Hypothesis and concept

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Meaning and definition, kinds of hypothesis
- 3.2 Features of hypothesis
- 3.3 Importance of hypothesis
- 3.4 Concept- meaning, conceptualization, formal and operational definition of concept

Module- IV: Data collection

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Primary and secondary data
- 4.2 Primary data collection methods- observation, questionnaire, interview
- 4.3 Sources of secondary data
- 4.4Importance of data collection

- 1. Goode and Hatt(1981), Methods in Social Research, McGraw Hill International Book Company, New Delhi.
- 2. Kerliger F.N.(1983), Foundation of Behavioural Research, Surject Publication, Delhi.
- 3. Young P. V. (1960), Scientific Social Survey and Research, Asia Publication House, Mumbai.

- 4. Kothari C.R. (1993), Research Methodology-Methods and Techniques, Wiley Eastern Ltd., New Delhi.
- 5. Lundbrg G.A.(1960), Social Research, Longmans Green and Company, New York.
- 6. Herekar P.M.(2019), Research Methodology and Project Work, Phadake Prakashan, Kolhapur.
- 7. Settiz Claire, Jahoda Marie and Others (1959), Research Methods in Social Research, Dryden New York.
- 8. Takur Dvendra(1997), Research Methodology in Social Sciences, Deep and Deep Publication. New Delhi.
- 9. Gupta S.P.and Gupta M.P.(2005), Business Statistics, Sultan Chand & Sons, New Delhi
- 10. Gupta C.B.(1996), An Introduction to Methods, Vikas Publication House, New Delhi.
- 11. देशमुख राम (जून 2005) : 'मूलभूत सांख्यिकी', विद्या प्रकाशन, नागपूर.
- 12. पाटील ज.फा., पठाण के.जी., ताम्हणकर पी.जे., संतोष यादव (2012) : 'अर्थशास्त्रीय संशोधनाची तोंडओळख', (सुधारित आवृत्ती), कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे.
- 13. आगलावे प्रदीप (जानेवारी 2000) : 'संशोधन पध्दतीशास्त्र व तंत्रे', विद्या प्रकाशन, नागपूर.
- 14. खैरनार दिलीप (फेब्रुवारी 2009) : 'प्रगत सामाजिक संशोधन पध्दती व सांख्यिकी', डायमंडपब्लिकेशन्स, पुणे.
- 15. भांडारकर पु.ल. (1987) : 'सामाजिक संशोधन पध्दती', महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, नागपुर.

B. A. III Economics (Semester V) (CBCS Pattern)

History of Economic Thoughts- I

(Elective Course- 11) DSE – E 75

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Understand the basic economic ideas of various economic thinkers of the world
- Understand the development of economic thoughts

Module-I: Origin of Economic Thoughts (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Early economic thought, rise of mercantilism, features of Mercantilism
- 1.2 Meaning and causes of emergence of Physiocracy
- 1.3 The concept of natural order and primacy of agriculture
- 1.4 Tableau economique

Module- II: Classical Economic Thoughts (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Adam Smith: Division of labour, theory of value and canons of taxation
- 2.2 David Ricardo: Theory of Value and views on distribution
- 2.3 Thomas Malthus: Theory of Population
- 2.4 Theory of Gluts

Module- III: Economic Thoughts of Fredrick List (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Criticism on Classical School
- 3.2 Stages of Economic growth
- 3.3 Concept of Nationalism
- 3.4 Theory of Protectionism

Module- IV: Economic Thoughts of Karl Marx (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 The Concept of Scientific Socialism and Meterialist approach
- 4.2 The Theory of Value
- 4.3 Theory of Surplus Value
- 4.4 Concept of Falling rate of profit

- Dandekar V.M.and N.Nath (1971), Poverty in India, Indian school of political Economy, Pune.
- 2. Ganguli B. N. (1977): Indian Economic Thought A 19th Century Perspectives, Tata Mc Grow Hill, New Delhi.
- 3. Rath Nilkanth(1995) V.M.Dandekar Social Scientist with a Difference: Journal of Indian School of Political Economy.Oct-Dec.1995, Vol-7 No-4.
- 4. Seshadri G.B.(1997): Economic Doctrines, Publishing Corporation, New Delhi.
- 5. चा.भ.खैरमोडे (१९७८) डॉ.भीमराव रामजी आंबेडकर, खंड १ ला , खंड २ रा खंड ७ वा, प्रताप प्रकाशन.

- 6. गांधी मो.क.(१९९७) -मराठी अनुवाद सीताराम पुरोषोत्तम पटवर्धन'सत्याचे प्रयोग अथवा आत्मकथा पाचवी आवृत्ती.
- 7. डॉ.जे.एफ.पाटील (२०१५)– आर्थिक विचारांचा इतिहास, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
- 8. इंगळे बी.डी. (२०११) आर्थिक विचारांचा इतिहास, अरुणा प्रकाशन, लातूर.
- 9. प्रा.रायखेलकर,डॉ.दामजी (२०११) आर्थिक विचारांचा इतिहास, विद्या बुक पब्लिशर्स,औरंगाबाद.
- 10. प्रा.डॉ.अनिलकुमार वावरे, प्रा.संजय धोंडे, व डॉ.अनिल सत्रे (२०१४)– आर्थिक विचारांचा इतिहास, एज्युकेशनल पब्लिशर्स ॲन्ड डिस्ट्रिब्युटर्स,औरंगाबाद.
- 11. प्रा.रा.म.गोखले आर्थिक विचारांचा इतिहास
- 12. डॉ.विजय कविमंडन आर्थिक विचारांचा इतिहास

B. A. III Economics (Semester VI) (CBCS Pattern)

Principles of Micro Economics-II

(Elective Course- 12) DSE E 196

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Identify the market structure
- Analyse the economic behaviour of individual firms and markets
- Analyse a firm's profit maximising strategies under different market conditions
- Understand the factor pricing

Module- I Perfect Competition

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Meaning and characteristics
- 1.2 price and output determination under perfect competition
- 1.3 Equilibrium of the firm and industry in the short run
- 1.4 Equilibrium of the firm and industry in the long run

Module- II Monopoly

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Meaning and characteristics
- 2.2 Price discrimination and degrees
- 2.3 Equilibrium of a monopoly firm in the short run and long run
- 2.4 Monopoly and capacity loss

Module- III Imperfect Competition

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Meaning and characteristics
- 3.2 Price- output determination
- 3.3 Product differentiation
- 3.4 Oligopoly and duopoly- meaning and characteristics

Module- IV Factor Pricing

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Marginal productivity theory
- 4.2 Modern theory of rent
- 4.3 Classical and Keynesian theory of interest
- 4.4 Risk and uncertainty theory of profit

- 1. Dominic Salvator (2012) Principles of Micro Economics, 5th edition, Oxford University Press, Oxford.
- 2. John B. Taylor & Akila Weerapana, (2011) 'Principles of Economics', 7th Edition, Cengage Learning, India, New Delhi.

- 3. Koutsoyiannis, A. (1979), Modern Microeconomics, 2nd Edition, Macmillan Press, London.
- 4. Lipsey Richard G., (latest edition), An Introduction to Positive Economics, Weidenfeld & Nicolson, London.
- 5. Lipsey, R.G. and K.A. Chrystal (latest edition), Principles of Economics (IX Ed.), Oxford University Press, Oxford.
- 6. Mankiw, N. Gregory (2008), Principles of Microeconomics, 5th Edition, Cengage Learning India, New Delhi.
- 7. Mansfield, E (latest edition), Microeconomics (9th Ed) W.W. Norton and Company, New York.
- 8. Pindyek and Rubinfield (latest edition)- Micro Economics, Pearson Education, New Delhi.
- 9. Ray, N.C. (latest edition), An introduction to Microeconomics, Macmillan company of India Ltd.
- 10. Samuelson, P.A. and W.D. Nordaus (latest edition), Economics, Tata McGraw Hill, New Delhi.
- 11. Stonier, A.W. and D.C. Hague (latest edition), A Textbook of Economic Theory, ELBS and Logman Group, London.
- 12. Varian, Hall (1992): Microeconomic Analysis, Third Edition, W. W. Norton & Company, Inc, New York.

B. A. III Economics (Semester VI) (CBCS Pattern) Economics of Planning

(Elective Course- 13) DSE – E 197

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Get acquainted with economic planning and its importance in development
- Get acquianted with development of planning and planning machinery in India
- Evaluate sectoral performance of the Indian economy
- Compare and analyse Indian models of economic development

Module- I: Introduction to economic planning (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Meaning, Case for and against economic planning
- 1.2 Genesis of planning
- 1.3 Types of planning
- 1.4 Conditions of success of planning

Module- II: Issues in economic planning (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 The choice of techniques: labour and capital intensive
- 2.2 Capital output ratio: Importance and factors affecting COR
- 2.3 Input output analysis
- 2.4 Project evaluation

Module- III: Planning in India- I (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Evolution of planning in India
- 3.2 Objectives and evaluation of planning
- 3.3 Planning Commission and National Development Council
- 3.4 NITI Ayog- Need for establishment, organization, objectives and work

Module- IV: Planning in India- II (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Plan models in Indian plans
- 4.2 Agricultural development under plans
- 4.3 Industrial development under plans
- 4.4 Services sector development under plans

- 1. Behrman, S. and T.N. Srinivasan (1995), *Handbook of Development Economics*, Vol. 1to 3, Elsevire, Amsterdam. Economics 31
- 2. Hayami, Yujiro and Yoshihisa Godo (1997), *Development Economics*, Oxford University Press, New York.
- 3. Kindleberger, C.P. (1965), Economic Development, 3e, McGraw Hill, New York.
- 4. Meier, Gerald M. and James E. Rauch (2005), *Leading Issues in Economic Development*, 6e, Oxford University Press, New Delhi.
- 5. Myint, Hla (1971), *Economic Theory and Under Developed Countries*, Oxford University Press, New York.
- 6. Thirlwal, A.P. (1999), (6th Edition), Growth and Development, Macmillan, London.

- 7. Bhagwati, J. and P. Desai (1970), *India: Planning for Industrialization*, Oxford University Press, London.
- 8. Brahmananda, P.R. and C.N. Vakil (1956), *Planning for an Expanding Economy*, Vora and Co., Bombay.
- 9. Puri V. K. And S. K. Misra (2016), *Economics of Development and Planning*, Himalaya Publishing House.
- 10. Datta Gaurav and Ashwini Mahajan (2016), *Indian Economy*, S. Chand Publishing, New Delhi
- 11. Chakravarty, Sukhamoy (1987), Development Planning: The Indian Experience, Clarendon Press, Oxford.
- 12. Jhingan, M.L. (2005) *The Economics of Development and Planning*, Vrinda Publications Ltd. Delhi
- 13. Lekhi, R.K. (2005) Economics of Development and Planning, Kalyani Publishers, Delhi.
- 14. Patil, J. F. (et al) (2005) *Economics of Growth and Development* (Marathi), Phadake Publishers, Kolhapur.
- 15. Patil, J.F. & Tamhankar, P.J. (1990) *Economics of Development and Planning* (Marathi), Continental Publishers, Pune.

B. A. III Economics (Semester VI) (CBCS Pattern)

International Economics-II

(Elective Course- 14) DSE – E 198

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Distinguish between balance of trade and balance of payments
- Analyse the balance of payments
- Understand the various types of foreign capital
- Analyse the impact of international institutions on Indian economy

Module- I: Balance of Trade and Balance of Payments(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Balance of Trade and Balance of Payments
- 1.2 Importance of Balance of Payments
- 1.3 Disequilibrium in Balance of Payments: Causes and Consequences
- 1.4 Measures to correct disequilibrium in Balance of Payments

Module- II: Foreign Trade of India since 1991 (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Volume, composition and direction
- 2.2 Exim Policy of 2014-19
- 2.3 Trade administration of India
- 2.4 Convertibility of Rupee: Meaning and types.

Module- III: Foreign Capital in India (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Need for Foreign Capital
- 3.2 Types of Foreign Capital
- 3.3 Foreign Capital Policy of Government of India
- 3.4 Trends in Foreign Direct Investment in India

Module- IV: International Institutions and India (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 IMF: Objectives and Functions
- 4.2 IBRD: Objectives, Functions
- 4.3 ADB: Objectives, Functions
- 4.4 WTO: Objectives, Functions

- 1 Aggarwal, M. R. (1979), Regional Economic Cooperation in South Asia, S. Chand and Co., New Delhi.
- Bhagwati, J. (Ed.) (1981), International Trade, Selected Readings, Cambridge University Press, Mass.
- 3 Crockett. A. (1982), International Money: Issue and Analysis, ELBS and Nelson, London.

- 4 Greenaway. D. (1983), International Trade Policy, MacMillan Publishers Ltd., London.
- 5 Heller, H. R. (1968), International Monetary Economics, Prentice Hall. India.
- 6 Joshi V. and I.M.D. Little (1998), India's Economic Reforms, 1999-2001, Oxford
- 7 Kenan, P.B. (1994), The International Economy, Cambridge University Press, London.
- 8 Kindlberger, C. P. (1973), International Economics, R.D. Irwin, Homewood.
- 9 Krugman, P. R. and M. Obstgeld (1994), International Economics: Theory and Policy, Glenview, Foresman.
- Mithani D.M. (Reprint-2009) International Economics, Himalaya Publishing House, New Delhi.
- Nayyar, D. (1976): India's Exports and Export Policies in the 1960s, Cambridge University Press, Cambridge.
- Panchmukhi, V. R. (1978), Trade Policies of India: A Quantitative Analysis, Concept University Press, Delhi.
- Patel, S. J. (1995), Indian Economy Towards the 21st Century, University Press Ltd., India.
- RuddarDatt& K.P.M. Sundaram, (2018), Indian Economy, S. Chand & Co. Ltd., New Delhi
- Salvatore, D. L. (1997), International Economics, Prentice-Hall, Upper Saddle River, N. J.
- Singh, M. (1964), India Export Trends and the Prospects for Self-sustained Growth, Oxford University Press, Oxford.
- 17 Sodersten, Bo (1991), International Economics, MacMillan Press Ltd. London

B. A. III Economics (Semester VI) (CBCS Pattern)

Research Methodology in Economics- II

(Elective Course- 15) DSE – E - 199

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Understand the sampling techniques as a method of data collection
- Use techniques of data analysis in research
- Write a research report and thesis
- Write a research proposal (grants)

Module- I: Sampling (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Meaning and nature
- 1.2 Types of sampling
- 1.3 Criteria of good sampling
- 1.4 Optimum size of sampling

Module- II: Processing and representation of data (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Classification of data
- 2.2 Tabulation of data
- 2.3 Percentage
- 2.4 Graphs and diagrams

Module- III: Techniques of data analysis (Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Need and importance of data analysis
- 3.2 Measures of central tendency: mean, mode, median (direct method)
- 3.3 Measures of variation: range, standard deviation (direct method)
- 3.4 Correlation- meaning and importance, Karl Pearson's coefficient of correlation

Module- IV: Interpretation of data and report writing(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Interpretation of data: meaning
- 4.4 Report writing: meaning, steps, precautions
- 4.5 Properties of good report writing
- 4.4 Writinga good research proposal

- 1. Goode and Hatt (1981), Methods in Social Research, McGraw Hill International Book Company, New Delhi.
- 2. Kerliger F.N.(1983), Foundation of Behavioural Research, Surject Publication, Delhi.
- 3. Young P. V.(1960), Scientific Social Survey and Research, Asia Publication House, Mumbai.
- 4. Kothari C.R. (1993), Research Methodology-Methods and Techniques, Wiley Eastern Ltd., New Delhi.
- 5. Lundbrg G.A.(1960), Social Research, Longmans Green and Company, New York.
- 6. Herekar P.M.(2019), Research Methodology and Project Work, Phadake Prakashan, Kolhapur.
- 7. Settiz Claire, Jahoda Marie and Others (1959), Research Methods in Social Research, Dryden New York.
- 8. Takur Dvendra (1997), Research Methodology in Social Sciences, Deep and Deep Publication, New Delhi.
- 9. Gupta S.P.and Gupta M.P.(2005), Business Statistics, Sultan Chand & Sons, New Delhi
- 10. Gupta C.B. (1996), An Introduction to Methods, Vikas Publication House, New Delhi.
- 11. देशमुख राम (जून 2005) : 'मूलभूत सांख्यिकी', विद्या प्रकाशन, नागपूर.
- 12. पाटील ज.फा., पठाण के.जी., ताम्हणकर पी.जे., संतोष यादव (2012) : 'अर्थशास्त्रीय संशोधनाची तोंडओळख', (सुधारित आवृत्ती), कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पूणे.
- 13. आगलावे प्रदीप (जानेवारी 2000) : 'संशोधन पध्दतीशास्त्र व तंत्रे', विद्या प्रकाशन, नागपूर.
- 14. खैरनार दिलीप (फेब्रुवारी 2009) : 'प्रगत सामाजिक संशोधन पध्दती व सांख्यिकी', डायमंड पब्लिकेशन्स, पुणे.
- 15. भांडारकर पु.ल. (1987) : 'सामाजिक संशोधन पध्दती', महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, नागपुर.

B. A. III Economics (Semester VI) (CBCS Pattern)

History of Economic Thoughts-II

(Elective Course- 16) DSE – E 200

Course Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to:

- Understand the economic concepts and theories of Neo-Classical and Indian thinkers.
- Understand the development of economic thoughts

Module- I: Neo- Classical Economic Thought - Alfred Marshall

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 1.1 Theory of Value
- 1.2 The concept of representative firm
- 1.3 Consumer's surplus, elasticity of demand
- 1.4 Quasi rent

Module- II: Indian Economic Thought

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 2.1 Mahatma Phule: Views on agriculture and education
- 2.2 Rajarshi Shahu Maharaj: Policy for agriculture development and co-Operation
- 2.3 Dr. Babasaheb Ambedkar: Views on money, agriculture and development policy
- 2.4 Dadabhai Nauroji: Drain theory

Module- III: Mahatma Gandhi

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 3.1 Concept of village development
- 3.2 Importance of decentralization
- 3.3 Basic principle of development: swadeshi
- 3.4 Concept of Gram Swarajya

Module- IV: Economic Thoughts of Modern Indian Economist

(Teaching Hours- 15, Credits- 01)

- 4.1 Gopal Krishna Gokhale's views on public finance
- 4.2 D. R. Gadgil: Views on co-operative development and decentralization of power, co-operative commonwealth
- 4.3 V. M. Dandekar: Views on poverty
- 4.4 Amartya Sen: Concept of social choice, choice of techniques, Sen's views on poverty and public action

BASIC READING LIST:

 Dandekar V.M.and N.Nath (1971), Poverty in India, Indian school of political Economy, Pune.

- 2. Ganguli B. N. (1977): Indian Economic Thought A 19th Century Perspectives, Tata Mc Grow Hill, New Delhi.
- 3. Rath Nilkanth(1995) V.M.Dandekar Social Scientist with a Difference: Journal of Indian School of Political Economy.Oct-Dec.1995, Vol-7 No-4.
- 4. Seshadri G.B.(1997): Economic Doctrines, Publishing Corporation, New Delhi.
- 5. चा.भ.खैरमोडे (१९७८) डॉ.भीमराव रामजी आंबेडकर, खंड १ ला , खंड २ रा खंड ७ वा, प्रताप प्रकाशन.
- 6. गांधी मो.क.(१९९७) -मराठी अनुवाद सीताराम पुरोषोत्तम पटवर्धन'सत्याचे प्रयोग अथवा आत्मकथा पाचवी आवृत्ती.
- 7. डॉ.जे.एफ.पाटील (२०१५)– आर्थिक विचारांचा इतिहास, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
- 8. इंगळे बी.डी. (२०११) आर्थिक विचारांचा इतिहास, अरुणा प्रकाशन, लातूर.
- 9. प्रा.रायखेलकर,डॉ.दामजी (२०११) आर्थिक विचारांचा इतिहास, विद्या बुक पब्लिशर्स,औरंगाबाद.
- 10. प्रा.डॉ.अनिलकुमार वावरे, प्रा.संजय धोंडे, व डॉ.अनिल सत्रे (२०१४)– आर्थिक विचारांचा इतिहास, एज्युकेशनल पब्लिशर्स ॲन्ड डिस्ट्रिब्युटर्स,औरंगाबाद.
- 11. प्रा.रा.म.गोखले आर्थिक विचारांचा इतिहास
- 12. डॉ.विजय कविमंडन आर्थिक विचारांचा इतिहास

______

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.

Accredited By NAAC with 'A' Grade

Revised Syllabus For

B.A. Part-III

English

Syllabus to be implemented from

June, 2020 onwards.

Shivaji University, Kolhapur B. A.III

Compulsory English

Ability Enhancement Compulsory Course (CBCS) ENGLISH FOR COMMUNICATION

From June 2020 Onwards

Course Objectives:

- > To enhance students' communication skills
- > To impart employability skills to students
- > To prepare students for competitive examinations
- > To enable students to acquire professional skills such as media writing
- To enable students to learn manners and etiquettes required at workplace
- To enhance students' reading comprehension skills
- > To create interest in English literature among students
- > To inculcate human values and ethics in order to enable students' to become good citizens of the country

Course Outcomes: After the completion of the course, the students will be able to:

- ➤ Communicate in English, in oral and written modes, in their day-to-day lives as well as at workplaces.
- Face job interviews confidently and efficiently.
- Acquire soft skills required at workplaces and in real life.
- Learn group behavior and team work.
- ➤ Learn to value and respect others' opinions and views and develop democratic attitude.
- ➤ Face competitive examinations confidently and efficiently with adequate linguistic confidence.
- Acquire professional skills required in media writing such as writing editorials.
- ➤ Learn to appreciate and enjoy reading poetry and prose passages.
- Acquire human values and develop cultured outlook.

SEMESTER V AECC 5

MODULE I

- A. Interview Skills
- B. The Interview -V.V. John

MODULE II

- A. Grammar for Competitive Examinations
- B. The Lottery Shirley Jackson

MODULE III

- A. Writing Skills for Competitive Examinations
- B. After Twenty Years O' Henry

MODULE IV

- A. I Shall Return To This Bengal Jibananda Das
- B.(i) Song of Youth A. P. J. Abdul Kalam
  - (ii) The Orphan Girl Henry Derezio

*Note: Semester V: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' SEMINAR

SEMESTER VI

AECC 6

MODULE V

- A. Group Discussion
- B. The Lighthouse Keeper of Aspinwall Henry Sienkiewicz

MODULE VI

- A. Note Making and Note Taking
- B. Three Questions Leo Tolstoy

MODULE VII

- A. Media Writing
- B. Eight Rupees Murli Das Melwani

MODULE VII

- A. The Mystic Drum Gabriel Okara
- B. (i) Two Dead Soldiers- Jean Arasanayagam
  - (ii) Bora Ring Judith Wright

*Note: Semester VI: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' GROUP PROJECT

Division of Teaching Hours 8 Modules x 15 Hours = 120 Hours

______

Shivaji University, Kolhapur B. A.III

Compulsory English Ability Enhancement Compulsory Course (CBCS) ENGLISH FOR COMMUNICATION

PATTERN OF QUESTION PAPER (June 2020 Onwards)

Semester V (Paper E) **Total Marks: 40**

Q. No	Sub	Type of Question	Based on	Marks
	Q.	• •		
Q. 1	A.	Four multiple choice questions with four	Prose and Poetry	03
		alternatives to be set		
	B.	Answer in one word/phrase/sentence each.	Prose and Poetry	03
	C.	Two different Vocabulary Exercises to be set for	Prose and Poetry	02
		1 mark each		
Q.2	A.	Answer the following questions in 3-4 sentences	2 on Prose and 1	04
		each. (2 out of 3)	on Poetry	
	B.	Write Short Note on the following in about 7-8	1 on Prose and 1	04
		sentences each. (1 out of 2)	on Poetry	
Q.3		Questions to be set on Interview Skills (A or B)	Module I A	08
Q.4		Question to be set on Grammar for Competitive	Module II A	08
		Examinations (A or B)		
Q.5		Question to set on Writing Skills for	Module III A	08
		Competitive Examinations(A or B)		

Semester VI (Paper F)

Q. No	Sub	Type of Question	Based on	Marks
	Q.			
Q. 1	A.	Four multiple choice questions with four	Prose and Poetry	03
		alternatives to be set		
	B.	Answer in one word/phrase/sentence each.	Prose and Poetry	03
	C.	Two different Vocabulary Exercises to be set for 1	Prose and Poetry	02
		mark each.		
Q.2	A.	Answer the following questions in 3-4 sentences	2 on Prose and 1	04
		each. (2 out of 3)	on Poetry	
	B.	Write Short Note on the following in about 7-8	1 on Prose and 1	04
		sentences each. (1 out of 2)	on Poetry	
Q.3		Question to be set on Group Discussion(A or B)	Module V A	08
Q.4		Question to be set on Note Making and Note	Module VI A	08
		Taking(A or B)		
Q.5		Question to set on Media Writing(A or B)	Module VII A	08

Total Marks: 40

Shivaji University, Kolhapur B. A. Part III Special English

INTRODUCTION TO LITERARY CRITICISM (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V (Paper VII) (DSE- E11) & Semester VI (Paper XII) (DSE- E136) From June 2020 onwards

Course Objectives:

- > To introduce students to the major trends in literary criticism.
- > To familiarize students with the major critical concepts.
- > To help students to study the original contributions made in the field of literary criticism.
- > To acquaint students with the various literary and critical movements.
- > To train students to write critical appreciation of poetry.

Course Outcomes:

- > Students are able to understand the major trends in criticism.
- > Students are able to interpret critical concepts.
- > Students are able to study the original contributions to literary criticism.
- > Students are acquainted with literary and critical movements.
- > Students are able to understand the meaning and appreciate the poems critically.

	Semester V(Paper VII) (DSE- E11)
Module I	Introduction to Literary Criticism:
	1. Nature of Criticism
	2. Function of Criticism
Module II	Classical Criticism:
	1. The Concept of Tragedy
	2. The Ideal Tragic Hero
	(From Aristotle's <i>Poetics</i>)
Module III	Neo-classical Criticism:
	Dr. Samuel Johnson's <i>Preface to Shakespeare</i> (1765)
Module IV	Literary Terms:
	1. Symbolism 2. Realism
	3. Humour 4. Paradox
Note: Se	mester V: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' SEMINAR
	Semester VI (Paper XII) (DSE- E136)
Module V	Romantic Criticism:
	William Wordsworth's Theory of Poetic Diction
	(From William Wordsworth's Preface to Lyrical Ballads)
Module VI	Victorian Criticism:
	Matthew Arnold's Touchstone Method
	(From Matthew Arnold's The Study of Poetry)
Module VII	Modern Criticism:

	T S Eliot's Tradition and Individual Talent (1919)
Module VIII	Practical Criticism:
	Poetry
Note: Semeste	er VI: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' GROUP PROJECT

Division of Teaching Hours 8 Modules x 15 Hours = 120 Hours

Recommended Reading: Semester V and Semester VI

Abrams, M. H. A Glossary of Literary Terms (8th Edition). New Delhi: Akash Press, 2007.

Alexander, L. G. *Prose and Poetry Appreciation for Overseas Students*. London: Longman Green and Comp. Ltd., 1966.

Allex, Latter & Rachel, Teubner. *William Wordsworth's Preface to the Lyrical Ballads*. London: Macat Library, 2018.

Bliss, Perry. A Study of Poetry. Kindle Edition, 22 Feb., 2018.

Butcher, S. C. Poetics. New Delhi: Kalyani Publishers, 1978.

Bywater, Ingram. Aristotle's Poetics. Oxford: Atthe Clarendon Press, 1976.

Cuddon, J. A. *The Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory* (4th Edition). London and New York: Penguin, 2000.

Davis, Joseph, K. Pathea, R Broughton and Michael Wood. *Literature*. Illinois: Scott, Foresman and Comp. Glenviews, 1977.

Eliot, T.S. *The Sacred Wood – Essays on Poetry and Criticism.* (Seventh edition),1950.

Enright, D.J. & Ernst De Chickera. *English Critical Texts: 16th Century to 20th Century*.OUP, 1968.

Fyfe, Hamilton. Aristotle's Art of Poetry. London: OUP, 1940.

Gray, Martin. A Dictionary of Literary Terms (York Handbooks), Pearson Education, 2009.

Hudson, W. H. An Introduction to the Study of Literature. New Delhi: Atlantic, 2007.

Richards, I. A. *Practical Criticism: A Study of Literary Judgment*. New Delhi: UBS Publishers, 2002.

Scott James, R. A. The Making of Literature. Mumbai: Allied Publishers Pvt. Ltd., 1963.

Sherbo, Arthur(ed.). *The Yale edition of the works of Samuel Johnson*. Vol. 7. New haven: Yale University Press, 1968.

S. Ramaswami & V. S. Seturaman (ed.) *The English Critical Tradition: An Anthology of English Literary Criticism*, Volume 1,. New Delhi: Macmillan Publishers India Ltd. 1977/2009.

Seturaman, V. S., C. T. Indra and T. Siraman. *Practical Criticism*. Madras: Macmillan India Ltd., 1995.

Waugh, Patricia (ed.) *Literary Theory and Criticism: An Oxford Guide*. New York: Oxford University Press, 2006.

Wimsatt, W. K. and Cleanth Brooks. *Literary Criticism: A Short History*. New Delhi: Oxford and IBH Publishing Company Pvt. Ltd., 1957.

Wellek, Rene and Austin Warren. *Theory of Literature*. London: Jonathan Cape, 1949.

.....

Shivaji University, Kolhapur

B. A. Part III

Special English

INTRODUCTION TO LITERARY CRITICISM (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V (Paper VII) (DSE- E11)

PATTERN OF QUESTION PAPER

From June 2020 onwards

From June	2020 onwards	
	Total Ma	rks: 40
Q1. Objective type Question		
A) Multiple choice questions with four	alternatives.	4
B) Answer the following questions in o	ne word/phrase/sentence each.	4
(Q1 A and B to be set on topics coverin		
(At least one item to be set on ea	ach Module)	
Q2. Answer the questions in about 250-300 v	vords each.	
(A or B to be set on Module I, II, and I		10
Q3. Answer the questions in about 250-300 v		
(A or B to be set on Module I, II, and I		10
Q3 A. Write short notes on the following: (A	,	12
(3 to be set on Module IV and 2 on Module I ,	•	3)
Semester VI (Pap	ERARY CRITICISM (CBCS) er XII) (DSE- E136) DUESTION PAPER	
	7	
From June	2020 onwards	
	Total Ma	irks: 40
Q1. Objective type Question	altamatics a	4
A) Multiple choice questions with four		4 4
B) Answer the following questions in o		4
(Q1. A and B to be set on topics covering		
(At least one item to be set on	,	10
. Q2. Answer in the questions 250-300 words		10
(A or B to be set on Module V, VI, and		1.0
Q3. Answer the questions in about 250-300 v		10
(A or B to be set on Module V, VI, and		1.0
Q4. Write critical appreciation of the given p		. 12
(with the help of points such as title, theme, con		e-scheme,
diction, type of poem, tone, stanza-pattern, met	re, etc. (Based on Module VIII)	
EOHN	ALENCE	
Old Title	New Title	
LITERARY CRITICISM AND LITERARY	INTRODUCTION TO LITERA	RY

CRITICISM

APPRECIATION

Shivaji University, Kolhapur B. A.III

English Special

ENGLISH POETRY (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V (Paper VIII) (DSE – E12) and Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137) (From June 2020 Onwards)

Course Objectives:

- > To make students engaged and curious readers of poetry
- > To introduce students to poetry from various cultures and traditions
- ➤ To make students understand that poetry gives intellectual, moral and linguistic pleasures
- > To make students hear and read poems aloud and to memorize lines

Course Outcomes:

- > Students will be able to trace the development of the poetry in English from the days of Shakespeare to the contemporary India.
- > Students will be able to appreciate and analyze the poems properly.
- > Students will have a fairly comprehensive view of the Western and Eastern poetic tradition and they will be able to relate it to various literary movements.
- > Students will have an insight into poetry and they will be able to make a lively and interesting reading.

MODULE N	SEMESTER V (Paper VIII) (DSE – E12 D. TITLE OF THE MODULE	NAME OF THE POET
	opics For Background Readings:	
1	. Elizabethan Poetry	
2	2. Metaphysical Poetry	
3	Romantic Poetry	
II. Selection	ons from Elizabethan Poetry:	
]	. Sweet Warrior (Sonnet 57)	Edmund Spenser
2	2. Sonnet To The Moon	Sir Philip Sydney
3	Full Many A Glorious Morning (Sonnet 33)	William Shakespeare
III. Select	ons from Metaphysical Poetry:	
1	. The Sun Rising	John Donne
2	2. The Retreat	Henry Vaugham
3	The Collar	George Herbert
IV. Selecti	ons from Romantic Poetry:	
1	. My Heart Leaps Up	William Wordsworth
2	The Rime of the Ancient Mariner	S. T. Coleridge
3	3. Ozymandias	P. B. Shelley
	When We Two Parted	Lord Byron
*Note: Sen	nester V: 10 Marks for Internal Evaluation: STUD	ENTS' SEMINAR

		SEMESTER VI (Paper XIII) (DSE –	E137)
MODULE N	Ю.	TITLE OF THE MODULE	NAME OF THE POET
V. Top	pics	For Background Readings:	
	1.	Victorian Poetry	
,	2.	Modern English Poetry	
,	3.	Modern Indian English Poetry	
VI. Selec	ctio	ns from Victorian Poetry:	
	1.	The Lady Of Shallot	Alfred Lord Tennyson
,	2.	My Last Duchess	Robert Browning
	3.	Love Came Down At Christmas	Christiana Rossetti
VII. Selec	ctio	ons from Modern English Poetry:	
	1.	No Second Troy	W. B. Yeats
,	2.	The Hollow Men	T. S. Eliot
,	3.	Tonight I Can Write	Pablo Neruda
VIII. Seld	ecti	ons from Modern Indian English Poetry:	
	1.	The Professor	Nissim Ezekiel
,	2.	A Hot Noon in Malabar	Kamala Das
,	3.	A River	A. K. Ramanujan
4	4.	A Kind of Happiness	Jayanta Mahapatra
*Note: Se	me	ster VI: 10 Marks for internal Evaluation: S	TUDENTS' GROUP PROJECT

Division of Teaching Hours: 8 Modules x 15 Hours each= 120 Hours

Recommended Reading: Semester V and Semester VI

Appelbaum, Stanley. *English Romantic Poetry: An anthology*. Dover Publications Inc. 1996. Burrow, Colin. *Metaphysical Poetry*. Penguin Classics. 2006.

Chaudhuri, Roshinka. A History of Indian Poetry in English. Cambridge University press. 2016.

Chaudhuri, Sukanta. Modern Indian Literature, New Delhi: OUP, 2004.

Courthope, W.J. A History of English Poetry. Vol.I Macmillan, 1995.

Craig, W.J. (ed.). The Complete works of William Shakespeare. Oxford: OUP., 1905.

Fenton, James. An Introduction to English Poetry. New York: Farrar, Strauss and Giroux, 2004.

Gardner, Martin, The Annotated Ancient Mariner, New York: Clarkson Potter, 1965.

Harold Bloom and Lionel Trilling. (ed.) Romantic Prose and Poetry, New York: OUP, 1973.

Mitra, Zinia(ed.). Indian *Poetry in English: Critical Essays*. New Delhi: PHI Learning Pvt Ltd., 2012.

Naik, M.K. A History of Indian English Literature. Delhi, 1982.

Narasimhaiah, C.D., (ed.) An Anthology of Commonwealth Poetry, Delhi: Macmillan, 1990.

Negri, Paul. English Victorian poetry. Dover Publications Inc. 1998

Ramanan, M.G. Modern English Poetry: A Selection. New Delhi:Orient Blackswan, 2013.

Samuel Taylor Coleridge, Biographia Literaria, ed. George Watson. London: Everyman, 1993.

Shivaji University, Kolhapur B. A.III

English Special

ENGLISH POETRY (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V (Paper VIII) (DSE – E12)

PATTERN OF QUESTION PAPER

From June 2020 Onwards
Marks: 40

	Marks: 40
Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives	(4)
B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each.	(4)
(Q. 1 A and B to be set on Module II , III and IV)	
2.2. Answer the following questions in about 250-300 words.	(10)
(A or B to be set on Module I)	
Q.3. Answer the following questions in about 250-300 words.	(10)
(A or B to be set on Module II, III or IV)	
Q.4. Write Short Notes in about 100-150 words each (3out of 4)	(12)
(Two be set on Module I and two be on Module II , III or IV)	
ENGLISH POETRY (CBCS)	
Discipline Specific Elective Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137)	
<u> </u>	Marks: 40
Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137)	Marks: 40 (4)
Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137) (1. A) Four multiple choice questions with four alternatives	(4)
<u> </u>	
Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137) 21. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VI, VII and VIII)	(4)
Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VI, VII and VIII) Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words.	(4) (4)
Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VI, VII and VIII) Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words. (A or B to be set on Module V)	(4) (4)
Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VI, VII and VIII) Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words. (A or B to be set on Module V)	(4) (4) (10)
Semester VI (Paper XIII) (DSE – E137) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VI, VII and VIII) Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words. (A or B to be set on Module V) Q.3. Answer the following questions in about 250-300 words.	(4) (4) (10)

EQUIVALENCE

Old Title	New Title
Understanding Poetry	English Poetry

Shivaji University, Kolhapur B. A. Part III Special English

ENGLISH DRAMA (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V (Paper IX) ((DSE – E13) & Semester VI (Paper XIV) (DSE – E138) From June 2020 onwards

Course Objectives:

- > To make students understand different forms of drama
- > To enable students to relate drama to their ideological or socio-political contexts
- > To help students improve their creative and imaginative faculties through the reading of drama
- > To enable students to know about various aspects of the drama

Course Outcomes:

- > Students are able to understand different forms of drama.
- > Students are able to relate drama to their ideological or socio-political contexts.
- > Students are able to improve their creative and imaginative faculties through the reading of drama.
- Students are able to know about various aspects of the drama.

Semester V (Paper IX) ((DSE – E13)

MODULE I

Definition and Elements of Drama

MODULE II

Tragedy as a Form

MODULE III

The Importance of Being Earnest - Oscar Wilde

MODULE IV

Hamlet – William Shakespeare

Division of Teaching Hours: 4 Modules X 15 Periods = 60 Periods Prescribed Texts:

Wilde, Oscar. *The Importance of Being Earnest*. New Delhi: General Press, 2018. Shakespeare, William. *Hamlet*. Penguin Books, 1980.

*Note: Semester V: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' SEMINAR

Semester VI (Paper XIV) (DSE – E138)

MODULE V

Types of Drama

MODULE VI

Comedy as a Form

MODULE VII

Nagmandala - Girish Karnad

MODULE VIII

Harvest – Manjula Padmanabhan

Division of Teaching Hours: 4 Modules X 15 Periods = 60 Periods Prescribed Texts:

Karnad, Girish. Nagmandala. Oxford University Press, 1990.

Padmanabhan, Manjula. Harvest. Delhi: Penguin, 1997.

*Note: Semester VI: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' GROUP PROJECT

______

Recommended Reading: Semester V and Semester VI

Aasand, Hardin L. *Stage Directions in Hamlet: New Essays and New Directions*. NJ: Fairleigh Dickinson University Press, 2003.

Babu, Munchi Sarat. Indian Drama. New delhi: Prestige Books, 1997.

Bhatt, S.K. *Indian English Drama: A Critical Study*. New Delhi: Sterling Publishers Pvt. Ltd., 1987.

Bloom, Harold. *The Importance of Being Earnest: Modern Critical Interpretations*. Chelsea House Pub., 1988.

Driver, T.F. Drama and History. New York: Columbia University Press, 1967.

Ddiya, Jaydipsinh. (ed.) *The Plays of Girish Karnad: Critical Perspectives*. New Delhi: Prestige Books, 1999.

Gargy, Balwant. Folk Theatre of India. Culcutta: Rupa & Co., 1991.

Gillespie, Michael Patrick. *The Importance of Being Earnest*. (Norton Critical Editions). W.W.Norton and Co., 2006.

Hibbard, G.R. (ed.) Hamlet, OUP: 1988.

Hirsh, James. Shakespeare and the History of Soliloquies. NJ: Farleigh Dickinson University Press, 2003.

Joshi, R.G. Myth in Indian Drama. Delhi: B.R. Publishing Corporation, 1984.

Kumar, Nand. Indian English Drama: A Study in Myths. New Delhi: Sarup and sons, 2003.

MacCary, Thomas. Hamlet: A Guide to the Play. London: Greenwood Press, 1988.

Martin, James. The Meaning of the 21st Century. New York: Riverhead Penguin, 2007.

Priestley, J.B. *The Art of the Dramatist*. London: Heinemann, 1957.

Rajkumar, K. Socio-Political Realities in Harvest. Purna: RHI, Mahmul, 2012.

Robertson, Ronald. Globalization: Social Theory and Global Culture. London: Sage, 1992.

Sen, B. *The Importance of Being Earnest*. Unique Publishers, 2015.

Styan, J.L. The Elements of Drama. Cambridge: Cambridge University Press, 1967.

Vaidyanathan, G. The Importance of Being Earnest. New Delhi: Narain Publications, 2018.

Worthen, W.B. (ed.). *Anthology of Drama* (Fourth edition). London: Cengage Learning EMEA, 2004.

_____

Shivaji University, Kolhapur B. A. Part III Special English

Special English ENGLISH DRAMA (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V (Paper IX) ((D	SE – E13)	
PATTERN OF QUESTION PAPER	(From June 2020	onwards) Iarks: 40
Q1. A) Four multiple choice questions with four alternati	ves	(4)
B) Answer the following questions in one word/ phra	se/sentence each.	(4)
(Q. 1 A and B to be set on Module III and	l IV)	
Q.2. Answer the following questions in about 250-300 wo	ords.	(10)
(A or B to be set on Module I and II)		
Q.3. Answer the following questions in about 250-300 wo	ords.	(10)
(A or B to be set on Module III and IV)		
Q.4. Write Short Notes in about 100-150 words each (3ou	t of 4)	(12)
(Two be set on Module I and II and two be on M	odule III and IV)	
ENGLISH DRAMA (Discipline Specific Ele Semester VI (Paper XIV) (D	ective	
PATTERN OF QUESTION PAPER	(From June 2020	onwards)
	$\mathbf{N}$	1arks: 40
Q1. A) Four multiple choice questions with four alternati	ves	(4)
B) Answer the following questions in one word/ phra		(4)
(Q. 1 A and B to be set on Module VII and VIII)		
Q.2. Answer the following questions in about 250-300 wo	ords.	(10)
(A or B to be set on Module V and VI)		
Q.3. Answer the following questions in about 250-300 wo	ords.	(10)
(A or B to be set on VII and VIII)		4
Q.4. Write Short Notes in about 100-150 words each (3ou		(12)
(Two be set on Module V and VI and two be on	Module VII and VII	II)

EQUIVALENCE

Old Title	New Title
Understanding Drama	English Drama

Shivaji University, Kolhapur B. A. Part III Special English ENGLISH NOVEL (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V (Paper X) ((DSE – E14) & Semester VI (Paper XV) (DSE – E139)

From June 2020 onwards

Course Objectives:

- To make students understand different forms of novel.
- > To enable students to relate novels to their ideological or socio-political contexts.
- > To help students to improve their creative and imaginative faculties through the reading of novels.
- To enable students to know about various aspects of the novel.

Course Outcomes:

- > Students are able to understand different forms of novel.
- > Students are able to relate novels to their ideological or socio-political contexts.
- > Students are able to improve their creative and imaginative faculties through the reading of novels.
- > Students are able to know about various aspects of the novel.

SEMESTER V (Paper X) (DSE – E14)

MODULE I

Rise and Development of the Novel

MODULE II

Aspects of the Novel

MODULE ÎII

The Old Man and the Sea – Ernest Hemingway

MODULE IV

The Power and the Glory – Graham Greene

Division of Teaching Hours: 4 Modules X 15 Periods = 60 Periods

Prescribed Texts:

Hemingway, Ernest. *The Old Man and the Sea*. New York: Simon & Schuster, 1952. Greene, Graham. *The Power and the Glory*. New York: Time Reading Special Edition. 1940, 1962.

*Note: Semester V: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' SEMINAR

SEMESTER VI (Paper XV) (DSE – E139)

MODULE V

Historical and Psychological Novel

MODULE VI

Satirical Novel and Epistolary novel

MODULE VII

Animal Farm: A Fairy Tale - George Orwell

MODULE VIII

The Guide - R. K. Narayan

Division of Teaching Hours: 4 Modules X 15 Periods = 60 Periods

Prescribed Texts:

Orwell, George. Animal Farm: A Fairy Tale. New York: Signet Classic, 1996.

Narayan, R. K. *The Guide*. US: Viking Press, 1958.

*Note: Semester VI: 10 Marks for internal Evaluation: STUDENTS' GROUP PROJECT

Suggested Reading: for Semester V and Semester VI

Auden, W.H. *The Enchafed Flood: The Romantic Econography of the Sea*. New York: Random, 1950.

Abrams, M. H. A Glossary of Literary Terms (8th Edition) New Delhi, Akash Press – 2007

Bender, Bert. Sea Brothers: The Tradition of American Sea Fiction from Moby-Dick to the Present. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1988.

Bloom, Harold. *Ernest Hemingway's The Old Man and the Sea: Modern Critical Interpretations*. Cheasea House Publications, 2008.

Bradbury, Malcolm. The Novel Today. Glasgow: F. C. Paperbacks, 1982.

Brooks and Warren. Understanding Fiction. Prentice Hall, 1959.

Dedria, Bryfonski & Hall, Sharon. *Twentieth Century Literary Criticism: George Orwell*. Michigan: Book Tower, 1979.

Edel, Leon. The Psychological Novel: 1900-1950. Ludhiana: Kalyani, 1997.

Forster, E. M. Aspects of Novel. London. 1949.

Hynes, Samuel, ed. *Graham Greene: A Collection of Critical Essays*. New Jersy: Prentice Hall.Inc. 1973.

Jones, David P. Graham Greene. Edinburgh: Oliver and Boyd. 1963.

Kerala, Calling. From Eric Blair to George Orwell, Biography. London: Sage, 2003.

Kermode, Frank. Sense of an Ending. OUP, 1967.

Lall, Pamji. *Graham Greene: The Power and the Glory: A Critical Study.* New Delhi: Roma Brothers India Pvt. Ltd. 2005.

Lewis, R.w.B. & Conn, Petr J.ed. *Graham Greene: The Power and the Glory: Text and Criticism.* New York: The Viking Press, 1970.

Lubbock, Percy. The Craft of Fiction. London: Jonahan Cape, 1965.

Matz, Jesse. The Modern Novel: A Short Introduction. Oxford Blackwell, 2004.

Meyers, Jeffery. George Orwell: The Critical Heritage. Routledge, 1997.

Rimmon-Kennan, Shlomith. Narrative Fiction. London and New York: Routledge, 2005.

Roy, Ruby. *A Critical Study of R.K. Narayan's Swami and Friends and The Guide*. Delhi: Kalpaz Publications, 2015.

Rees, R. J. Introduction to English Literature. London: Macmillan, 1966/1968.

Singh, P.K. The Novels of R. K. Narayan : A Critical Study. New Delhi: Atlantic Publishers.

Stade, George, ed. *Six Contemporary British Novelists*. New York: Colombia University Press, 1976.

Subramaniam, K.S. *Graham Greene: A Study of Graham Greene's Works*. Bareilly: Prakash Book Depot, 1978.

Vinson, James, ed. Contemporary Novelists. London: St. James Press, 1972.

Watt, Ian.. Rise of the Novel. London: Penguin, 1957.

Woodcock, George. 20th Century Fiction. London: The Macmillan Press Ltd., 1983.

______

Shivaji University, Kolhapur B. A. Part III

Special English

ENGLISH NOVEL (CBCS)

From June 2020 onwards PATTERN OF QUESTION PAPER FOR

(Semester V Paper X DSE – E14)

(Semester V Paper X DSE – E14)	
	Marks: 40
Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives	(4)
B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each.	(4)
(Q. 1 A and B to be set on Module III and IV)	
Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words.	(10)
(A or B to be set on Module I and II)	
Q.3. Answer the following questions in about 250-300 words.	(10)
(A or B to be set on Module III and IV)	
Q.4. Write Short Notes in about 100-150 words each (3out of 4)	(12)
(Two be set on Module I and II and two be on Module III and IV)	
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139)	
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR	Marks: 40
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR	
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139)	Marks: 40
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives	Marks: 40 (4)
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VII and VIII)	Marks: 40 (4)
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each.	Marks: 40 (4) (4)
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VII and VIII) Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words. (A or B to be set on Module V and VI)	Marks: 40 (4) (4)
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VII and VIII) Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words. (A or B to be set on Module V and VI) Q.3. Answer the following questions in about 250-300 words. (A or B to be set on VII and VIII)	Marks: 40 (4) (4) (10)
PATTERN OF QUESTION PAPER FOR (Semester VI Paper XV DSE – E139) Q1. A) Four multiple choice questions with four alternatives B) Answer the following questions in one word/ phrase/sentence each. (Q. 1 A and B to be set on Module VII and VIII) Q.2. Answer the following questions in about 250-300 words. (A or B to be set on Module V and VI) Q.3. Answer the following questions in about 250-300 words.	Marks: 40 (4) (4) (10) (10) (12)

EQUIVALENCE

Old Title	New Title
Understanding Novel	English Novel

Shivaji University, Kolhapur

B.A. III English Special

LANGUAGE AND LINGUISTICS (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester V – Paper XI (DSE - E15) & Semester VI – Paper XVI (DSE - E140) From June 2020 onwards

LANGUAGE AND LINGUISTICS Semester V – Paper XI (DSE -E 15)

Course Objectives:

- > To orient students to the concept of communication.
- To make the students familiar with varieties of the English language.
- ➤ To acquaint students with different levels of the study of language.
- > To study the basic units of grammar.

Course Outcomes:

- > Students know the concept of communication.
- > Students are familiar with varieties of the English language.
- > Students know different levels of study of the English language.
- > Students know basic units of grammar.

Semester V – Paper XI DSE - E 15

MODULE I

Language and Communication

- i. Definitions and characteristics of language
- ii. Human and Animal communication systems (Special reference to Hockett's 7 characteristics of language)

MODULE II

Phonology

MODULE III

Morphology

MODULE IV

Words

*Note: Semester V: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' SEMINAR

Division of Teaching Hours: 4 Modules X 15 Periods = 60 Periods

Reference Books:

- Balasubramaniam, T. A Textbook of English Phonetics for Indian Students, Delhi: McMillan, 1981.
- Bansal, R.K. & Harrison, J.B., *Spoken English*, Hyderabad: Orient Longman, 2000.
- Hockett, C.F., A Course in Modern Linguistics, MacMillan, . 1963.
- Hudson, Richard, Sociolinguistics, Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
- Jones, Daniel, English Pronouncing Dictionary, ELBS Edition.
- Leech et al, *English Grammar Today: a New Introduction*, Hyderabad: McMillan, 2010.
- Lyons, John, *Language and Linguistics: An Introduction*, Cambridge: Cambridge University Press, 1981.
- Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G. &Svartvik, J., A Comprehensive Grammar of English, New Delhi: Pearson, 2010.
- Quirk, Randolph & Greenbaum, Sidney, A University Grammar of English, New Delhi: Pearson, 2015.
- Radford, A., Atkinson, M., Britain, D., Clahsen, H. & Spencer, A., *Linguistics: An Introduction*, Cambridge: Cambridge University Press, 1999.
- Trask, R. L, Key Concepts in Language and Linguistics, London: Routledge, 1999.
- Verma, S.K. &Krishnaswamy, N., *Modern Linguistics*, Hyderabad: Oxford University Press, 1989.
- Velayudhan, S. & Mohanan, K. P., *An Introduction to the Phonetics and Structure of English*, New Delhi: Somaiya Pub. Pvt. Ltd., 1977

_____

QUESTION PAPER PATTERN

From June 2020 onwards

LANGUAGE AND LINGUISTICS (CBCS) Discipline Specific Elective Semester V –Paper XI (DSE - E15)

Q. 1	Objective type	
	a) Three term labels	(3)
	b) Transcription of words with primary stress	(3)
	c) Conversion of the given transcriptions into the conventional spellings	(2)
Q.2	a) Write short notes (2/3) (to be set on Module I)	(10)
	b) Morphological Analysis giving labels (2/4)	(4)
Q.3	a) Identification of word formation/morphological processes	(4)
	d) Identification of word classes	(4)
Q.4.	Write short notes (2/4) (2 each to be set on Module II & IV)	(10)

Shivaji University, Kolhapur

B.A. III

English Special LANGUAGE AND LINGUISTICS (CBCS)

Discipline Specific Elective

Semester VI – Paper XVI (DSE - E140)

From June 2020 onwards

Course Objectives:

- > To acquaint students with structures and functions of words and phrases.
- > To enable students to know and identify elements and types of clauses.
- ➤ To study Subordination and Coordination.
- > To study different ways of structuring clauses.

Course Outcomes:

- > Students know words and phrases.
- > Students know and identify elements and types of clauses.
- > Students know types of sentences.
- > Students know the different ways of structuring clauses

.

Semester VI – Paper XVI (DSE - E140)

MODULE V

Phrases

MODULE VI

Clauses

MODULE VII

Subordination and Coordination

MODULE VIII

Basic and Derived Structures

- i) Inversion / Fronting
  - ii. Negation
  - iii. Interrogation
  - iv. Exclamation
  - v. Omission of Certain Elements

(Relative Pronouns, Comparative Clauses, Tag Questions)

- vi. Passivisation
- vii. Subject Raising
- viii. Style Transformation

Note: Semester VI: 10 Marks for Internal Evaluation: STUDENTS' GROUP PROJECT

Division of Teaching Hours: 4 Modules X 15 Periods = 60 Periods

Reference Books:

Crystal, David, Linguistics, London: Penguin Books Ltd., 1974.

Hockett, C.F., A Course in Modern Linguistics, MacMillan, 1963.

Hudson, Richard, Sociolinguistics, Cambridge: Cambridge University Press, 1996.

Leech et al, *English Grammar Today: A New Introduction*, Hyderabad: McMillan, 2010.

Lyons, John, *Language and Linguistics: An Introduction*, Cambridge: Cambridge University Press, 1981.

Palmer, F. G., Grammar, London: Penguin Books Ltd., 1973.

Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G. &Svartvik, J., A Comprehensive Grammar of English, New Delhi: Pearson, 2010.

Quirk, Randolph & Greenbaum, Sidney, A University Grammar of English, New Delhi: Pearson, 2015.

Radford, A., Atkinson, M., Britain, D., Clahsen, H. & Spencer, A., *Linguistics: An Introduction*, Cambridge: Cambridge University Press, 1999.

Verma, S.K. &Krishnaswamy, N., *Modern Linguistics*, Hyderabad: Oxford University Press, 1989.

QUESTION PAPER PATTERN

From June 2020 onwards

LANGUAGE AND LINGUISTICS (CBCS) Discipline Specific Elective

Semester VI – Paper XVI (DSE - E140)

Q. 1	a) Identify elements of clause (S, P, O, C, A)	(4/6)	(4)
	b)Transformation of sentence (to be set on Module VIII)	(4/6)	(4)
Q.2	a) Write short notes. (2 each to be set on Module V & VI) b) Give form and function labels to the underlined phrases.	(2/4) (4/6)	(10) (4)
Q.3	a) Write short notes (To be set on Module VII) b) Identify the subordinate clauses and state their form and	(2/3) function. (4/6)	(10) (4)
Q. 4.	Do as directed. (to be set on Module VIII)	(4/6)	(4)

______

EQUIVALENCE

OLD TITLE	NEW TITLE
THE STRUCTURE AND FUNCTION	LANGUAGE AND LINGUISTICS
OF MODERN ENGLISH	

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

****

Accredided by NAAC 'A' Grade

Revised Syllabus for

Bachelor of Arts B.A. Part-III - MARATHI CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

(Syllabus will be implemented from June, 2020)

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ (मराठी) : B.A. Part-III (Marathi)

अभ्यासक्रम : Syllabus

Introduced from June 2020 onwards

समकक्षता / Equivalence

		जुना अभ्यासक्रम		नवा अभ्यासक्रम
सत्र क्र.	अभ्यास-	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	अभ्यास–	अभ्यासपत्रिकेचे नाव
Sem.	पत्रिका क्र.		पत्रिका क्र.	
	Paper No.		Paper No.	
V	VII	काव्यशास्त्र	VII	साहित्यविचार
V	VIII	भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा	VIII	मराठी भाषा व भाषाविज्ञान
V	IX	मराठी वाङ्मयाचा इतिहास	IX	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
				(प्रारंभ ते इ.स.१५००)
V	Х	मराठी भाषा : उपयोजन आणि सर्जन	Х	मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी
V	ΧI	वाङ्मयप्रवाहांचे अध्ययन (ग्रामीण साहित्य)	XI	वाङ्मयप्रवाहाचे अध्ययन : मध्ययुगीन
VI	XII	काव्यशास्त्र	XII	साहित्यविचार
VI	XIII	भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा	XIII	मराठी भाषा व भाषाविज्ञान
VI	XIV	मराठी वाङ्मयाचा इतिहास	XIV	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
				(इ.स.१५०० ते १८००)
VI	XV	मराठी भाषा : उपयोजन आणि सर्जन	XV	मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी
VI	XVI	वाङ्मयप्रवाहांचे अध्ययन (दलित साहित्य)	XVI	वाङ्मयप्रकाराचे अध्ययन : ललित गद्य
			• •	(व्यक्तिचित्रे)

सूचना: १. सत्र पाच (V) साठी विद्यापीठाने प्रत्येक अभ्यासपित्रकेनुरूप अंतर्गत मूल्यमापनासाठी १० गुणांसाठी सेमिनार सुचिवला आहे. सदर सेमिनारसाठी त्या त्या अभ्यासपित्रकेच्या अभ्यासक्रमानंतर सेमिनार विषय दिले आहेत. त्यापैकी एका विषयावर प्रत्येक विद्यार्थ्यांने सादरीकरण करणे आवश्यक आहे. त्यामध्ये विषयानुसार उद्दिष्टे, प्रास्ताविक, विषयविवेचन, निष्कर्ष आणि संदर्भ या सूत्रानुरूप सादरीकरण गरजेचे आहे. ज्या विषयावर सेमिनार दिला आहे त्याची टिपणे विद्यार्थी व संबंधित विषय शिकविणाऱ्या शिक्षकाच्या स्वाक्षरीसह महाविद्यालयाच्या विभागात जतन करून ठेवणे आवश्यक आहे.

- २. सत्र सहा (VI) साठी विद्यापीठाने प्रत्येक अभ्यासपित्रकेनुरूप अंतर्गत मूल्यमापनासाठी १० गुणांचा गटप्रकल्प (Group Project) सूचिवला आहे. सदर गटप्रकल्पासाठी त्या त्या अभ्यासपित्रकेच्या अभ्यासक्रमानंतर गटप्रकल्प विषय सुचिवले आहेत. त्यापैकी एका विषयावर गटप्रकल्प सादर करणे आवश्यक. गटप्रकल्प तयार करताना शीर्षक, उद्दिष्टे, प्रास्ताविक, गहीतके, विषयाचे महत्त्व, विषयविवेचन, निष्कर्ष आणि संदर्भ या क्रमाने गटप्रकल्प तयार करावा. एका गटप्रकल्पासाठी कमाल ५ विद्यार्थी मर्यादा असावी. ज्या विषयावर गटप्रकल्प तयार केला आहे; त्यावर गटप्रकल्पकांची व संबंधित विषय शिकविणाऱ्या शिक्षकांची स्वाक्षरी घेऊन सदर प्रकल्प विभागात जतन करून ठेवावेत.
- ३. सेमिनार व गटप्रकल्पसंदर्भात विषयाची निवड करताना विद्यापीठाने सूचित केलेल्या विषयाबरोबर त्या त्या अभ्यासपत्रिकेनुरूप आणखी काही नावीन्यपूर्ण विषयांची निवड करण्यास स्वातंत्र्य दिले आहे.

मराठी अभ्यास मंडळ Board of Studies in Marathi पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती Choice Based Credit System

Structure of Programme

Revised syllabus B. A. Part III (MARATHI)
Introduced from June 2020 onwards

Sr.No.	सत्र क्र. Sem.	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	अभ्यास— पत्रिका क्र. Paper No.	Worklaod	Credits	Total Credits	Theory Marks	Term work/ Seminar
1	V	साहित्यविचार	VII	4 lectures/ week	4		40	10
2	V	मराठी भाषा व भाषाविज्ञान	VIII	4 lectures/ week	4		40	10
3	V	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स.१५००)	IX	4 lectures/ week	4	20	40	10
4	٧	मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी	Х	4 lectures/ week	4		40	10
5	V	वाङ्मयप्रवाहाचे अध्ययन : मध्ययुगीन	XI	4 lectures/ week	4		40	10
Sr.No.	सत्र क्र. Sem.	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	अभ्यास- पत्रिका क्र. Paper No.	Worklaod	Credits	Total Credits	Theory Marks	Term work/ Group project
6	VI	साहित्यविचार	XII	4 lectures/ week	4		40	10
7	VI	मराठी भाषा व भाषाविज्ञान	XIII	4 lectures/ week	4		40	10
8	VI	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१५०० ते १८००)	XIV	4 lectures/ week	4	20	40	10
9	VI	मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी	XV	4 lectures/ week	4		40	10
10	VI	वाङ्मयप्रकाराचे अध्ययन : ललितगद्य (व्यक्तिचित्रे)	XVI	4 lectures/ week	4		40	10

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-५ : Semister No. V : अभ्यासपत्रिका क्र. VII
Discipline Specific Elective (DSE-E1)
विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E1)
साहित्यविचार

उहिष्टे :

- १. पौर्वात्य, पाश्चात्त्य व आधुनिक भारतीय साहित्यशास्त्राचे स्वरूप समजून घेणे.
- २. ललित व ललितेतर साहित्याचे स्वरूप समजून घेणे.
- 3. साहित्य प्रयोजनांचे आकलन करून घेणे.
- ४. साहित्याची निर्मितिप्रक्रिया आणि त्याचे स्वरूप आकलन करून घेणे.
- ५. भाषेतील अलंकार समजून घेणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १	साहित्याचे स्वरूप		
Module I	■ साहित्याच्या व्याख्या		
	• पौर्वात्य – भामह, मम्मट, आनंदवर्धन, विश्वनाथ		
	पाश्चात्त्य – वर्डस्वर्थ,कोर्ट्होप,मॅथ्यू अर्नोल्ड, कार्लाइल		
	● आधुनिक – विनोबा भावे, अ. वा. कुलकर्णी,	१५	?
	गंगाधर गाडगीळ, वि. ना. ढवळे,		
	■ लिलत व लिलतेतर साहित्य		
	■ ललित साहित्यातून व्यक्त होणाऱ्या अनुभवांचे विशेष-		
	संवेदनात्मकता, भावनात्मकता, वैचारिकता, सेंद्रियता, सूचकता,		
	विशिष्टता, विश्वात्मकता		

विभाग २ Module 2	साहित्याचे प्रयोजन प्रयोजन म्हणजे काय ? प्रयोजन आणि परिणाम यातील फरक साहित्याची प्रयोजने : १) यश किंवा कीर्ती २) व्यवहारज्ञान ३) आनंद ४) उद्बोधन ५) आत्माविष्कार ६) जिज्ञासापूर्ती ७) जीवनानुभूती ८) इच्छापूर्ती अथवा स्वप्नरंजन ९) पलायनवाद (Escapism)	જ્ હત્	8
घटक ३ Module 3	साहित्यनिर्मितीची कारणे साहित्यनिर्मितीचे स्वरूप साहित्यनिर्मितीचे कारणे प्रितभा – स्वरूप व वैशिष्टचे (प्रितभाव्यापार, प्रितभेचे अलौकिकत्व, अपूर्विनिर्मितिक्षम प्रितभा, प्रितभा ही वेडाची बहीण) वेडाची बहीण) वेडाची विक्रम ४) भावनात्मकता ५) संवेदनशीलता (वेडाची विक्रम ४) स्वास्थ्य (शारीरिक, मानसिक) साहित्यिकाचा जीवनविषयक दृष्टिकोण	१५	8
घटक ४ Module 4	अलंकार १) अतिशयोक्ती २) स्वभावोक्ती ३) दृष्टान्त ४) उपमा ५) अनुप्रास ६) रूपक (व्याख्या, स्वरूप आणि उदाहरणे अपेक्षित)	જ બ	8

Pattern of Question Paper

एकूण गुण – ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	अलंकार (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना :

- १. विभाग चार वर वस्तुनिष्ठ प्रश्न असणार नाहीत.
- २. अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता सेमिनारसाठी दहा गुण आहेत.

सेमिनार विषय :

- विविध साहित्य प्रवाहातील कोणत्याही एका साहित्यकृतीचे किंवा अनुवादित साहित्यकृतीचे परीक्षण करून सादरीकरण करणे.
- कोणत्याही भाषेतील एका चित्रपट वा नाटकाचे परीक्षण करून सादरीकरण करणे.

मूलभूत वाचन :

१. जोग, रा. श्री. अभिनव काव्यप्रकाश, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, आवृत्ती ७ वी, १९७५

२. गाडगीळ, स. रा. काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, आवृत्ती ४ थी, जानेवारी, १९९३

३. गोविलकर, लीला भारतीय साहित्यविचार, स्नेहवर्धन, पुणे, २००३

४. वाळंबे, मो. रा. सुगम मराठी व्याकरण, नितीन प्रकाशन, पुणे

५. देशपांडे, अ. ना. (संपा.) विनोबांची साहित्यदृष्टी, परमधाम प्रकाशन, पवनार, वर्धा, १९७५

६. कुलकर्णी, अ. वा. साहित्यविचार, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, आ.दु. १९९७

७. गाडगीळ, गंगाधर खडक आणि पाणी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९६०.

८. ढवळे, वि. ना. साहित्याचे तत्त्वज्ञान, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे

पूरक वाचन :

१. उपासे, शिवशंकर काव्यशास्त्र परिचय, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१३

२. कंगले, र. पं. प्राचीन काव्यशास्त्र, मौज प्रकाशन, मुंबई, १९७४

३. देशमुख, मा. गो. मराठीचे साहित्यशास्त्र, (ज्ञानेश्वर ते रामदास)

४. डॉ. नगेंद्र भारतीय काव्यशास्त्राचे मूळ प्रश्न, सुविचार, नागपूर, पुणे, १९६७

(अनुवादक : शैलजा करंदीकर)

संदर्भ ग्रंथ :

१. जाधव, उदय काव्यशास्त्र : आकलन आणि आस्वाद, लोकपाल पब्लिकेशन, औरंगाबाद

प्रथमावृत्ती, ५ सप्टेंबर, २०१३

२. पुंडे, दत्तात्रय व साहित्य विचार, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, प्रथमावृत्ती, फेब्रुवारी, १९९५

तावरे, स्नेहल (संपा.)

३. पाटील, म. सु. भारतीयांचा साहित्यविचार, चेतश्री प्रकाशन, अमळनेर

४. वासमकर, वि. दा. मराठीतील कलावादी समीक्षा, अक्षरदीप प्रकाशन, कोल्हापूर, आ. प. २०१८

५. करंदीकर, गो. वि. ऑरिस्टॉटलचे काव्यशास्त्र, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई

६. जाधव, मा. मा. अक्षरगाथा (मराठी साहित्यविचार विशेषांक) मासिक, नांदेड, एप्रिल, २०१४

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus June, 2020 onward

सत्र-५ : Semister No. 5 : अभ्यासपत्रिका क्र. VIII Discipline Specific Elective (DSE-E2) विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E2)

मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

उद्दिष्टे :

- १. भाषोत्पत्तीचा अभ्यास करणे.
- २. भाषाविज्ञानाचा परिचय करून घेणे.
- ३. भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा यांचा सहसंबंध जाणून घेणे.
- ४. स्वनविचार, रूपविचार व वाक्यविचारांचा परिचय करून घेणे.
- ५. मराठी भाषेविषयी विद्यार्थ्यांची आवड विकसित करणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १ Module I	भाषोत्पत्ती विचार • भाषेची उत्पत्ती – ईश्वरिनर्मित, राजनिर्मित, समाजनिर्मित • भाषेच्या उत्पत्तीच्या उपपत्ती/सिद्धांत १. इंगित (Gesture) २. मुखाभिनय (Oral Gesture) ३. अनुकरण (Bow-Bow) ४. रणन (Ding Dong) ५. भावनाभिव्यक्ती (Pooh-Pooh) ६. श्रमपरिहार (Yo-he-Yo) ७. प्रेमगानमूलक (Sing-Song) ८. संपर्क (Contact) ९. क्रीडासक्ती (Play-Way) १०. समन्वय उपपत्ती/सिद्धांत	જ્ હત્	8
विभाग २ Module II	भाषेचे स्वरूप, व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये • भाषा म्हणजे काय ? • भाषेच्या व्याख्या : कृ. पां. कुलकर्णी, ना. गो. कालेलकर, श्री. न. गजेंद्रगडकर • भाषेचे स्वरूप : समाजव्यवहाराचे साधन, ध्वनिमाध्यमता, प्रतीकात्मकता, संकेतबद्धता, भाषा – एक पद्धती, भाषा मानवी आहे. • सी. एफ. हॉकेटने सांगितलेली भाषेची सात वैशिष्ट्ये दुहेरीपण, निर्मितिक्षमता, कार्यकारण संबंधाचा अभाव, यादृच्छिकता, अदलाबदलीची शक्यता, विशिष्टीकरण, स्थलकालातीतता, सांस्कृतिक संक्रमण या शिवाय – सामाजिक संस्था, अर्जित भाषा, परिवर्तनशीलता, रैखिकता इ. वैशिष्ट्यांचा विचार	જ્ ધ્ય	8

विभाग ३	स्वनिम व रूपिम विचार (स्थूल परिचय)		
Module III	अ. स्वनिम विचार		
	१. स्वन २. स्वनिम ३. स्वनांतर (संकल्पना,स्वरूप,प्रकार)		
	ब. रूपिम विचार	१५	?
	१. रूप २. रूपिम ३. रूपिकांतर (संकल्पना,स्वरूप,प्रकार)		
विभाग ४	वाक्यविचार		
Module IV	 पदबंध व वाक्याचे स्वरूप 		
	 वाक्याचे प्रकार 		
	केवलवाक्य व त्याचे प्रकार, मिश्रवाक्य व त्याचे प्रकार, संयुक्त		
	वाक्य व त्याचे प्रकार, वाक्याचे पृथक्करण	१५	8

एकूण गुण – ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना :

१. अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता सेमिनारसाठी दहा गुण आहेत.

सेमिनार विषय :

- १. स्वन-स्वनिम, रूप-रूपिम पैकी कोणत्याही एका घटकाच्या अनुषंगाने प्रात्यक्षिकांसह सादरीकरण अपेक्षित.
- २. कोणत्याही एका साहित्यकृतीच्या निवडक भागातील वाक्यांचे प्रकार, पृथक्करण, विश्लेषणासह सादरीकरण अपेक्षित.

मूलभूत वाचन :

१. जोशी, प्र. न. सुबोध भाषाशास्त्र, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

२. गवळी, अनिल भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा, हिरण्यकेशी प्रकाशन, कोल्हापूर

३. धोंगडे, रमेश भाषा आणि भाषाविज्ञान, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे ४. कानडे, मु. श्री. (संपा.) मराठीचा भाषिक अभ्यास, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

५. गर्जेंद्रगडकर, श्री. न. भाषा आणि भाषाशास्त्र, व्हीनस प्रकाशन, पुणे

६. हिरेमठ, राजशेखर मराठी व्याकरण परिचय, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे

9. Hocket C.F. A course in Modern Linguistics, Oxford, New York, 1958

पूरक वाचन :

१. कुलकर्णी, कृ. पां. मराठी भाषा : उद्गम आणि विकास, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे

२. मालशे, मिलिंद आधृनिक भाषाविज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन, लोकवाङ्मयगृह,मुंबई

३. कुलकर्णी, सुलक्षणा व भाषाविज्ञान परिचय, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

कुबेर, वसंत

४. दामले, मो. के. शास्त्रीय मराठी व्याकरण, दामोदर सावळाराम आणि मंडळी, पुणे

संदर्भ ग्रंथ :

१. मालशे, पुंडे, सोमण (संपा.) भाषाविज्ञानपरिचय, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे

२. पुंडे, द. दि. सुलभ भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

३. कदम, महेंद्र मराठीचे वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

४. काळे, कल्याण/सोमण, अंजली (संपा.) आधुनिक भाषाविज्ञान, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे

५. पाटील, व्ही. एन. सुलभ भाषाविज्ञान व मराठी व्याकरण, प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव,

आ.दु. २, २०१६

६. भांड, बाबा व मगर, राजेंद्र भाषा आणि साहित्य, माझी भूमिका : सयाजीराव गायकवाड, महाराजा

सयाजीराव गायकवाड संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, औरंगाबाद,२०२०

७. लामतुरे, प्रज्ञा ग्रामीण बोलीभाषेचे वैभव, संस्कृती प्रकाशन, पुणे, २०१२

८. जाधव, मा. मा. (संपा.) अक्षरगाथा (मराठी भाषा विशेषांक), मासिक, नांदेड, ऑक्टोबर, २०१३

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-५ : Semister No. 5 : अभ्यासपत्रिका क्र. IX

Discipline Specific Elective (DSE-E3)

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E3)

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते इ.स.१५००)

उद्दिष्टे :

- १. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा कालिक अभ्यास करणे.
- २. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा स्थूल परिचय करून घेणे.
- ३. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप, वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.
- ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयातील महत्त्वाचे ग्रंथकार आणि ग्रंथ यांचा स्थूल परिचय करून घेणे.
- ५. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाच्या गद्य, पद्य रचनेचे विशेष अभ्यासणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १ Module I	■ मराठी वाङ्मयाचा प्रारंभकाळ ते इ.स. १२०० पर्यंत अ) विवेकसिंधूपूर्वकालीन रचना कुवलयमाला, मानसोल्लास, राजमितप्रबोध, अमरनाथ संवाद, गोरक्षगीता इ. ब) मराठीतील आद्य ग्रंथकार मुकुंदराज यांची रचना विवेकसिंधू, पवनविजय, परमामृत क) मराठीतील आद्य कवियत्री महदंबा यांची रचना धवळे (पूर्वार्ध व उत्तरार्ध), मातृकी रुक्मिणीस्वयंवर	१५	8
विभाग २ Module II	■ इ. स. १२०० ते १३०० (स्थूल कालखंड) अ) महानुभावीय गद्य वाङ्मय म्हाइंभट – लीळाचिरित्र, श्री. गोविंदप्रभूचिरित्र व इतर रचना केसोबास – सूत्रपाठ, दृष्टांतपाठ, स्मृतिस्थळ	જ્ ધ	8

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग २	ब) महानुभावीय पद्य वाङ्मय		
Module II	सातीग्रंथ (ग्रंथ व ग्रंथकार स्थूल परिचय)		_
	नरेंद्र – रुक्मिणी स्वयंवर	१५	8
	भास्करभट्ट बोरीकर – शिशुपालवध, उद्धवगीता किंवा		
	एकादशस्कंध		
	दामोदर पंडित – वछाहरण		
	पंडित विश्वनाथ – ज्ञानप्रबोध		
	रवळोव्यास – सह्याद्रिवर्णन		
	नारायणपंडित – श्री ऋद्धिपूरवर्णन		
विभाग ३	इ. स. १३०० ते १४०० (स्थूल कालखंड)		
Module III	अ) ज्ञानेश्वरांचे वाङ्मयीन कार्य		
	ज्ञानेश्वरी, अमृतानुभव, चांगदेवपासष्टी, हरिपाठाचे अभंग व		
	इतर रचना	१५	8
	ब) नामदेवांची अभंगरचना		
	क) सावता माळी, गोरोबा कुंभार, मुक्ताबाई, सेना महाराज, नरहरी		
	सोनार, चोखामेळा, जनाबाई, कान्होपात्रा यांच्या रचना		
विभाग ४	इ. स. १४०० ते १५०० (स्थूल कालखंड)		
Module IV	अ) अन्य संप्रदायातील प्रमुख ग्रंथकार आणि त्यांची ग्रंथरचना		
	सत्यमालनाथ, चोंभा (नाथ संप्रदाय)		
	शांतलिंग आणि मन्मथशिवलिंग (लिंगायत संप्रदाय)		
	गुणकीर्ती व जिनदासनामा (जैन मराठी कवी)		,
	नृसिंह सरस्वती आणि दासोपंत (दत्त संप्रदाय)	१५	8
	अज्ञानसिद्ध व बहिराजातवेद (नागेश संप्रदाय)		
	शेख महंमद आणि हसेन अंबरखान(मुस्लीम मराठी कवी)		
	फादर स्टिफन्स, फादर क्रुवा (ख्रिस्ती मराठी कवी)		

Pattern of Question Paper

एकूण गुण - ४० : Total Marks-40

٠.			
	प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
	प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
	प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
	प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना :

१. अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता सेमिनारसाठी दहा गुण आहेत.

सेमिनार विषय :

- १) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयातील कोणत्याही एका ग्रंथकाराच्या रचना विशेषावर सादरीकरण.
- २) कोणत्याही एका संत कवीच्या काव्यातील सामाजिकतेवर सादरीकरण.
- ३) कोणत्याही एका संत कवियत्रीच्या कवितेतील आत्मिनिष्ठा यावर आधारित सादरीकरण.

मूलभूत वाचन :

१. निसराबादकर, ल. रा.

२. पठाण, यू. म.

३. देशपांडे, अ. ना.

४. पांगारकर, ल. रा.

५. पसारकर, शे. दे.

प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

महानुभाव साहित्य संशोधन खंड १, मराठवाडा विद्यापीठ प्रकाशन, औरंगाबाद

प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ ते ४

प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ ते ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद

प्रकाशन, पुणे

वेलू गेला गगनावरी, सुविद्या प्रकाशन, सोलापूर

पूरक वाचन :

१. शेणोलीकर, ह. श्री.

२. पांगारकर, ल. रा.

३. तुळपुळे, शं. गो.

४. मांडवकर, भाऊ

५. इनामदार, हे. वि. (संपा.)

६. उपासे, शिवशंकर

७. उपासे, शिवशंकर (संपा.)

८. पसारकर, शे. दे. (संपा.)

९. केळुसकर, कृष्णराव

१०. फाटक, न. र.

११. परमार्ग सेवक श्री बाळकृष्णशास्त्री

महानुभाव

प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप, व्हीनस प्रकाशन, पुणे

मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ व २,

मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे

संत नामदेव दर्शन, सेवा प्रकाशन, अमरावती संत नामदेव काव्यसंभार आणि संत परिवार

महाराष्ट्र भूषण सहा संत साहित्यिक, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१२ शांतलिंगकृत कर्णहंस, प्रका. शरण संस्कृती अध्ययन केंद्र, सिद्ध संस्थान

मठ, निडसोसी, ता. हक्केरी, जि. बेळगाव

श्री मन्मथशिवलिंगकृत परमरहस्य, शैवभारती शोध प्रतिष्ठान, वाराणसी, २००१

संत तुकाराम, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद

श्री एकनाथ : वाङ्मय आणि कार्य, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई महानुभावपंथ, प. पू. मधुकरशास्त्री कवीश्वर, पंचकमिटी संस्थान,

श्री देवदेवेश्वर, माहूर, आ. आठवी, २०१४

संदर्भ ग्रंथ :

१. देऊळगावकर, चंद्रकांत (संपा.)

१. पाटील, तानाजी

२. सुंठणकर, बा. र.

३. सरदार, गं. बा.

४. जाधव, रा. ग.

५. जाधव, रा. ग.

६. कामत, अशोक व बडवे, सतीश (संपा.) संत नामदेवविषयक अभ्यास, आळंदी

७. देशमुख, उषा

८. पाटील, सदाशिव

९. घोणसे, शामा

१०. प्रियोळकर, अ. का.

११. ढेरे, रा. चिं.

१२. पठाण, यू. म.

१३. मोरजे, गंगाधर

१४. उपाध्ये, बाबुराव

१५. इर्लेकर, सुहासिनी

१६. अक्कोळे, सुभाषचंद्र

१७. पाटंगणकर, विद्यासागर

१८. होनमाने, धनंजय

मन्मथस्वामी व्यक्ती आणि वाङ्मय, प्रका. शैवभारती शोध प्रतिष्ठान,

जंगमवाडी मठ, वाराणसी

संत साहित्यातील सामाजिकता, विश्वकर्मा पब्लिकेशन, पुणे

महाराष्ट्रीय संतमंडळीचे ऐतिहासिक कार्य, बेळगाव

संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती, म. सा. प. पुणे

आनंदाचा डोह, प्राज्ञ पाठशाळा मंडळ, वाई

वागर्थ, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे

मांदियाळी, माया प्रकाशन, नागपूर

तुकाराम आणि कबीर, दर्या प्रकाशन, पुणे

वीरशैवांचे मराठी-हिंदी वाङ्मय : एक अभ्यास, शैवभारती शोध प्रतिष्ठान,

जंगमवाडी मठ, वाराणसी

मुसलमानांची जुनी मराठी कविता

मुसलमान मराठी संतकवी, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे

मुसलमान (सुफी) संतांचे मराठी साहित्य

मराठी ख्रिस्ती वाङ्मय, फादर स्टिफन्स ते १९६०, अहमदनगर

संत गोरा कुंभार : वाङ्मय दर्शन, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

संत कवी आणि कवियत्री : एक अनुबंध, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

प्राचीन मराठी जैन साहित्य, सुविचार प्रकाशन, नागपूर

मराठी संत कवियत्रींचा इतिहास, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली

तंजावरची मराठी कीर्तनपरंपरा, स्नेहवर्धन, पुणे, २०१७

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-५ : Semister No. V : अभ्यासपत्रिका क्र. X Discipline Specific Elective (DSE-E4)

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E4)

मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी

पाठ्यपुस्तक : मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी (संपादन) शिवाजी विद्यापीठ प्रकाशन, कोल्हापूर

उद्दिष्टे :

- १. सर्जनशील लेखनप्रक्रिया समजून घेणे.
- २. वैचारिक लेखनाचे स्वरूप अभ्यासणे.
- ३. शोधनिबंध व प्रकल्पलेखन कौशल्य समजून घेणे.
- ४. आंतरजालावरील मराठी लेखनपद्धती अभ्यासणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १	सर्जनशील लेखन		
Module I	■ सर्जनशील लेखन – संकल्पना व स्वरूप	१५	?
	 कथा – संकल्पना, स्वरूप 		,
	कथेचे घटक		
	 प्रात्यिकासह कथालेखन 		
विभाग २	वैचारिक लेखन		
Module II	 वैचारिक लेखन : संकल्पना व स्वरूप 	0,	
	 वैचारिक लेखनाची पद्धत 	१५	?
	 वैचारिक लेखनाचे प्रकार 		
	 प्रात्यक्षिकासह वैचारिक लेखन 		

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग ३	शोधनिबंध व प्रकल्पलेखन (स्थूल परिचय)		
Module III	 संशोधन : संकल्पना, स्वरूप, महत्त्व 		
	 संशोधनपर लेखनप्रकार पिरचय 	१५	8
	१. शोधनिबंध – स्वरूप व पद्धती		
	२. संशोधन प्रकल्प – स्वरूप व पद्धती		
	३. प्रबंधिका		
	४. प्रबंध		
	 संशोधनपर लेखनाची पथ्ये व भाषा 		
विभाग ४	आंतरजालावरील (Internet) मराठी		
Module IV	 आंतरजालावरील मराठीविषयक लेखनाचे स्वरूप 		٥
	 नोंदी लेखन, विश्वकोश, विकिपीडिया इ. 	१५	8
	 आंतरजालावरील मराठी संकेतस्थळांचा परिचय 		
	१. राज्य मराठी विकास संस्था		
	२. महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ		
	३. भाषा संचालनालय		
	४. मराठी भाषा विभाग, महाराष्ट्र शासन		
	५. मराठी साहित्य परिषद, पुणे		
	६. विश्वकोश मंडळ		
	७. इतर संकेतस्थळे - साहित्य अकादमी, नॅशनल		
	बुक ट्रस्ट, भारतीय भाषा संस्थान, म्हैसूर इ.		
	प्रात्यक्षिकासह आंतरजालावर मराठीविषयक लेखन		

Pattern of Question Paper

एकूण गुण - ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना : १. प्रश्न क्र. ४ मध्ये ४ पैकी २ प्रश्न उपयोजनावर आधारित असतील.

२. अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता सेमिनारसाठी दहा गुण आहेत.

सेमिनार विषय:

१. भाषा, साहित्य, संस्कृती व माध्यमविषयक कोणत्याही एका विषयावर शोधनिबंधाचे सादरीकरण करणे.

मूलभूत वाचन :

- १. जोशी, सुधा
- २. सारंग, विलास
- ३. मालशे, मिलिंद (संपा.)
- ४. पाटील, आनंद
- ५. काळे, कल्याण, पुंडे, द. दि.
- ६. वेलणकर, जयंत
- ७. कऱ्हाडे, सदा
- ८. चुनेकर, सु. रा. व पठारे, रंगनाथ (संपा.)
- वरखेडे, रमेश नारायण व वरखेडे, मंगला रमेश
- १०.रोकडे, सुहास

कथा संकल्पना आणि समीक्षा, मौज प्रकाशन, मुंबई, २००२ सर्जनशोध आणि लिहिता लेखक, मौज प्रकाशन, मुंबई शोधनिबंधाची लेखनपद्धती (सुधारित आवृत्ती) लोकवाङ्मय गृह, मुंबई सृजनात्मक लेखन, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००९ व्यावहारिक मराठी, निराली प्रकाशन, पुणे, २००७ प्रबंध कसा लिहावा, साहित्य प्रसारक केंद्र, नागपूर

संशोधनाचे पद्धतिशास्त्र, ॐग्रामण्ये इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन, एक्सलन्स, पुणे संगणक व माहिती तंत्रज्ञान, नाथे प्रकाशन, पुणे

संशोधन : सिद्धांत आणि पद्धती, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई *संशोधन स्वरूप आणि पद्धती*, शि. प्र. संस्था, संगमनेर

पूरक वाचन :

- १. निसराबादकर, ल. रा.
- २. रेगे, मे. पुं. (संपा.)
- ३. गवस, राजन; शिंदे, अरुण व पाटील, गोमटेश्वर
- ४. गोविलकर, लीला पाटणकर, जयश्री
- ५. शेख, यास्मिन
- ६. शिकारपूरकर, दीपक
- ७. शेख, यास्मिन

व्यावहारिक मराठी, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर नवभारत (मासिक), व्यावहारिक मराठी विशेषांक, प्राज्ञ पाठशाळा मंडळ,

वाई, ऑगस्ट-सप्टेंबर, १९८१ भाषिक सर्जन आणि उपयोजन, दुर्या प्रकाशन, पुणे, २०१२

व्यावहारिक मराठी, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००७

मराठी लेखन मार्गदर्शिका, राज्य मराठी विकास संस्था व शुभदा सारस्वत प्रकाशन, पुणे, १९९९/सुधारित तिसरी आवृत्ती, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई, डिसें.२०१७

दिव्यांगमित्र संगणक, उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे

मराठी हस्तलेखन कोश, दुसरी आवृत्ती, हर्मिस प्रकाशन, पुणे, २०१५

संदर्भ ग्रंथ :

- १. तौर, पृथ्वीराज
- २. जोशी, प्रभाकर व वले, वासुदेव
- ३. सारंग, विलास
- ४. पाटील, आनंद
- ५. लोखंडे, शशिकांत
- ६. गवळी, अनिल
- ७. गवळी, अनिल व मोरे, नंदकुमार
- ८. कांबळे, विनोद
- ९. वरखेडे, मंगला

मराठी भाषिक कौशल्ये विकास, अथर्व पब्लिकेशन्स, धुळे, २०१८ उपयोजित मराठी भाग १, प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव, २०१७

सर्जनशोध आणि लिहिता लेखक, मौज प्रकाशन, मुंबई सृजनात्मक लेखन, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे नवी जाणीव, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई, २०१२ मराठी भाषा : आज आणि उद्या, दर्या प्रकाशन, पुणे, २०१८ भाषासंवाद, सायन पब्लिकेशन, पुणे, २०१३ सर्जननोंदी, वाचनकट्टा प्रकाशन, प्रा. लि., कोल्हापूर, २०१९ प्रकल्प अभ्यास, नाशिक

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-५ : Semister No. V : अभ्यासपत्रिका क्र. XI

Discipline Specific Elective (DSE-E5)

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E5)

वाङ्मय प्रवाहाचे अध्ययन : मध्ययुगीन

पाठ्यपुस्तक : दृष्टांतपाठ-निवडक दृष्टांत (संपादन)

शिवाजी विद्यापीठ प्रकाशन, कोल्हापूर

उहिष्टे :

- १. मध्ययुगीन महाराष्ट्र व महानुभाव पंथ यांचा परिचय करून घेणे.
- २. महानुभाव वाङ्मयाच्या प्रेरणा व स्वरूप समजून घेणे.
- ३. महानुभावीय ग्रंथकार केसोबास यांचा परिचय करून घेणे.
- ४. दृष्टांतपाठातील आशयस्वरूप व अभिव्यक्ती विशेष अभ्यासणे.
- ५. दृष्टांतपाठातील भाषिक वैभवाचा परिचय करून घेणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १	 मध्ययुगीन महाराष्ट्र आणि महानुभावीय गद्याच्या प्रेरणा व स्वरूप 	ક ધ્ય	8
Module I	 महानुभाव गद्य ग्रंथकार केसोबास यांचा परिचय 		
	● दृष्टांतपाठाचे स्वरूप		
विभाग २	■ दृष्टांतपाठातील आशयसूत्रे	ક ધ	8
Module II	● सामाजिकता ● सांस्कृतिकता ● प्रादेशिकता		
	 पंथीय निष्ठा तत्त्वज्ञान व मूल्यिवचार 		
विभाग ३	■ दृष्टांतपाठातील अभिव्यक्ती विशेष	१५	8
Module III	● निवेदन/कथनशैली ● व्यक्तिचित्रणे ● घटना, प्रसंगवर्णने	, ,	
	● प्रतिमा व प्रतीके ● रचनाविशेष		
विभाग ४	■ दृष्टांतपाठातील भाषावैभव	१५	8
Module IV	 शब्दसौष्ठव • अल्पाक्षरत्व • सुलभ रचनाविशेष 		
	● म्हणी,वाक्प्रचार,उखाणे ● अलंकार वैभव ● व्याक्राणिक विशेष		

Pattern of Question Paper

एकूण गुण – ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना : १. विभाग एकवर वस्तुनिष्ठ प्रश्न असणार नाहीत.

२. अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता सेमिनारसाठी दहा गुण आहेत.

सेमिनार विषय :

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयातील कोणत्याही एका साहित्यकृतिआधारे सामाजिक, सांस्कृतिक, मूल्यविचार, भाषाविशेष इत्यादींपैकी कोणत्याही एका विषयानुषंगाने सादरीकरण करणे.

मूलभूत वाचन :

१. तुळपुळे, शं. गो. (संपा.) दृष्टांतपाठ, केशिराज संकलित, व्हीनस प्रकाशन, पुणे

२. कोलते, वि. भि. महानुभाव तत्त्वज्ञान, अरुण प्रकाशन, मलकापूर

३. कोलते, वि. भि. *महानुभाव आचारधर्म,* अरुण प्रकाशन, मलकापूर

४. राजनकर, सुहास दृष्टांतपाठ : अन्वय आणि चिकित्सा, ऋचा प्रकाशन, नागपूर

५. कुंदप, कोमल कन्हैया चक्रधर निरुपन दृष्टांतपाठ विवेचन, सातारा

पूरक वाचन :

१. पठाण, यू. म. महानुभाव साहित्य संशोधन खंड १, मराठवाडा विद्यापीठ प्रकाशन, औरंगाबाद

२. पंजाबी, माधव (संपा.) श्री. च. पाणी व्यासकृत दृष्टांत अन्वय व्याख्यान

३. आवलगावकर, रमेश महानुभावांची अन्वयस्थळे, चंद्रकांत प्रकाशन, पुणे

४. ढेरे, रा. चिं. प्राचीन मराठीच्या नवधारा, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर

संदर्भ ग्रंथ :

१. पानसे, मु. ग. यादवकालीन महाराष्ट्र, मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय, मुंबई

२. बोरगांवकर, वसंत प्राचीन मराठी चरित्रलेखन, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे

३. तुळपुळे, शं. गो. यादवकालीन मराठी भाषा, व्हीनस प्रकाशन, पुणे

४. देशमुख, उषा मराठी साहित्याचे आदिबंध, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई

५. ढेरे, रा. चिं. महाराष्ट्राचा देव्हारा, विश्वकर्मा साहित्यालय, पुणे

६. पाठक, अरुणचंद्र स्थानपोथी : एक पुरातत्वीय अभ्यास, म.रा.साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-६ : Semister No. 6 : अभ्यासपत्रिका क्र. XII Discipline Specific Elective (DSE-E126)

साहित्यविचार

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E126)

उद्दिष्टे :

- १. शब्दशक्तींचे आकलन करून घेणे.
- २. साहित्यातील रसाचे स्वरूप व रसप्रक्रिया समजून घेणे.
- ३. निर्मितीच्या आनंदाची मीमांसा करणे.
- ४. व्यवहार भाषा, शास्त्रभाषा आणि साहित्यभाषा यांतील भेद समजून घेणे.
- ५. साहित्यभाषेचे आकलन करून घेणे.
- ६. भाषेतील छंद व वृत्ते यांचा अभ्यास करणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १	शब्दशक्ती		
Module I	■ शब्दशक्ती म्हणजे काय ?		
	१) अभिधा -व्याखा, स्वरूप व प्रकार (योग, रूढी, योगरूढी)		
	२) लक्षणा – व्याख्या, स्वरूप		
	 लक्षणेस आवश्यक गोष्टी 		
	अ) मुख्यार्थबाध ब) मुख्यार्थ-लक्ष्यार्थ संबंध क) रूढी व प्रयोजन	१५	8
	लक्षणेचे महत्त्व		
	३) व्यंजना – व्याख्या, स्वरूप		
	● व्यंजनेचे मुख्य दोन प्रकार		
	अ) शाब्दी व्यंजना ब) आर्थी व्यंजना		
	 व्यंजनेचे साहित्यातील महत्त्व 		

विभाग २ Module 2	अ) रसविचार रस म्हणजे काय ? स्थायिभाव व रस		
	• भरताचे रससूत्र	१५	8
	ब) काव्यानंदमीमांसा काव्यानंदमीमांसा म्हणजे काय ? किवीचा आनंद १) क्रीडानंद २) निर्मितीचा आनंद ३) आत्माविष्कारानंद रिसकाचा आनंद १) ज्ञानानंद २) जिज्ञासापूर्ती ३) पुनःप्रत्ययाचा आनंद करुणरसानंद १) केवलानंदवाद २) विरेचन (कॅथार्सिस)		
घटक ३ Module 3	साहित्याची भाषा १) व्यवहारभाषा, शास्त्रभाषा व साहित्यभाषा : साम्यभेद २) साहित्याचे माध्यम भाषा ३) साहित्य भाषेचे सौंदर्य ४) साहित्य भाषेची विविधता	૧ ૫	8
घटक ४ Module IV	छंद व वृत्ते अ) छंद – १) ओवी २) अभंग ३) मुक्तच्छंद ब) वृत्ते – १) भुजंगप्रयात २) वसंततिलका ३) दिंडी (व्याख्या, स्वरूप व उदाहरणे अपेक्षित)	ૄ ધ	8

Pattern of Question Paper

एकूण गुण – ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	छंद व वृत्ते (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना :

- १. विभाग चार वर वस्तुनिष्ठ प्रश्न असणार नाहीत.
- २. गटप्रकल्पासाठी अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता प्रती विद्यार्थ्यास दहा गुण आहेत.

गटप्रकल्प विषय : साहित्यनिर्मितिप्रक्रिया संदर्भात कोणत्याही एका साहित्यिकाची मुलाखत घेणे.

मूलभूत वाचन :

१. जोग, रा. श्री. अभिनव काव्यप्रकाश, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, आवृत्ती ७ वी, जानेवारी, १९७५

२. गाडगीळ, स. रा. काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, आवृत्ती ४ थी, जानेवारी, १९९३

३. वाटवे, के. ना. *रसविमर्श,* नवीन किताबखाना, पुणे, १९४२

४. वाळंबे, मो. रा. सुगम मराठी व्याकरण लेखन, नितीन प्रकाशन, पुणे

५. नेमाडे, भालचंद्र साहित्याची भाषा, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, आ. द्. १९९८

पूरक वाचन :

१. जोशी, पं. महादेवशास्त्री सुलभ काव्याशास्त्र, एस. जगन्नाथ आणि कं., पुणे

२. उपासे, शिवशंकर काव्यशास्त्र परिचय, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१३

३. जाधव, उदय काव्यशास्त्र : आकलन आणि आस्वाद, लोकपाल पब्लिकेशन, औरंगाबाद,

प्रथमावृत्ती, ५ सप्टेंबर २०१३

४. शिरवाडकर, के. रं. साहित्यवेध, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, प्रथमावृत्ती, जानेवारी, १९९८

संदर्भ ग्रंथ :

१. कुरुंदकर, नरहर रससूत्र, इंद्रायणी साहित्य, पुणे.

२. सोनार, ब. लु. भारतीय साहित्य विचार, प्रज्ञा, अमळनेर, १९८८

३. मोरे, मोरेश्वर सखाराम मराठी व्याकरण, चित्रशाळा, पुणे, १९७०

४. वासमकर, वि. दा. मराठीतील कलावादी समीक्षा, अक्षरदीप प्रकाशन, कोल्हापूर, आ. प. २०१८

५. तुकदेव, रोहिणी ओवी छंद : रूप आणि आविष्कार, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे

६. हिरेमठ, राजशेखर मराठी व्याकरण परिचय, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९८८

७. जाधव, मा. मा. अक्षरगाथा (मराठी साहित्यविचार विशेषांक), मासिक, नांदडे, एप्रिल, २०१४

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सन्न-६ : Semister No. 6 : अभ्यासपत्रिका क्र. XIII Discipline Specific Elective (DSE-E127)

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E127)

मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

उद्दिष्टे :

- १. मराठी भाषेची वर्णव्यवस्था समजून घेणे.
- २. ध्वनी व अर्थपरिवर्तनाची कारणे व प्रकार यांची माहिती करून घेणे.
- ३. प्रमाणभाषेचे स्वरूप व विशेष अभ्यासणे.
- ४. बोलींचे स्वरूप व विशेष समजून घेणे.
- ५. मराठी भाषेबद्दलची विद्यार्थ्यांची आवड विकसित करणे.

अ. क.	MAG	अध्यापन नामिका	शेयांक
Sr. No.	12		Credit
अ. क्र. Sr. No. विभाग १ Module I	पराठीची वर्णमाला ध्वनी व वर्ण, मराठीची वर्णमाला, पारंपरिक स्वर व त्यांचे वर्गीकरण स्वरांचे ध्विनशास्त्रदृष्टचा व उच्चारण स्थानानुसार विश्लेषण स्वरांचे प्रकार हस्व, दीर्घ, सिद्ध, साधित, सजातीय, विजातीय मराठीची स्वर संख्या (पारंपरिक व नवीन) मराठीतील व्यंजन विचार व्यंजनांचे प्रकार १. स्पर्श व्यंजने २. कठोर व मृदू व्यंजने ३. अल्पप्राण व महाप्राण ४. अनुनासिके ५. तालव्य व्यंजने ६. अंतःस्थ व्यंजने ७. उष्म व्यंजने ८. संयुक्त व्यंजने ९. मृर्धन्य	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
	 मराठीची व्यंजन संख्या (पारंपिरक व नवीन) मराठीची वर्ण संख्या निश्चितीकरण 		

विभाग २	मराठीचे ध्वनिपरिवर्तन		
Module II	 भाषेची उच्चारप्रक्रिया 		
	 ध्विनपरिवर्तन म्हणजे काय? 		
	 व्याख्या आणि विशेष 	१५	8
	निरपवाद, नियमित, अज्ञेय, सार्वत्रिक ध्वनिपरिवर्तन	, 7	•
	• कारणे		
	जित – जेते संबंध, भिन्न भाषिक संबंध, आळस, अनुकरणाची		
	अपूर्णता, वागेंद्रियातील दोष, श्रवणेंद्रियातील दोष,		
	उच्चारशीघ्रता, अज्ञान, आघात, उच्चारसौकर्य, आहार,		
	भौगोलिकता, वर्गसिद्धान्त, लोकभ्रम, सादृश्यता		
	• प्रकार		
	अंत्यस्वनलोप, एकस्वनीकरण, आद्यस्वनागम, मध्यस्वनागम, अंत्यस्वनागम, सान्निध परिणाम, समानस्वनलोप,		
	विसदृशीकरण, घोषीकरण, अघोषीकरण, मात्राभेद, सदृशता,		
	अतिशुद्धी, दुष्प्रयोग, स्वनविपर्यय		
	 ध्विनपरिवर्तनाचा मराठी भाषेवरील परिणाम 		
विभाग ३	मराठीचे अर्थपरिवर्तन		
Module III			
iviouale III	अथपारवतन म्हणज काथ !		
	• व्याख्या आणि स्वरूप		
	अर्थ म्हणजे निर्देश, प्रतिमा, संकल्पना व विचार	१५	?
	अर्थपरिवर्तनाची कारणे स्वर्णां स्वरं स्वरं स्वर्णां स्वरं स्वर		
	अशुभतापरिहार, ग्राम्यतापरिहार, अतिशयोक्ती, शब्दसिद्धी,		
	अतिपरिचयातून सभ्यता, अत्यादरदर्शन, सांस्कृतिक आदान		
	 अर्थपरिवर्तनाचे प्रकार – 		
	अर्थविस्तार, अर्थसंकोच, अर्थप्रशस्ती, अर्थच्युती, अर्थापकर्ष,		
	अर्थान्तर, अर्थभ्रंश, अर्थादेश, अर्थभेद, अर्थसार		
	अर्थपरिवर्तनाचा मराठी भाषेवरील परिणाम		
विभाग ४	प्रमाण मराठी भाषा आणि तिच्या बोली		
Module IV	 प्रमाण मराठी : संकल्पना, स्वरूप, विशेष 		
	 बोली : संकल्पना, स्वरूप, विशेष 	१५	?
	 मराठीच्या बोली : अहिराणी, वऱ्हाडी, चंदगडी, मालवणी 		
	या निवडक बोलींचे स्वरूप व विशेष		

एकूण गुण – ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना : १. विभाग एकवर वस्तुनिष्ठ प्रश्न असणार नाही.

२. अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता सेमिनारसाठी दहा गुण आहेत.

गटप्रकल्प विषय:

 आपल्या पिरसरातील कौटुंबिक, सांस्कृतिक, कृषिविषयक, औद्योगिक क्षेत्रात जी बोलीभाषा बोलली जाते त्या बोलीभाषेतील शब्द, वाक्य, वाक्प्रचार, म्हणी, उखाणे यांचे संकलन आणि विश्लेषणासह गटप्रकल्प अपेक्षित.

२. आपल्या परिसरातील लोककथा, लोकगीते यांचे संकलन करून त्यातील भाषिक विशेषांच्या विश्लेषणावर आधारित गटप्रकल्प अपेक्षित.

मूलभूत वाचन :

१. कुलकर्णी, कृ. पां. *मराठी भाषा : उद्गम आणि विकास,* मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे २. कानडे, मु. श्री. (संपा.) *मराठीचा भाषिक अभ्यास,* स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

३. गजेंद्रगडकर श्री. न. भाषा आणि भाषाशास्त्र, व्हीनस प्रकाशन, पुणे

४. कुलकर्णी कृ. पां. शब्द : उद्गम आणि विकास

५. जोगळेकर गं. ना. अभिनव भाषाविज्ञान, सुविचार प्रकाशन, पुणे ६. जोशी, प्र. न. सुबोध भाषाशास्त्र, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

७. दामले, मो. के. शास्त्रीय मराठी व्याकरण, दामोदर सावळाराम आणि मंडळी, पुणे

८. कालेलकर, ना. गो. ध्वनिविचार, मौज प्रकाशन, मुंबई

९. पोतदार, अनुराधा मराठीचा अर्थविचार, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे
 १०. कालेलकर, ना. गो. भाषा आणि संस्कृती, मौज प्रकाशनगृह, मुंबई

११. देवी, गणेश व भारतीय भाषेचे लोकसर्वेक्षण, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे

जाखडे, अरुण (संपा.)

पूरक वाचन :

१. हिरेमठ, राजशेखर मराठी व्याकरण परिचय, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे

२. गवळी, अनिल भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा, हिरण्यकेशी प्रकाशन, कोल्हापूर

३. कुलकर्णी, सुलक्षणा व भाषाविज्ञान परिचय, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर कुबेर, वसंत

संदर्भ ग्रंथ :

१. पुंडे, द. दि. सुलभ भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

२. कदम, महेंद्र मराठीचे वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

३. कालेलकर, ना. गो. भाषा, इतिहास आणि भूगोल, मौज मुंबई

४. शेख, यास्मिन मराठी लेखन मार्गदर्शिका, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई

५. हिरेमठ, राजशेखर मराठी व्याकरण परिचय, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे

६. लामतुरे, प्रज्ञा ग्रामीण बोलीभाषेचे वैभव, संस्कृती प्रकाशन, पुणे

७. जंबाले, विठ्ठल ग्रामीण कादंबरी : मराठवाडी बोलीचे स्वरूप, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद

८. पाटील, व्ही. एन. *सुलभ भाषाविज्ञान,* प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव, २०१६

९. भांड, बाबा व मगर, राजेंद्र भाषा आणि साहित्य : माझी भूमिका : सयाजीराव गायकवाड, महाराजा

सयाजीराव गायकवाड संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, औरंगाबाद

१०. केळकर, तन्मय (अनु.) पंजाबच्या भाषा आणि लिपीची समस्या : शहीद भगतसिंग, प्रका. भाषाविकास

संशोधन संस्था, कोल्हापूर

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-६ : Semister No. 6 : अभ्यासपत्रिका क्र. XIV

Discipline Specific Elective (DSE-E128)

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E128)

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१५०० ते इ.स.१८००)

उहिष्टे :

- १. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा कालिक अभ्यास करणे.
- २. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा स्थूल परिचय करून घेणे.
- ३. पंडित कवी व त्यांची रचना यांचा परिचय करून घेणे.
- ४. बखर वाङ्मय आणि शाहिरी वाङ्मय यांचे स्वरूप, विशेष अभ्यासणे.
- ५. मध्ययुगीन मराठी गद्य, पद्य रचनेचे विशेष अभ्यासणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १ Module I	इ. स. १५०० ते इ.स. १६०० एकनाथांची साहित्य संपदा चतुःश्लोकी भागवत, एकनाथी भागवत, भावार्थ रामायण, गवळणी, भारुडे इत्यादी रचना	૧ ૫	?
विभाग २ Module II	इ. स. १६०० ते इ. स. १७०० (स्थूल कालखंड) अ) तुकारामांची अभंगरचना ब) रामदासांची ग्रंथरचना करुणाष्टके, रामायणे, मनाचे श्लोक, दासबोध, स्फुट प्रकरणे	જ બ	8
विभाग ३ Module III	इ. स. १६०० ते इ. स. १८०० (स्थूल कालखंड) निवडक पंडित कवींच्या काव्याचा अभ्यास १) मुक्तेश्वर २) वामन पंडित ३) रघुनाथ पंडित ४) श्रीधर ५) मोरोपंत	९५	8
विभाग ४ Module IV	इ. स. १५०० ते इ.स. १८०० (स्थूल कालखंड) अ) बखर वाङ्मय शिवपूर्वकालीन बखरी, शिवकालीन बखरी, पेशवेकालीन बखरी-स्वरूप, विशेष ब) शाहिरी वाङ्मय (लावणी व पोवाडा) १) अनंत फंदी २) परशराम ३) राम जोशी ४) प्रभाकर ५) होनाजी बाळा	१५	8

Pattern of Question Paper

एकूण गुण – ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना : १. गटप्रकल्पासाठी अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता प्रती विद्यार्थ्यास दहा गुण आहेत.

गटप्रकल्प विषय:

- * आपल्या परिसरातील कोणत्याही ग्रंथालयातील किंवा ग्रंथालयाबाहेरील मध्ययुगीन मराठी ग्रंथकार आणि ग्रंथ यांची सूची तयार करावी.
- * मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयातील निवडक शब्दांचा शब्दसंग्रह करणे आणि त्यांचे वर्गीकरण व विश्लेषण करणे.

मूलभूत वाचन:

नूरानूरा चाचन .	
१. नसिराबादकर, ल. रा.	<i>प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास,</i> फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
२. देशपांडे, अ. ना.	<i>प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ ते ४,</i> व्हीनस प्रकाशन, पुणे
३. पांगारकर, ल. रा.	<i>प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ ते ३,</i> महाराष्ट्र साहित्य परिषद,पुणे
४. मंचरकर, र. बा.	<i>धर्म संप्रदाय आणि मध्ययुगीन मराठी वाङ्मय,</i> प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
५. गवळी, अनिल	सर्वात्मभावी तुकाराम, सायन पब्लिकेशन प्रा. लि. पुणे
६. सपकाळे, प्रकाश	संत तुकाराम, प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव
७. वाटवे, के. ना. (संपा.)	प्राचीन मराठी पंडिती काव्य.
८. फाटक, न. र.	श्री एकनाथ वाङ्मय दर्शन आणि कार्य, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई
९. सरदेशमुख, त्र्यं. वि.	<i>रामदास : प्रतिमा आणि बोध,</i> अस्मिता प्रकाशन, पुणे
१०. हेरवाडकर, र. वि.	मराठी बखर, व्हीनस प्रकाशन, पुणे
११. अदवंत, म. ना.	<i>पैंजण,</i> साहित्य प्रसार केंद्र, नागपूर
१२. सहस्त्रबुद्धे, म. ना.	मराठी शाहिरी वाङ्मय, ठोकळ प्रकाशन, पुणे
१३. खरात, महेश (संपा.)	लोकसाहित्य : जीवन आणि संस्कृती,(प्रा.विश्वनाथ शिंदे गौरवग्रंथ), सायन
	पब्लिकेशन, पुणे
पुरक वाचन :	

१. तुळपुळे, शं. गो. (संपा.)	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, म. सा. प., पुणे
२. तुळपुळे , शं. गो. (संपा.)	मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
३. उपासे, शिवशंकर	मराठी काव्यातील शिवदैवत दर्शन, आख्यानकाव्य व स्फुटकाव्य : १३ ते
	१८ वे शतक, शैवभारती शोध प्रतिष्ठान, जंगमवाडी मठ, वाराणसी
४. पाटील, तानाजी	संत साहित्यातील सामाजिकता, विश्वकर्मा प्रकाशन, पुणे
५. हेरवाडकर, र. वि.	मराठी बखर

सदम ग्रथ :	
१. बडवे, सतीश	मध्ययुगीन साहित्याविषयी, मीरा, औरंगाबाद
२. फाटक, न. र.	श्री. रामदास, वाङ्मय आणि कार्य
३. माटे, श्री. म.	<i>संत, पंत आणि तंत,</i> ठोकळ प्रकाशन, पुणे
४. होनमाने, धनंजय	तंजावरची मराठी कीर्तनपरंपरा, स्नेहवर्धन, पुणे
५. होनमाने, धनंजय	<i>पंत प्रतिनिधींची कीर्तनाख्याने,</i> दर्या प्रकाशन, पुणे
६. ग्रामोपाध्ये, गं. ब.	<i>मराठी बखर गद्य,</i> व्हीनस बुक स्टॉल, पुणे
७. शिंदे, विश्वनाथ	<i>शाहिरी वाङ्मयाच्या धारा,</i> प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
७. केळकर, य. न.	मराठी शाहीर आणि शाहिरी वाङ्मय, पुणे विद्यापीठ, पुणे
९. मोरजे, गंगाधर	मऱ्हाटी लावणी वाङ्मय, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर
१०. वर्दे, श्री. म.	मराठी कवितेचा उष:काल किंवा मराठी शाहीर,मुंबई मराठी साहित्य संघ,मुंबई

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-६ : Semister No. 6 : अभ्यासपत्रिका क्र. XV

Discipline Specific Elective (DSE-E129)

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E129)

मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी

पाठ्यपुस्तक : मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी (संपादन) शिवाजी विद्यापीठ प्रकाशन, कोल्हापूर

उद्दिष्टे :

- १. प्रसारमाध्यमांतील अर्थार्जनाच्या संधी आणि भाषिक कौशल्ये यांचा परिचय करून घेणे.
- २. स्पर्धा परीक्षांमध्ये मराठी भाषा विषयाचे महत्त्व समजून घेणे.
- ३. उद्योग व सेवा क्षेत्रात मराठी भाषेद्वारे अर्थार्जनप्राप्ती संदर्भात ज्ञान संपादन करणे.
- ४. मुद्रित शोधनाची पद्धत अभ्यासणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १ Module I	प्रसारमाध्यमांतील अर्थार्जनाच्या संधी व भाषिक कौशल्ये मृद्रित माध्यमे (Print Media) १. संपादन २. स्तंभलेखन ३. जाहिरात लेखन ४. शब्दांकन (नावीण्यपूर्ण उपक्रम, व्यक्तींचे अनुभव व मानपत्र) अाकाशवाणी १. निवेदन २. संहिता लेखन (कृषी, महिला व शैक्षणिक विषयक) ३. बातमी लेखन चित्रवाणी १. निवेदन २. संहिता लेखन (साहित्य, युवा व मनोरंजन विषयक) ३. बातमी लेखन	१५	••

विभाग २	उद्योग व सेवाक्षेत्रातील अर्थार्जनाच्या संधी व भाषिक कौशल्ये		
Module II	■ उद्योग व सेवाक्षेत्र आणि मराठी भाषा	१५	8
	■ उद्योग व सेवाक्षेत्रातील अर्थार्जन संधी – १. विपणन (Marketing) साठी संवाद कौशल्ये २. ग्राहक सेवा केंद्र (Call Centers) ३. अनुवाद	***	3
	४. मराठी टंकलेखन, युनिकोड व पीपीटी (Power Point Presentation) परिचय		
विभाग ३	मुद्रितशोधन		
Module III	२. महाराष्ट्र शासनाचे प्रमाणलेखनविषयक १८ नियम, अपवाद,	१५	8
	उदाहरणे, विरामचिन्हे ३. मुद्रित शोधनाची पद्धत : सांकेतिक खुणा, त्याचे स्पष्टीकरण, पहिले वाचन व पुढील मुद्रितशोधन, संगणकीय मुद्रितशोधन ४. मुद्रितशोधनाचे प्रात्यक्षिक कार्य :वर्तमानपत्र, नियतकालिक, ग्रंथ, छापील मजकूर, लेख इ.		
विभाग ४ Module IV	स्पर्धा परीक्षांसाठी मराठी १. स्पर्धा परीक्षांचे स्वरूप : सरळसेवा, कम्बाईन, राज्यसेवा, संघ लोकसेवा आयोग	? પ	8
	२. स्पर्धा परीक्षांमधील मराठीचे स्वरूप : अभ्यासक्रम परिचय ३. स्पर्धा परीक्षेसाठी कौशल्ये : वाचन, नोट्स (टिपणे), लेखन, हस्ताक्षर, वेळेचे व्यवस्थापन, गटचर्चा,संदर्भ साहित्य		
	४. मुलाखतीची पूर्वतयारी व तंत्रे (मुलाखत कशी द्यावी)		

Pattern of Question Paper

एकूण गुण - ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना : १. गटप्रकल्पासाठी अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता प्रती विद्यार्थ्यास दहा गुण आहेत.

गटप्रकल्प विषय :

- १. राष्ट्रीय, शैक्षणिक, सांस्कृतिक, सामाजिक, कृषी, आरोग्य, भाषा व साहित्य क्षेत्रातील ताज्या घडामोडी यापैकी एका विषयावर आकाशवाणी किंवा चित्रवाणीसाठी संहितालेखन.
- २. उद्योग व सेवाक्षेत्रे आणि प्रसारमाध्यमे यांना भेटी देऊन तेथील भाषिक उपयोजनावर आधारित प्रकल्प तयार करणे.

मूलभूत वाचन :

१. काणे, पुष्पा *नभोवाणी कार्यक्रम : तंत्र आणि मंत्र,* इंडिया बुक कंपनी, पुणे

२. भागवत, यशोदा बोलका कॅमेरा, मौज प्रकाशन, पुणे

३. राजाध्यक्ष, विजया (संपा.) मराठी वाङ्मय कोश, साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई

४. मोरे, सदानंद व लिंबाळे, शरणकुमार *प्रबोधनपर वैचारिक वाङ्मय,* य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक

५. रेगे, मे. पुं. व इतर मराठी विचारवंत आणि आपण, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई

६. शेख, यास्मिन मराठी लेखन मार्गदर्शिका, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई

७. फडके, अरुण मराठी लेखन-कोश, अंकुर प्रकाशन, ठाणे

८. धायगुडे, य. ए. मुद्रितशोधन, दि पूना प्रेस ओनर्स असो. लि. पुणे

९. खोपकर, अरुण चित्रव्यूह, लोकवाङ्मय गृह, प्रकाशन, मुंबई

१०. वरखेडे, रमेश सायबर संस्कृती, इन्स्टिट्यूट ऑफ नॉलेज इंजिनिअरिंग, नाशिक

११. कांबळे, अमर स्पर्धा परीक्षेला सामोरे जाताना, निर्मिती संवाद प्रकाशन, कोल्हापूर

१२. कांबळे, अमर मुलाखत कौशल्य, निर्मिती संवाद प्रकाशन, कोल्हापूर

पूरक वाचन :

१. कुंभार, प्रकाश उपयोजित भाषाविज्ञान आणि प्रसारमाध्यमे, अक्षरदालन, कोल्हापूर

२. जोशी, प्रभाकर उपयोजित मराठी, प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव

३. तौर, पृथ्वीराज मराठी भाषिक कौशल्ये विकास, अथर्व पब्लिकेशन्स, धुळे

४. फडके, अरुण शुद्धलेखन मार्गप्रदीप, अंकुर प्रकाशन, ठाणे ५. दीक्षित, विजय चित्रपट : एक कला, रेणुका प्रकाशन, नाशिक

६. इनामदार, एस. डी. माध्यम, एस. डी. प्रकाशन, पुणे

संदर्भ ग्रंथ :

१. देशपांडे, वि. भा. व *मराठी कलाभिरुची,* कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे जोगळेकर, सुषमा (संपा.)

२. पचिंद्रे, श्रीराम मुलाखत आणि शब्दांकन, अनुबंध प्रकाशन, पुणे

३. ढोले, विश्राम प्रसारमाध्यमे आणि प्रयोगकला, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई

४. शिंदे, अरुण सत्यशोधकीय नियतकालिके, कृष्णा संशोधन व विकास अकादमी,मंगळवेढा

५. जोशी, प्रभाकर व उपयोजित मराठी, प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव

वले, वासुदेव ६. रेगे, मे. पुं. (संपा.) नवभारत (मासिक), व्यावहारिक मराठी विशेषांक, प्राज्ञ पाठशाळा मंडळ,

वाई (ऑगस्ट-सप्टेंबर १९८१)

७. भालके, रामचंद्र व इतर प्रबोधनपर साहित्य : स्वरूप आणि संकल्पना, य.च.म.मु. विद्यापीठ, नाशिक ८. चपळगावकर, नरेंद्र मराठीतील वैचारिक साहित्य : लेखक आणि समाज, नवभारत, जून २०१६

वर्ष २९, अंक ९

९. चौसाळकर, अशोक विचारवंत आणि समाज, युनिक ॲकॅडमी, पुणे

१०. गावडे, गोपाळ मामा वरेरकर : प्रयोगाची नांदी, मनोकामना प्रकाशन, इस्लामपूर, २०१७

११. कांबळे, विनोद सर्जननोंदी, वाचनकट्टा प्रकाशन, प्रा. लि., कोल्हापूर, २०१९

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

पसंतीवर आधारित श्रेयांक पद्धती

Choice Based Credit System

बी.ए. भाग-३ : B.A. Part-III

अभ्यासक्रम : Syllabus

June, 2020 onward

सत्र-६ : Semister No. 6 : अभ्यासपत्रिका क्र. XVI

Discipline Specific Elective (DSE-E-130)

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-E-130)

वाङ्मय प्रकाराचे अध्ययन : ललित गद्य (व्यक्तिचित्रे)

पाठ्यपुस्तक : मुलखावेगळी माणसं (संपादन)

शिवाजी विद्यापीठ प्रकाशन, कोल्हापूर

उद्दिष्टे :

- १. ललित गद्य वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप अभ्यासणे.
- २. व्यक्तिचित्र संकल्पना व स्वरूप समजून घेणे.
- ३. प्रवाहानुरूप मराठीतील व्यक्तिचित्रांचे स्वरूप अभ्यासणे.
- ४. 'मुलखावेगळी माणसं'मधील व्यक्तिविशेषांचे आकलन करून घेणे.
- ५. 'मुलखावेगळी माणसं'मधील शैक्षणिक,सामाजिक,सांस्कृतिक,राजकीय पर्यावरण आणि कौटुंबिक भावविश्व अभ्यासणे.
- ६. 'मुलखावेगळी माणसं'मधील ग्रामीण व उपेक्षितांच्या जीवनाचे आकलन करून घेणे.
- ७. 'मुलखावेगळी माणसं'मधील अभिव्यक्ती, निवेदनशैली व भाषाविशेष अभ्यासणे.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
Sr. No.	Торіс	Teaching Hours	Credit
विभाग १ Module I	लित गद्य : संकल्पना व स्वरूप व्यक्तिचित्रे : संकल्पना, स्वरूप/वैशिष्ट्ये आणि वाटचाल व्यक्तिचित्र लेखनासाठी आवश्यक गुण	१५	8
विभाग २ Module II	 रामा मैलकुली – व्यंकटेश माडगूळकर मृत्यूचे चुंबन घेणारा महाकवी – प्र. के. अत्रे निळू मांग – अण्णाभाऊ साठे मोरणी – विभावरी शिरूरकर 	⁸ લ	8
विभाग ३ Module III	५. जमीला जावद – हमीद दलवाई ६. यंकटअण्णा – व. वा. बोधे ७. दगडूमामा – उत्तम कांबळे ८. मुंबईचा चित्रकार – अरुण खोपकर	ૄ ધ	۶,
1	 ९. हीरा – इंद्रजित भालेराव १०. बाबा मास्तर – दि. बा. पाटील १९. दादासाहेब वस्ताद – सयाजीराजे मोकाशी १२. डोकेवाला संशोधक : दादाजी रामजी खोब्रागडे – व्ही.एन.शिंदे 	જ ધ	۶۰

Pattern of Question Paper

एकूण गुण – ४० : Total Marks-40

प्रश्न १	योग्य पर्याय निवडा	०५ गुण
प्रश्न २	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५ गुण
प्रश्न ३	अंतर्गत विकल्पासह लघूत्तरी प्रश्न (तीन पैकी दोन)	१० गुण
प्रश्न ४	टिपा लिहा (चार पैकी दोन)	१० गुण

सूचना :

- १. विभाग एक वर वस्तुनिष्ठ प्रश्न असणार नाहीत.
- २. गटप्रकल्पासाठी अंतर्गत मूल्यमापनाकरिता प्रती विद्यार्थ्यास दहा गुण आहेत.

गटप्रकल्प विषय:

आपल्या परिसरातील शैक्षणिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, कला, क्रीडा, आरोग्य, राजकीय इत्यादी समाजजीवनाच्या कोणत्याही क्षेत्रातील व्यक्तींची व्यक्तिचित्रे लिखित स्वरूपात प्रती प्रकल्पनुरूप ५ (किमान एका प्रकल्पकास एक नुसार) तयार करून ती एकत्रित जमा करावीत.

मूलभूत वाचन :

नूलनूत यायन :	
१. वास्कर, आनंद (संपा.)	वाङ्मयप्रकार संकल्पना (डॉ.विजय निंबाळकर गौरवग्रंथ), अन्वय प्रकाशन,पुणे
२. चौघुले, वि. शं.	मुक्तगद्य : संकल्पना आणि उपयोजन, मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई, २००८
३. शिंदे, रणधीर	ललित गद्य ते मुक्तगद्य (लेख), दै. महाराष्ट्र टाईम्स, २९–१२–२०१३
४. मालशे, मिलिंद	साहित्य प्रकाराची संकल्पना (लेख), साहित्य : अध्यापन आणि प्रकार, (संपा.)
	श्री. पु. भागवत, सुधीर रसाळ, मौज प्रकाशन, मुंबई, १९८७
५. हातकणंगलेकर, जहागीरदार,	मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९८६

पवार, गो. मा.

६. पुरोहित, के. ज. लघुनिबंध, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली

पूरक वाचन :

• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	
१. माडगूळकर, व्यंकटेश	<i>माणदेशी माणसं,</i> मेहता पब्ल्निशिंग हाऊस, पुणे, पुनर्मुद्रण, २०१८
२. अत्रे, प्र. के.	मृत्यूचे चुंबन घेणारा महाकवी : साने गुरूजी, पार्श्व पब्लिकेशन, कोल्हापूर,१९६२
३. साठे, अण्णाभाऊ	बरबाद्या कंजारी, श्रमिक प्रतिष्ठान, कोल्हापूर, लोकावृत्ती, २०१०
४. शिरूरकर, विभावरी	दोघांचे विश्व आणि इतर काही कथा, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९५७
५. दलवाई, हमीद	<i>जमीला जावद आणि इतर कथा,</i> साधना प्रकाशन, पुणे, २०१६
६. बोधे, व. वा.	गावाकडची माणसं, अक्षरबंध प्रकाशन, पुणे, २००७
७. कांबळे, उत्तम	<i>कावळे आणि माणसं,</i> मनोविकास प्रकाशन, पुणे, आ.दु., २०१०
८. खोपकर, अरुण	चित्रव्यूह, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
९. भालेराव, इंद्रजित	<i>गाई घरा आल्या,</i> प्रतिभास प्रकाशन, परभणी
१०. पाटील, दि. बा.	<i>भली माणसं,</i> मनोकामना प्रकाशन, इस्लामपूर, २०१३
११. मोकाशी, सयाजीराजे	पंधरा ऑगस्ट, मुक्तरंग प्रकाशन, लातूर, २०१६
१२. शिंदे, व्ही. एन.	हिरव्या बोटांचे किमयागार, तेजस प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१९

संदर्भ ग्रंथ :

त्तप्न प्रथः	
१. जोशी, प्र. न.	मराठी वाङमयाचा विवेचक इतिहास, अर्वाचीन काळ (१८०० ते १९८०),
	स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
२. भागवत, श्री. पु.	साहित्य अध्यापन आणि प्रकार (प्रा. वा. ल. कुलकर्णी गौरवग्रंथ), मौज प्रकाशन
	गृह, मुंबई

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

Revised Syllabus for Bachelor of Arts (Part- III)

SEMESTER V & VI HISTORY

(Syllabus to be implemented from June 2020 onwards)

EQUIVALANCE OF B.A. III HISTORY SEMESTER- V

Semester	Paper No	Title of Old Paper	Semester	Course	Title of New	
		(June 2015)		No	Course	
		,			(June 2020)	
V	Paper No.	History of Ancient India	V	Course	Early India (from	
	VII	(From Prehistory to 3rd		No. VII	beginning to 4th c.	
		c. BC)			BC)	
V	Paper No.	Political History of	V	Course	History of Medieval	
	VIII	Medieval India (1206 to		No. VIII	India (1206-1526	
		1707 A.D.)			AD)	
V	Paper No.	India Since	V	Course	Age of Revolutions	
	IX	Independence –I		No. IX		
V	Paper No.	History of the Marathas	V	Course	Political History of	
	X	(1707-1818)		No. X	the Marathas	
V	Paper No.	Introduction to	V	Course	History: Its Theory	
	XI	Historiography		No. XI		

EQUIVALANCE OF B.A. III HISTORY SEMESTER VI

Semester	Course	Title of Old Paper	Title of Old Paper Semester Cour		Title of New Course	
	No			No		
VI	Paper	History of Ancient India	VI	Course	Ancient India (From	
	No. XII	(From 3 c. BC to 7th c.		No. XII	4th c. BC to 7th c. AD)	
		AD)				
VI	Paper	Socio-Economic and	VI	Course	History of Medieval	
	No. XIII	Cultural History of		No. XIII	India (1526-1707 AD	
		Medieval India (1206 to			)	
		1707 A.D.)				
VI	Paper	India Since	VI	Course	Making of the Modern	
	No. XIV	independence- II		No. XIV	World (16th to 19th	
					Century)	
VI	Paper	Modern Maharashtra	VI	Course	Polity,	
	No. XV	(1960 to 2000)		No. XV	Economy and Society	
					under the Marathas	
VI	Paper	Applications of History	VI	Course	Methods and	
	No. XVI			No. XVI	Applications of	
					History	

STRUCTURE OF PROGRAMME REVISED SYLLABUS B.A. PART III (HISTORY)

Sr.No	Semester	Title of Course	Course No.	Credit	Workload	Total Credits	Theory Marks	Term Work/ Seminar
1	V	Early India (from beginning to 4th c. BC)	Course No. VII	04	4 lectures/ Week	20 Credits	40	10
2	V	History of Medieval India (1206-1526 AD	Course No. VIII	04	4 lectures/ Week		40	10
3	V	Age of Revolutions	Course No. IX	04	4 lectures/ Week		40	10
4	V	Political History of the Marathas	Course No. X	04	4 lectures/ Week		40	10
5	V	History: Its Theory	Course No. XI	04	4 lectures/ Week		40	10
Sr.No	Semester	Title of Course	Course No.	Credit	Workload	Total Credits	Theory Marks	Term Work/ Group Project
6	VI	Ancient India (From 4th c. BC to 7th c. AD)	Course No. XII	04	4 lectures/ Week	20 Credits	40	10
7	VI	History of Medieval India (1526-1707 AD)	Course No.XIII	04	4 lectures/ Week		40	10
8	VI	Making of the Modern World (16th to 19th Century)	Course No. XIV	04	4 lectures/ Week		40	10
9	VI	Polity, Economy and Society under the Marathas	Course No. XV	04	4 lectures/ Week		40	10
10	VI	Methods and Applications of History	Course No. XVI	04	4 lectures/ Week		40	10

B.A. Part -III, (History) Semester –V, Course VII DSE E-61

Paper VII: Early India (from beginning to 4th c. BC)

Course Objectives: This course explores the major historical developments in India from the beginning to the 4rd Century B.C. It traces the history of the Indian subcontinent from the Paleolithic period to the establishment of the Mauryan state. The student will be introduced to the political, social, economic and religious developments in India during this formative period. This course will help the students to understand how India came to be. They will know the facts about the early period of Indian history up to the 4thcentury B.C. They will get an introduction to the beginnings of India's political, socio-economic and cultural dynamics and understand the legacy of Ancient India.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to ...

- 1) Understand the transition of humans in India from Hunters to Farmers
- 2) Explain the transition from Early to Later Vedic period.
- 3) Clarify the causes for the first and second urbanizations
- 4) Give an account of the teachings of Gautama Buddha and Vardhamana Mahavira
- 5) Describe the rise and growth of the Mauryan Empire
- 6) Explain the salient features of Ashoka's Dhamma

Module I: The Beginning

- a) The Hunter-Gatherers: Paleolithic and Mesolithic
- b)The Early Farmers: Neolithic and Chalcolithic
- c) The First Urbanization: Harappan Civilization
- d)The Megalithic Nomads: Burial types, nature of remains

Module II: The Vedic Age and Epics

- a) Vedic literature
- b) Transition from Early to Later Vedic period: Polity and Economy
- c)Transition from Early to Later Vedic period: Society and Religion
- d) The Epics: Ramayana and Mahabharata

Module III: The Second Urbanization

- a) Nature of second urbanization
- b) Emergence of Regional States (16 Maha-janapadas)
- c) Gautama Buddha- His teachings
- d) Vardhamana Mahavira- His teachings

Module IV: The Mauryan Empire

- a) Sources: Arthashastra and Indica
- b) Chandragupta Maurya and Ashoka
- c)Mauryan administration
- d) Ashoka's Dhamma

- Allchin, B. G.; Allchin, B.; Allchin, R.; Yoffee, N.; Alcock, S.; Dillehay, T. et al. (1982): The Rise of Civilization in India and Pakistan: Cambridge University Press (Cambridge World Archaeology).
- Habib, I.; Thakur, V. (2016): The Vedic Age: Tulika Books (A People's History of India Series).
- Jha, D. N. (1977): Ancient India: an introductory outline: People's Pub. House.
- Kosambi, D. D. (1975): An Introduction to the Study of Indian History: Popular Prakashan.
- Majumdar, R. C.; Bharatiya Vidya Bhavan; Bharatiya Itihasa Samiti (1951): The History and Culture of the Indian People: The Vedic age: G. Allen 8 Unwin (The History and Culture of the Indian People).
- Sharma, R. S. (1991): Aspects of Political Ideas and Institutions in Ancient India: Motilal Banarsidass.
- Sharma, R. S. (2006): India's Ancient Past: OUP India.
- Sharma, R. S. (2007): Material Culture and Social Formations in Ancient India: Macmillan India.
- Sharma, R. S.; Kumar, D. (2018): Bharat Ka Prachin Itihas: Oxford University Press India.
- Singh, U. (2009): A History of Ancient and Early Medieval India: From the Stone Age to the 12th Century (PB): Pearson India.
- Thapar, R. (2004): Early India: From the Origins to AD 1300: University of California Press.
- Thapar, R. (2012): Asoka and the Decline of the Mauryas: OUP India (Oxford India Perennials).
- थापर रोमिला, अर्लि इंडिया, के सागर पब्लिकेशन; पुणे, २०१३
- थापर रोमिला दी पेंग्वीन हिस्टरी ऑफ अर्ली इंडिया, के सागर पब्लिकेशन्स; पुणे, २०१८
- वासंती फडके (अनु.), एंशंट इंडिया (प्राचीन भारत) मूळ लेखक शर्मा आर.एस., के सागर पब्लिकेशन; पुणे, २०१५

- रोमिला थापर, लिखित अशोक आणि मौर्यांचा ऱ्हास, (Asoka and the Decline of the Mouryas या पुस्तकाचा अनुवाद). अनुवादिका. डॉ. सौ. शरावती शिरगावकर. अनुवादिका, महाराष्ट्र राज्य, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००७ (https://sahitya.marathi.gov.in/scans/Ashok%20Ani%20Mauryacharhas_131.pdf)
- ढवळीकर, मधुकर केशव., आर्यांच्या शोधात, राजहंस प्रकाशन; पुणे, २०१२
- ढवळीकर, मधुकर केशव, कोण होते सिंधू लोक ?, राजहंस प्रकाशन प्रा लि; पुणे, २०१६
- ढवळीकर, मधुकर केशव, कोणे एके काळी सिंधु संस्कृती, राजहंस प्रकाशन, पुणे, २००६

B.A. Part III

Semester V, Course No: VIII DSE E-62 History of Medieval India (1206-1526 AD)

Course Objectives: This course covers the important period of Medieval Indian History. It was during this period that the Sultans established their rule in India. They introduced fundamental changes in polity, society, religion and culture of India. The course will acquaint the with various sources of medieval Indian history. They will get knowledge about the activities of major rulers and the policies followed by them. The students will know about the agricultural condition, development of trade and industry as well as the social, religious and architectural milieu of the period.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Describe the different types of historical sources available for writing the history of medieval India
- 2) Explain the contributions of medieval rulers like Allaudin Khilji, Muhammad-bin-Tuqhlaq, Krishnadevraya, and Mahmud Gavan
- 3) Give an account of the administration and economy of the Delhi sultanate and Vijayanagar Empire
- 4) Elucidate the significant developments which took place in religion, society and culture

Module I - Sources:

- a) Literary: Tarikh-i- Firozshahi, Amuktamalyada
- b) Archaeological (excluding Monuments)
- c) Account of Foreign Travelers: Ibn Battuta, Domingo Paes

Module II - Major Rulers

- a) Allaudin Khilji: Internal policy and reforms
- b) Muhammad bin- Tughlaq: Experiment of Token Currency
- c) Krishnadevraya: Military success and cultural contribution
- d) Mahmud Gavan: Contribution to Bahmani Kingdom

Module III - Administration and Economy(Delhi Sultanate and Vijaynagar)

- a) Administration: Central and Provincial
- b) Agriculture and Land Revenue
- c) Industry and Trade

Module IV) Religion, Society and Culture:

- a) Sufi Order: Chishti Silsila; Bhakti Movement: Sant Kabir; Sikh Religion: Guru Nanak
- b) Society: Hindu and Muslim
- c)Architecture: Delhi Sultanate, Vijaynagar and Bahamani.

- Rizvi, S.A.A., The Wonder that was India, Part II, Rupa, Delhi, 2002
- Chitnis, K.N., Glimpses of Medieval Indian Ideas and Institutions, 1974

- Chitnis K. N. Socio- Economic Aspects of Medieval India, Poona, 1979
- Mehta, Jaswant Lal, Advanced Study in the History of Medieval India, Volume I to III, Sterling, New Delhi, 1981.
- Raychaudhuri Tapan and Irfan Habib (eds.), Cambridge Economic History of India, Vol. I. C. 1200 C. 1750., Delhi, S. Chand, 1984.
- Satish Chandra, History of Medieval India (800- 1700), Orient Longman, Hyderabad, 2007
- जे. एल. मेहता, क्षीरसागर वि. एस, देशपांडे व्ही. टी, मध्ययुगीन भारताचा बृहत इतिहास , तीन खंड, के' सागर पब्लिकेशन्स, पुणे, २०१७
- Stein, Burton, Vijayanagara, Cambridge University Press, 1989
- सतीश चंद्र , वि. एस. क्षीरसागर, मद्ययुगीन भारत मोगल साम्राज्य १५२६- १७४८, के सागर पब्लिकेशन्स, २०१७
- Salma Ahmed Farooqui, A Comprehensive History of Medieval India, Pearson, 2011.
- के. एन चिटणीस: मध्ययुगीन भारतीय संकल्पना व संस्था, खंड १ ते ४, पुणे, १९८२
- श. गो. कोलरकर: मध्ययुगीन भारताचा इतिहास (१२०६ ते १७०७), श्री मंगेश प्रकाशन, १९९४
- बारगळ व ढवळे, मध्यकालीन भारत , विद्याप्रकाशन, नागपूर, १९८७
- डब्ल्यू. एच. मूरलॅन्ड, अबकार कालीन हिंदुस्थान, ICHR, डायमंड प्रकाशन, पुणे, २००६
- डब्ल्यू. एच. मूरलॅन्ड, अबकार ते औरंगझेब, ICHR, डायमंड प्रकाशन, पुणे, २००६
- एन. ए. सिद्दिकी, मोगलकालीन महसूल पद्धती, ICHR, डायमंड प्रकाशन, पुणे , २००६
- जदूनाथ सरकार, औरंगजेब, डायमंड प्रकाशन, पुणे, २००६

B.A. Part III Semester V, Course No: IX DSE E-63 Age of Revolutions

Course Objectives: This course introduces the students to the pathbreaking events of global history. The students will study the accounts of the causes and consequences of the transformative revolutions which changed the history of mankind. They brought about sudden big changes not only in the country in which they happened but also the world in general. Most of them left a lasting effect on the thought and the socio-political and cultural conditions of mankind. The course has been framed to make the students aware of the change and impact of these revolutionary events.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Explain the causes and consequences of the Reformation
- 2) Give an account of the role played by Martin Luther
- 3) Explain the salient features of the Industrial revolution
- 4) Given an account of the American revolution
- 5) Explain the causes, effects and major events of French Revolution
- 6) Explain the role of major leaders of the French Revolution

Module I: Reformation (16th Century)

- a) Causes
- b) Role of Martin Luther
- c) Consequences

Module II: Industrial Revolution (18th Century)

- a) Causes
- b) Major Developments
- c) Effects

Module III: American Revolution (1776)

- a) Causes
- b) Important events
- c) Impact

Module IV: French Revolution (1789)

- a) Causes
- b) Important events and major leaders
- c) Impact on the world

- Arun Bhattacharjee, World Revolutions, Ashish Publishing House, New Delhi, 1988
- L. Mukherjee, A Study of Modern Europe and the World, Calcutta, 2011
- John Merriman, A History pf Modern Europe; From the Renaissance to the Present,
   W.W. Norton and Company, 2009
- Heather M. Campbell, The Emergence of Modern Europe, c.1500 to 1788, The Rosen Publishing Group, Inc, 2011
- प्रा. ना. गो. भवरे, डॉ. मु. बा. देवपुजारी, अमेरिकाचा इतिहास, पायल प्रकाशन, नागपूर १९७३
- सु. ग. देशपांडे, अमेरिकेचा इतिहास, व्हीनस प्रकाशन पुणे, १९७१
- मदन मार्डीकर, आधुनिक युरोपचा इतिहास इ.स. १७८१ ते १९४५,विद्या बुक्स, २००५
- सत्यकेतू विद्यालंकार, युरोप का आधुनिक इतिहास (१७८९-१९७४) , २०१३
- कुलकर्णी अ. रा. आणि फडके श्री. रा., आधुनिक युरोप, देशमुख आणि कंपनी, १९६७
- देसाई दत्ता, आधुनिकतेचे आगमन: युरोपकेंद्री इतिहासाचा जागतिक विचार, द युनिक अकॅडमी; पुणे, २०१५
- जोगळेकर ज. द, फ्रेंच राज्यक्रांती, मॅजेस्टीक प्रकाशन, १९८९
- केळकर न. चिं., फ्रेंच राज्यक्रांती, भावे प्रकाशन, १९८९
- देव बळवंत अनंत, मार्टिन ल्युथर युरोपातील धर्मक्रांतीचा इतिहास, गंगाबाई देव, १९१५
- मॉरिसन रिचर्ड बी (भाषांतर परांजपे वा. कृ), अमेरिकन क्रांति, सौ. सुलोचना लिमये, १९५७

B.A. Part - III Semester V, Course No. X DSE E-64 Political History of the Marathas

Course Objectives: The course is designed to study the political condition of Marathas after 1707. The Maratha polity was transformed into the largest political entity of India in the eighteenth century. The course introduces the students to the political developments which led to the expansion of Maratha power in the eighteenth century. It also explores the causes and events which led to the eventual decline of Maratha power.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Describe the political conditions of the Marathas upto the year 1740
- 2) Explain the role of Balaji Bajirao.
- 3) Explain the causes and effects of the Battle of Panipat.
- 4) Understand the political condition of the Marathas after 1761.
- 5) Critically analyze the causes for the decline of Maratha power.

Module I: Political condition up to 1740

- a. Release of Shahu; Struggle between Shahu and Maharani Tarabai.
- b. Balaji Vishwanath : Delhi Campaign, Maratha Confederacy
- c. Bajirao Peshwa: Northern Policy, Relations with Nizam

Module II: Balaji Bajirao and Battle of Panipat(1761)

- a. Relations with Angre
- b. Conflict with Raghuji Bhosale
- c. Battle of Panipat-1761

Module: III Political condition after 1761

- a. Madhavrao Peshwa
- b. Mahadji Shinde
- c. Nana Phadnavis

Module IV: Decline of the Maratha Power

- a. Peshwa Bajirao II
- b. Second and Third Anglo- Maratha War
- c. Causes for the decline of Maratha power

- अप्पासाहेब पवार (संपा) : ताराबाई कालीन कागदपत्रे, खंड १, शिवाजी विद्यापीठ, २०१८
- भावे, वा. कृ., पेशवेकालीन महाराष्ट्र, पुनर्मुद्रित, इंडियन काउन्सिल अव्ह हिस्टॉरिकल रिसर्च, नवी दिल्ली, १९७६
- सेतुमाधवराव पगडी : मराठ्यांचे स्वातंत्र्ययुद्ध , पुणे, १९६२

- महादेव गोविंद रानडे, मराठी सत्तेचा उत्कर्ष, वरदा प्रकाशन, २०१६
- प्र.न.देशपांडे : मराठी सत्तेचा उदय आणि उत्कर्ष, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००१
- न.र.फाटक :(अनु.) : मराठी सत्तेचा उत्कर्ष, (म.गो.रानडेकृत राईज ऑफ मराठा पॉवर चे भाषांतर)
- जयसिंगराव पवार : महाराणी ताराबाई, ताराराणी विद्यापीठ प्रकाशन, १९७५
- जयसिंगराव पवार मराठी साम्राज्याचा उदय आणि अस्थ, कोल्हापूर , १९९३
- त्र्यं.श.शेजवलकर, श्री शिवछत्रपती- संकिल्पत शिवचरित्राची प्रस्तावना, आराखडा. व साधने, मराठा मंदीर प्रकाशन, मुंबई, १९६४.
- त्र्यं.श.शेजवलकर , पानिपत १७६१, जोशी आणि लोखंडे प्रकाशन, १९६१
- गो. स. सरदेसाई, मराठी रियासत, १ ते ८ खंड , पॉप्युलर प्रकाशन, पुणे
- V.G. Dighe, Peshwa Bajirao and Maratha expansion, Karnatak Publishing House, Bombay, 1944
- M.G. Ranade, Rise of Maratha Power, 1900
- S.R. Sharma- The founding of Maratha freedom, Orient Longmans, Bombay, 1964
- H.N. Sinha Rise of the Peshwas, The Indian Press (Publications) Ltd,
   Allahabad, 1954
- S.N.Sen-, Anglo Maratha Relations 1785-1796, Macmillan, Madras, 1974
- P.C.Gupta, Bajirao II and East India Company, Allied Publications Private Limited, Calcutta, 1964
- Brij Kishore, Tarabai and his Times, Bombay, 1963
- G.S. Sardesai- New History of Maratha's Vols I,II and III, Bombay, 1948

B.A. Part III:

Semester V, Course No. XI DSE E-65

History: Its Theory

(Field visit to any important historical place, monuments and record offices is essential) Course Objectives:

This course has been designed to impart knowledge of the discipline of history to the students. The students will learn the nature and scope of the discipline. They will have a clear understanding of the nature of the evidence collected from primary and secondary sources. They will be introduced to the process of presenting and writing history. They will know the methods of writing history.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Understand the definition and scope of the subject of History
- 2) Know the process of acquiring historical data
- 3) Explain the process of presenting and writing history
- 4) Understand the methods of writing history

Module I: History: Definition and Scope

- a) Meaning, Scope and Nature
- b) Types of History
- c) Interdisciplinary Approach

Module II: Acquisition of Historical Data

- a) Sources: Nature and Types
- b) Methods of Data Collection
- c) Methods of Critical Enquiry

Module III: Process of presenting and writing history

- a) Steps of Historical Research
- b) Data Analysis and Interpretation
- c) Presentation

Module IV: Methods of History writing

- a) Notetaking
- b) Footnotes and Endnotes
- c) Index, Appendix, Bibliography

- B. Shaik, Ali., History, Its Theory and Method, Macmillan India Ltd, Madras, 1978
- Carr, E. H., What is History, Palgrave Publishers Ltd., Macmillan, 1986
- Chitnis, K. N., Research Methodology in History, Poona, 1979

- Bajaj, S. K., Research Methodology in History, Anmol Publications Pvt. Ltd., New Delhi, 1998
- Collingwood, R. G., The Idea of History, Oxford University Press, Oxford 1978
- Gottschalk, Louis., Understanding History, New York, Second Edition, 1969
- Majumdar, R. C., Historiography in Modern India, Bombay, 1970.
- कोठेकर, शांता., इतिहास तंत्र आणि तत्त्वज्ञान, श्री साईनाथ प्रकाशन, नागपूर, २००५
- गायकवाड, आर. डी., सरदेसाई, बी. एन. आणि हनमाने, व्ही. एन. इतिहासलेखन पद्धत व ऐतिहासिक स्मारके यांचा अभ्यास, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, १९८८
- गद्रे, प्रभाकर., इतिहास लेखनाच्या परंपरा, श्री मंगेश प्रकाशन, नागपूर, २००४
- सरदेसाई, बी. एन., इतिहासलेखनपद्धती, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २००४
- राजदेरकर, सुहास., इतिहासलेखनशास्त्र, विद्या प्रकाशन, नागपूर, १९९८
- सरदेसाई, बी. एन., इतिहासलेखन परिचय, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २००६
- देशमुख, प्रशांत., इतिहासाचे तत्त्वज्ञान, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद, २००५
- लेले, वि. गो., (अनुवादक) इतिहास म्हणजे काय? कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९९४
- आठवले, सदाशिव., इतिहासाचे तत्त्वज्ञान, प्राज्ञपाठशाला, वाई, १९६७
- आगलावे, प्रदीप., सामाजिक सनोधन, पदधती शास्त्र व तंत्र, साईनाथ प्रकाशन, नागपूर, २०१९
- देव, प्रभाकर., इतिहस ऐक शास्त्र, कल्पना प्रकाशन नांदेड, १९९७

SEMESTER VI

B.A. Part III

Semester VI, Course No. XII DSE E-186 Ancient India (From 4th c. BC to 7th c. AD)

Course Objectives: This course explores the history of India from the 4th century BC to the 7th century A.D. It takes a panoramic survey of the historical developments during this crucial period of Indian history. The course studies the eventful changes which took place under the Satavhana, Kushanas, Guptas, Vakatakas, Chalukyas and Pallavas. The students will be introduced to the incomparably vivid picture of India which prevailed during the ancient period. They will be acquainted with not only the glory of Ancient India but also the social inequality and social evils which have shaped India in the past.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Know the political ,economic and religious developments which took place in early historic India
- 2) Explain the role played by Major Satavahana, Kushana, Gupta and Vakataka Kings
- 3) Give an account of the developments in the Post-Gupta period
- 4) Have an informed opinion about the society and culture of Ancient India

Module I: Early Historic India

- a)Sources: Gatha Saptashati, Periplus of the Erythraean Sea
- b)Major Kings: Satavahana and Kushanas
- c)Industry and Trade
- d) Hinayana Buddhism

Module II: The Classical Age

- a) Major Kings: Guptas and Vakatakas
- b)Economy and Greater India
- c)Literature and Science
- d)Religion

Module III: The Post-Gupta Period

- a) Source: Hiuen Tsang
- b)North India: Harshavardhana
- c) Deccan: Early Chalukyas of Badami
- d) South India: Pallavas

Module IV: Society and Culture

- a) Position of Women and Varna Structure (From Vedic period to Post-Gupta period)
- b) Education
- c) Art (From Mesolithic Art to Ajanta Paintings)
- d) Architecture- (Rock-Cut Caves (Maharashtra) to Constructed Temples (Madhya Pradesh)

- Jha, D. N. (1977): Ancient India: an introductory outline: People's Pub. House.
- Kosambi, D. D. (1975): An Introduction to the Study of Indian History: Popular Prakashan.
- Majumdar, R. C.; Bharatiya Vidya Bhavan; Bhāratīya Itihāsa Samiti (1951): The
  History and Culture of the Indian People: The Vedic age: G. Allen 8 Unwin (The
  History and Culture of the Indian People).
- Sharma, R. S. (1991): Aspects of Political Ideas and Institutions in Ancient India: Motilal Banarsidass.
- Sharma, R. S. (2006): India's Ancient Past: OUP India.
- Sharma, R. S. (2007): Material Culture and Social Formations in Ancient India: Macmillan India.
- Sharma, R. S.; Kumar, D. (2018): Bharat Ka Prachin Itihas: Oxford University Press India.
- Singh, U. (2009): A History of Ancient and Early Medieval India: From the Stone Age to the 12th Century (PB): Pearson India.
- Thapar, R. (2004): Early India: From the Origins to AD 1300: University of California Press.
- Majumdar, R. C.; Altekar, A. S. (1986): Vakataka Gupta Age Circa 200-550 A.D: Motilal Banarsidass (History and Culture Series).
- Munshi, K. M.; Majumdar, R. C. (1997): The Classical Age: Bharativa Vidya Bhavan (History and culture of the Indian people / General ed.: R.C. Majumdar).
- Sastri, K.A.N. (1958): A history of South India from prehistoric times to the fall of Vijayanagar: Oxford University Press.
- मोतीचंद्र, सार्थवाह, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली, २०१०
- कोसंबी डी. डी., प्राचीन भारतीय संस्कृती आणि सभ्यता , ICHR, डायमंड प्रकाशन, २००६
- थापर रोमिला, अर्लि इंडिया, के सागर पब्लिकेशन, पुणे, २०१३
- थापर रोमिला दी पेंग्वीन हिस्टरी ऑफ अर्ली इंडिया, के सागर पब्लिकेशन्स, पुणे, २०१८
- वासंती फडके (अनु.), एंशंट इंडिया (प्राचीन भारत) मूळ लेखक शर्मा आर.एस., के सागर पब्लिकेशन, पुणे, २०१५

B.A. Part III

Semester VI, Course No. XIII DSE E-187 History of Medieval India (1526-1707 AD)

Course Objectives: This course explores the history of the Mughal period in India. The Mughals introduced fundamental changes in the polity, economy, society, culture and religion of India. The Bahamani kingdom in the Deccan also split up into five smaller kingdoms during this period. In the course the students will be introduced to the important events, personalities and developments in India. They will know the policies followed by important rulers and will acquaint themselves with the general scenario prevalent in India during the period. They will understand how a syncretic culture developed in India during the period.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Know about the various sources for writing Medieval Indian history
- 2) Explain the role of rulers like Babar, Akbar, Chandbibi and Ibrahim Adilshah II
- 3) Gain knowledge about the administrative and revenue system
- 4) Describe the condition of Industry and trade
- 5) Explain important developments in religion, society and culture

Module I: Sources

- a) Literary: Akbarnama, Gulshan -i -Ibrahimi
- b) Archaeological (excluding monuments)
- c) Accounts of Foreign Travelers: François Bernier, Niccolo Manucci

Module II - Major Rulers

- a) Babar: Battle of Panipat and foundation of Mughal empire.
- b) Akbar: Rajput policy
- c) Chandbibi
- d) Ibrahim Adilshah II

Module III- Administration and Economy

- a) Administration: Central and Provincial
- b) Land Revenue: Akbar and Malik Ambar
- c) Industry and Trade

Module IV: Religion, Society and Culture

- a) Religious Policy: Akbar and Aurangzeb
- b) Society: Hindu and Muslim
- c) Architecture: Mughal and Adilshahi

- Rizvi, S.A.A., The Wonder that was India, Part II, Rupa, Delhi, 2002
- Chitnis, K.N., Glimpses of Medieval Indian Ideas and Institutions, 1974
- Chitnis K. N. Socio- Economic Aspects of Medieval India, Poona, 1979

- Mehta, Jaswant Lal, Advanced Study in the History of Medieval India, Volume I to III, Sterling, New Delhi, 1981.
- Qureshi I.H., The Administration of the Moghal Empire, Delhi, Low Price, Publication 1990
- Raychaudhuri Tapan and Irfan Habib (eds.), Cambridge Economic History of India, Vol. I. C. 1200 C. 1750., Delhi, S. Chand, 1984
- J.F. Richards, The Mughal Empire, Delhi Foundation Books, 1993.
- Satish Chandra, History of Medieval India (800- 1700), Orient Longman, Hyderabad, 2007
- जे. एल. मेहता, क्षीरसागर वि. एस, देशपांडे व्ही. टी, मध्ययुगीन भारताचा बृहत इतिहास , तीन खंड,
   के' सागर पब्लिकेशन्स, पुणे, २०१७
- Stein, Burton, Vijayanagara, Cambridge University Press, 1989
- M. P. Patil, Court Life under the Vijaynagar Rulers, B.R. Publishing Corporation, 1999
- सतीश चंद्र , वि. एस. क्षीरसागर, मद्ययुगीन भारत मोगल साम्राज्य १५२६- १७४८, के सागर पब्लिकेशन्स, २०१७
- Salma Ahmed Farooqui, A Comprehensive History of Medieval India, Pearson,
   2011
- के. एन चिटणीस: मध्ययुगीन भारतीय संकल्पना व संस्था, खंड १ ते ४, पुणे, १९८२
- श. गो. कोलरकर: मध्ययुगीन भारताचा इतिहास (१२०६ ते १७०७) , श्री मंगेश प्रकाशन , १९९४
- बारगळ व ढवळे, मध्यकालीन भारत , विद्याप्रकाशन, नागपूर, १९८७
- डब्ल्यू. एच. मूरलॅन्ड, अबकार कालीन हिंदुस्थान , ICHR, डायमंड प्रकाशन, पुणे, २००६
- डब्ल्यू. एच. मूरलॅन्ड, अबकार ते औरंगझेब, ICHR, डायमंड प्रकाशन, पुणे, २००६
- एन. ए. सिद्दिकी, मोगलकालीन महसूल पद्धती, ICHR, डायमंड प्रकाशन, पुणे , २००६
- जद्नाथ सरकार, औरंगजेब, डायमंड प्रकाशन, पुणे, २००६

B.A. Part III

Semester VI, Course No: XIV. DSE E-188 Making of the Modern World (16th to 19th Century)

Course Objectives: This course deals with significant events in global history. The primary objective of the course is to introduce the students to the important events which have happened in the world in modern times. These events which were revolutionary in character had a profound impact on the making of the modern world. The students will be acquainted with the events of the Glorious revolution in England. They will understand the causes for the rise and spread of Nationalism and Imperialism. Moreover, they will know about some select important personalities who contributed to the making of the Modern World.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Know the causes and consequences of the Glorious revolution in England
- 2) Explain the concept of Nationalism and account for its rise and spread.
- 3) Describe the unification of Italy and Germany.
- 4) Give an account of the rise, growth and impact of Imperialism
- 5) Explain the significance of the Partition of Africa
- 6) Know the life and thoughts of important leaders like Metternich, Karl Marx and Abraham Lincoln

Module I: Glorious Revolution

- a)Causes
- b) Major events
- c) Consequences

Module II: Nationalism

- a) Causes for the rise and spread of Nationalism
- b) Unification of Italy and Germany
- c) Impact

Module III : Imperialism

- a) Causes for rise and growth of Imperialism
- b) Partition of Africa
- c) Impact on the world

Module IV: Important Personalities

- a) Metternich
- b) Karl Marx
- c)Abraham Lincoln

- Arun Bhattacharjee, World Revolutions, Ashish Publishing House, New Delhi, 1988
- L. Mukherjee, A Study of Modern Europe and the World, Calcutta, 2011
- David Thompson, Europe Since Napoleon, Penguin books, 1971
- T.C.W. Blanning, The Oxford History of Modern Europe, OUP, 2000

- C.J.H. Hayes, Modern Europe to 1870, Macmillan, University of Michigan, 1953
- Desmond Seward, Metternich: The First European, Thistle Publishing, 2015
- मदन मार्डीकर, आधुनिक युरोपचा इतिहास इ.स. १७८१ ते १९४५, विद्या बुक्स, २००५
- लिमये, स्मिता, अब्राहम लिंकन: दास्यमुक्तिचा देवदूत, निधीगंधा बुक एजन्सी; नागपूर, २०१७
- कारखानीस सरला, कार्ल मार्क्स चरित्र आणि विचार, जयंत एस भट, १९६०
- बापट राम, कार्ल मार्क्सचा विचार, परामर्श प्रकाशन, १९८४

B.A. Part III Semester VI, Course No. XV DSE E-189 Polity, Economy and Society under the Marathas

Course Objectives: The objective of the course is to explore the nature of the Maratha polity. It will acquaint the students with the economic and social condition prevalent under Maratha rule. The course will also introduce the students to the sources of Maratha history.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Know the various sources for writing the history of the Marathas
- 2) Explain the significant developments in the polity of the Marathas
- 3) Describe the economic conditions
- 4) Explain the social conditions.

Module I: Sources

- a. Importance of sources
- b. Indian Sources: Sanskrit, Marathi, Persian
- c. Foreign sources: Portuguese and English

Module II: Polity under the Marathas

- a. Concept of Kingship
- b. Asthapradhan Mandal
- c. Transfer of power Chhatrapati to Peshwa, Peshwa to Karbhari

Module III: Economic condition

- a. Agrarian system Land Revenue, Irrigation
- b. Industry
- c. Trade and Commerce

Module IV: Social condition

- a. Social Structure Family, Untouchability, Vethbegar, Slavery.
- b. Condition of women and caste system
- c. Education and Festivals

- शेणोलीकर ह.श्री. महाराष्ट्र संस्कृती : घडण आणि विकास, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर, १९७२
- भावे. व. कृ. : शिवराज्य व शिवकाल, भावे प्रकाशन, पुणे, १९५९
- अत्रे. त्र्यं. ना. गाववाडा, राजहंस प्रकाशन प्रा लि., पुणे, २०१८
- वि. गो. खोबरेकर , महाराष्ट्रातील दप्तरखाने: वर्णन आणि तंत्र, १९६८
- कुलकर्णी अ. रा. : शिवकालीन महाराष्ट्र, १९९३ आवृत्ती

- गवळी पा. आ.: पेशवेकालीन समाज व जातीय संगर्ष, १९८२
- गवळी पा. आ., पेशवेकालीन गुलामगिरी व अस्पृश्यता, १९८१
- ओतुरकर, आर्. व्ही., पेशवेकालीन सामाजिक व आर्थिक जीवन, खंड १, भा. इ. सं. मं. , १९५०
- गवळी, पा. आ., पेशवेकालीन गुलामगिरी व अस्पृश्यता, प्राची प्रकाशन, कोल्हापूर, १९९०
- गवळी, पा. आ., पेशवेकालीन महाराष्ट्र-संस्था व संकल्पना, कैलास पब्लिकेशन्स औरंगाबाद, २०००
- चापेकर, ना. गो., पेशवाईच्या सावलीत, पुणे, १९३७
- जोशी, एस्. एन्., मराठेकालीन समाजदर्शन, अ. वि. गृह प्रकाशन, पुणे, १९६०
- हेरवाडकर, आर. व्ही., मराठी बखर, व्हीनस प्रकाशन, मुंबई, १९८६
- Chitnis, K. N., Glimpses of Medieval Indian Ideas and Institutions, 2nd ed., Pune, 1981
- Chitnis, K. N., Glimpses of Maratha Socio-Economic History, Atlanta Polishers, New Delhi, 1994
- Choksey, R. D., Economics Life in Bombay Deccan, Asia Publishing House, Mumbai 1955
- Desai, S.V., Social Life in Maharashtra under the Peshwas, Popular Prakashan, Bombay, 1962
- Duff, Grant., A History of Mahrattas, Vol. I to III, Oxford University Press, Calcutta, 3rd ed., 1921
- Gune, V. T., The Judicial System of the Marathas, Deccan College, Pune, 1953
- Kulkarni, A. R., Maharashtra in the Age of Shivaji (A Study in Economic History), Pune, 1969.
- Mahajan, T. T., Industry, Trade and Commerce during the Peshwa period, Jaipur, 1980
- Kadam V.S. Maratha Confederacy: A study in its origin and development,
   Munshiram Manoharlal Publishers Pvt Limited, 1993
- Fukazawa, H The Medieval Deccan: Peasants, Social Systems and States Sixteenth to Eighteenth Centuries, OUP, New Delhi, 1999

B.A. Part III Semester VI , Course No. XVI DSE E-190 Methods and Applications of History

Couse Objectives: This course has been designed to impart knowledge of the methods of history to the students. The students will understand the nature of archival sources. They will be introduced to the trends of local and oral history and will know about the tools of local history like Survey, Interview and Questionnaire. The students will be introduced to the technique of collecting data through oral interviews. The students will understand the concept of the museum and learn the basic principles of museology. Moreover, the course will introduce the students to the relevance of monumental heritage and its relationship with the discipline of history through the concept of Heritage Tourism

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1) Understand the nature of archival sources
- 2) Gain conceptual clarity about recent trends in history.
- 3) Know about the application of history in museums.
- 4) Explain the concept and scope of heritage tourism.

(Note: The students should undertake Individual/ Group field projects for assignments in which they could take oral interviews / surveys/ regarding persons, events and local socio-political, economic and cultural developments related to local history. They should make audio recordings of the interviews and develop an archive of local oral history in the college department. These audio interviews would form an important source of local history)

Module I: Archival Sources

- a) Meaning, types, and importance of Archives
- b) Types of Records
- c) Concept of Digital Archives

Module II: Recent Trends in History

- a) Local History
- b) Oral History
- c) Tools of Local History (Survey, Interview, Questionnaire)
- d) Interview Technique

Module III: Museology

- a) Definition, Nature and Importance of Museum
- b) Types of Museums
- c) Methods of Collection, Conservation and Preservation Techniques of Objects

Module IV -Understanding Heritage Tourism

- a) Concept, Scope and Significance of Heritage Tourism
- b) Meaning and Historical Perspective of Tourism
- c) World Heritage Sites in India

- B. Shaik, Ali., History: Its Theory and Method, Macmillan India Ltd, Madras, 1978
- Chitnis, K. N., Research Methodology in History, Poona, 1979
- Bajaj, S. K., Research Methodology in History, Anmol Publications Pvt. Ltd., New Delhi, 1998
- Sreedharan, E., A Textbook of Historiography 500 BC to AD 2000, Orient Longman, Hyderabad, 2000
- Sarkar, H., Museums and Protection of Monument and Antiquities in India, New Delhi, 1980
- Agarwal, O. P. Conservation of Manuscripts and Pantings of South East Asia, London, 1984
- कोठेकर, शांता., इतिहास तंत्र आणि तत्त्वज्ञान, श्री साईनाथ प्रकाशन, नागपूर, २००५
- गायकवाड, आर. डी., सरदेसाई, बी. एन. आणि हनमाने, व्ही. एन. इतिहासलेखन पद्धत व ऐतिहासिक स्मारके यांचा अभ्यास, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, १९८८
- गद्रे, प्रभाकर., इतिहास लेखनाच्या परंपरा, श्री मंगेश प्रकाशन, नागपूर, २००४
- सरदेसाई, बी. एन., इतिहासलेखनपद्धती, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २००४
- राजदेरकर, सुहास., इतिहासलेखनशास्त्र, विद्या प्रकाशन, नागपूर, १९९८
- सरदेसाई, बी. एन., इतिहासलेखन परिचय, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २००६
- देशमुख, प्रशांत., इतिहासाचे तत्त्वज्ञान, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद, २००५
- बेंद्रे, वा. सी., शिवशाहीचा चर्चात्मक इतिहास: साधन चिकित्सा, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई, १९७६
- आठवले, सदाशिव., इतिहासाचे तत्त्वज्ञान, प्राज्ञपाठशाला, वाई, १९६७
- धाटावकर, भास्कर., महाराष्ट्रातील शासकीय पुरालेखागारांची निर्मिती आणि कार्य, चेतन प्रकाशन, मुंबई, २०१०
- खोबरेकर, वि. गो., महाराष्ट्रातील दफ्तरखाने वर्णन व तंत्र, मुंबई, १९८८
- बोरकर, रघुनाथ, संग्रहालयशास्त्र, पिंपळापुरे बुक, नागपूर , २००७
- खतीब, के. ए., पर्यटन भुगोल, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००६

- आगलावे, प्रदीप., सामाजिक संशोधन- पद्धती शास्त्र व तंत्र, साईनाथ प्रकाशन, नागपूर, २०१९
- देव, प्रभाकर., इतिहास ऐक शास्त्र, कल्पना प्रकाशन नांदेड, १९९७
- राऊत, गणेश (संप), दत्तक गावांचा इतिहास, खंड १, २, ३, पुणे विद्यापीठ, पुणे, १९९९
- वांबूरकर जास्वंदी, इतिहास लेखनातील नवे प्रवाह, डायमंड प्रकाशन, पुणे, २०१५

SHIVAJI UNIVERISTY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA

PHONE: EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS - 2609094

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर — ४१६००४.

दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० अभ्यास मंडळे विभाग — २६०९०९४ 'A"' Accredited by NACC (2021) फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in with CGPA 3.52

जा.क./शिवाजी वि./अ.मं./इतिहास/ प्रति.

दि. 13 JUL 2022 No 0 0 2 5 2

मा. प्राचाार्य/संचालक. सर्व संलग्नित महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था. शिवाजी विद्यापीठ. कोल्हापुर

> विषय : बी. ए. भाग ३ सेमिस्टर ५ च्या इतिहास विषयाच्या (Semester-V, Course No. X DSE E-64) (Political History of the Marathas) पेपरच्या सुधारीत अभ्यासक्रमाबाबत...

महोदय.

उपरोक्त विषयानुसार आपणास आदेशान्वये कळविण्यात येते की, बी. ए. भाग ३ सेमिस्टर ५ च्या इतिहास विषयाच्या (Course No. X DSE E-64) (Political History of the Marathas) सुधारीत अभ्यासक्रमास मान्यता देण्यात आलेली आहे. हा अभ्यासकम शैक्षणिक वर्ष २०२२—२३ पासून लागू केला जाईल. सोबत सदर अभ्यासक्रमाची प्रत जोडली आहे. तसेच विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in (Online Syllabus) या संकेतस्थळावर ठेवण्यात आला आहे.

सदर अभ्यासकम सर्व संबंधित विद्यार्थी व शिक्षकांच्या निदर्शनास आणून द्यावी ही विनंती.

कळावे.

सोबत : अभ्यासकमाची प्रत

प्रत : १. प्र. अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा.

२. अध्यक्ष, इतिहास अभ्यास मंडळ.

३. संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ कार्यालयास.

४. परिक्षक नियुक्ती विभागास.

५. बी. ए. परीक्षा विभागास.

६. संगणक केंद्र/आय. टी. सेल विभागास. माहितीसाठी व पुढील कार्यवाहीसाठी.

B.A. Part - III

Semester V, Course No. X

Political History of the Marathas (1707-1818)

Course Objectives: The course is designed to study the political history of the Marathas after the year 1707. The Maratha polity was transformed into the largest political entity of India in the eighteenth century. At the same time the state of Kolhapur (Karvir) came into existence and flourished during this period. This course examines the tripartite relations between the Peshwa, Karvir Chhatrapati and the Nizam. It highlights contribution of Chhatrapati Sambhaji –II and Maharani Jijabai to the making of Karvir state. The course introduces the students to the political developments responsible for the expansion of Maratha power in the eighteenth century. Lastly, the course explores the causes and events that led to the eventual decline of Maratha power.

Course Outcomes:

After studying the course the student will be able to...

- 1. Describe the political conditions of the Marathas upto the year 1740
- 2. Explain the role of Balaji Bajirao.
- 3. Understand the establishment of Karvir state and political significance of the treaty of Warna.
- 4. Explain the causes and effects of the Battle of Panipat.
- 5. Describe the Peshwa-Karvir -Nizam relations.
- 6. Understand the political condition of the Marathas after 1761.
- 7. Know and evaluate the contribution of Chhatrapati Sambhaji II and Maharani Jijabai of Karvir
- 8. Explain the relations between Chhatrapatis of Karvir and the British.
- 9. Critically analyze the causes for the decline of Maratha power.

Module I: Political condition up to 1740

- a. Release of Chhatrapati Shahu; Struggle between Chhatrapati Shahu and Maharani Tarabai; Establishment of Karvir State; Treaty of Warna
- b. Peshwa BalajiVishwanath : Delhi Campaign, Maratha Confederacy
- c. Peshwa Bajirao Northern Policy
- d. Peshwa Bajirao Nizam relations

Module II: BalajiBajirao and Battle of Panipat(1761)

- a. Relations with Angre
- b. Conflict with Raghuji Bhosale
- c. Battle of Panipat-1761
- d. Peshwa -Karvir- Nizam relations

Module: III Political condition after 1761

- a. Madhavrao Peshwa
- b. Mahadji Shinde
- c. Nana Phadnavis
- d. Contribution of Chhatrapati Sambhaji II and Maharani Jijabai of Karvir

Module IV: Decline of the Maratha Power

- a. Peshwa Bajirao II
- b. Second and Third Anglo- Maratha War
- c. Causes for the decline of Maratha power
- d. Chhatrapatis of Karvir and the British

- 1. पवार,अप्पासाहेब (संपा), ताराबाई कालीन कागदपत्रे, खंड १, शिवाजी विद्यापीठ, २०१८
- 2. भावे, वा. कृ., पेशवेकालीन महाराष्ट्र, पुनर्मुद्रित, इंडियन काउन्सिल अव्ह हिस्टॉरिकल रिसर्च, नवी दिल्ली, १९७६
- 3. पगडी,सेतुमाधवराव., मराठ्यांचे स्वातंत्र्ययुद्ध , पुणे, १९६२
- 4. रानडे,महादेव गोविंद., मराठी सत्तेचा उत्कर्ष, वरदा प्रकाशन, २०१६
- 5. देशपांडे,प्र.न.,मराठी सत्तेचा उदय आणि उत्कर्ष, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००१
- 6. फाटक,न.र.(अनु.), मराठी सत्तेचा उत्कर्ष, (म.गो.रानडेकृत राईज ऑफ मराठा पॉवर चे भाषांतर)
- 7. पवार,जयसिंगराव.,महाराणी ताराबाई, ताराराणी विद्यापीठ प्रकाशन, १९७५
- 8. पवार,जयसिंगराव., मराठी साम्राज्याचा उदय आणि अस्त,कोल्हाप्र, १९९३
- 9. शेजवलकर,त्र्यं.श., श्री शिवछत्रपती-संकल्पित शिवचरित्राची प्रस्तावना, आराखडा. व साधने, मराठा मंदीर प्रकाशन, मुंबई, १९६४.
- 10. शेजवलकर,त्र्यं.श.,पानिपत १७६१, जोशी आणि लोखंडे प्रकाशन, १९६१
- 11. सरदेसाई,गो. स.,मराठी रियासत, १ ते ८ खंड , पॉप्युलर प्रकाशन, पुणे
- 12. आठल्ये, वि. अ., कोल्हापूर राज्याचे सातारा व पुणे दरबाराशी संबंध, श्री मंगेश प्रकाशन, नागपूर, २००७
- 13. गर्गे, स. मा., करवीर रियासत, प्रकाशक गो. य. राणे, कोल्हापूर, १९८०
- 14. शिंदे, खंडेराव., कोल्हापूर राज्याचा इतिहास, निर्मिती प्रकाशन, कोल्हापूर, २०२०
- 15. राणे, अमरसिह., खणे, बी. डी., रानिंगा उमाकांत (संपा) यूगयुगीन करवीर, इतिहास दर्शन, भारतीय इतिहास संकलन समिति, कोल्हापुर २०१३
- 16. Dighe, V.G., Peshwa Bajirao and Maratha expansion, Karnatak Publishing House, Bombay, 1944
- 17. Ranade, M.G., Rise of Maratha Power, 1900
- 18. Sharma, S.R., The founding of Maratha freedom, Orient Longmans, Bombay, 1964
- 19. Sinha, H.N., Rise of the Peshwas, The Indian Press (Publications) Ltd, Allahabad, 1954
- 20. Sen, S.N., Anglo Maratha Relations 1785-1796, Macmillan, Madras, 1974
- 21. Gupta ,P.C., Bajirao II and East India Company, Allied Publications Private Limited, Calcutta, 1964
- 22. Brij Kishore, Tarabai and his Times, Bombay, 1963
- 23. Sardesai, G.S. New History of Maratha's Vols I, II and III, Bombay, 1948